

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Diplomová práce

Očkování jako předmět kulturních válek

Bc. Lenka Růžičková

Plzeň 2022

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
Katedra politologie a mezinárodních vztahů
Studijní program Politologie
Studijní obor Mezinárodní vztahy

Diplomová práce

Očkování jako předmět kulturních válek

Bc. Lenka Růžičková

Vedoucí práce:

PhDr. Vladimír Naxera, Ph. D.

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2022

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně a na základě literatury a pramenů uvedených v Seznamu použité literatury.

V **Plzni** dne 29. července 2022

.....
Bc. Lenka Růžičková

Poděkování

Mé poděkování patří především vedoucímu této diplomové práce, panu PhDr. Vladimíru Naxerovi, Ph.D., kterému jsem vděčná za trpělivost, odborné vedení této práce a možnost ji s ním konzultovat. Kdykoliv jsem měla nějaký dotaz, byl mi nápomocen, a jako zpětnou vazbu na práci mi vždy poskytl potřebnou detailní konstruktivní kritiku. Byl pro mě motivací pro zdárné dokončení této práce.

Dále bych ráda poděkovala všem pedagogům, od kterých jsem měla tu čest přejímat v rámci studia svého oboru vědomosti a zkušenosti. Každý probíraný předmět mě posunul o krok dopředu, naučil mě něčemu hodnotnému a pomohl mi o něco blíže k mému kariérnímu snu.

Děkuji rovněž Západočeské univerzitě, své „Alma mater“ za to, že jsem mohla být jejím „dítětem“. Díky ní jsem v sobě objevila schopnosti i zájmy, o kterých jsem dříve ani netušila. Zvláště si vážím nejedné možnosti studia v zahraničí, především v Kolumbii. Tento pobyt považuji za jednu z nejlepších věcí, která mě, jak po studijní, tak po osobní stránce, dosud potkala.

V neposlední řadě si dovoluji poděkovat své rodině a přátelům za nekonečnou trpělivost, podporu a víru ve mě a za poskytnutí zázemí pro psaní této práce.

Obsah

Úvod	6
1 Kulturní války	8
1.1 Kulturní války a střední Evropa	9
1.2 Politika paměti	10
1.3 Politika identity	11
1.4 Politika morálky	12
2 Kulturní války a téma zdraví v době COVIDu-19	14
3 Celebritizace politiky	19
3.1 Celebrity	20
3.2 Celebrity a politika	23
4 Metodika	26
5 Výběr českých celebrit v kulturních válkách	29
5.1 Daniel Landa	30
5.2 Ilona Csáková Official	40
5.3 Janek Ledecký Official	48
5.4 Karel Janeček	62
5.5 Porovnání celebrit	66
Závěr	69
Seznam použitých zdrojů	73
Resumé	85

Úvod

Tématem této diplomové práce je „Očkování jako předmět kulturních válek“. Pojmem kulturní válka rozumíme neshody související s kulturními a sociálními přesvědčeními mezi skupinami aktérů s konzervativními názory nesouhlasícími s jakýmkoliv sociálními změnami a skupinami s progresivnějšími názory, které obecně sociální změny podporují.

Dané téma jsem si vybrala, protože je nadčasové. Kulturní války se s vysokou pravděpodobností vždy o něco povedou, což lze interpolovat na základě historických zkušeností. Zároveň je tato problematika aktuální s ohledem na momentální koronavirovou situaci.

COVID-19 se poprvé v České republice vyskytl na jaře roku 2020 a očkovat se proti této nemoci začalo o několik měsíců později (iRozhlas 2020). Od té doby se tedy na námět kulturních válek s ohledem na očkování proti COVID-19 vydalo mnoho publikací.

Cílem práce je tedy ukázat vnitřní mnohost v názoru: „Neočkujme se!“ a názoru, který volá po zrušení epidemiologických opatření na příkladu vybraných celebrit. Zvolené celebrity aktivně a často vystupují v médiích či na sociálních sítích, kde hlásají svůj mnohdy radikální názor týkající se dané problematiky. Lidé o celebritách hovoří a také některé z jejich radikálních názorů přejímají a vznikají tak ve společnosti kulturní války, jež tyto celebrity s vyhraněným názorem eskalují (Hesová 2021).

Pro účely této diplomové práce rozumíme radikálním názorem přesvědčení, že by mělo dojít k zásadní sociální nebo politické změně (Petrušek et al. 1996). Tím následně ovlivňují některé části společnosti. Na základě uvedené definice lze označit některé postoje odmítající očkování jako radikální. Jakmile aktéři využívají důvod k neočkování se jako nástroj k útoku proti jiným aktérům, stává se očkování nástrojem pro boj v kulturní válce.

Výzkumné otázky byly položeny následovně:

1. Je vnitřní mnohost v názoru „Neočkujme se“?
2. Jaké mají vybrané celebrity a jejich přívrženci motivy pro odmítání očkování a nedodržování proticovidových opatření?
3. Jakými způsoby celebrity rozdmýchávají kulturní války ve společnosti?
4. Jak velký vliv mají celebrity na šíření názoru podporujícího odmítání očkování?

Struktura práce bude segmentována do následujících úseků: úvod, literární rešerše, metodika, aplikační část práce a závěr.

Literární rešerše je rozdělena na tři kapitoly. V první kapitole bude uvedeno a přiblíženo, co pro účely této práce rozumíme pod pojmem kulturní válka. Následně budou uvedeny možné příčiny a následky těchto válek.

Druhá kapitola bude zaměřena na kulturní války probíhající v období koronavirové pandemie, které měly tedy především příčinu v opatřeních proti šíření COVID-19 a souvisely také s názory na očkování proti dané nemoci. Nejprve bude přiblížen začátek pandemie COVID 19 a následně budou nastíněny možné důvody daných aktérů pro neočkování se. Důvodů k neočkování se mají lidé mnoho, jedním z nich je například to, že daný člověk již trpí polymorbiditou a má strach, že si očkovaním může způsobit újmu na zdraví. Další možností je, že se naopak cítí zdravý a neohrožený na životě. Současně není přesvědčen o pozitivním dopadu očkování na jeho zdraví a v jeho názoru převládá význam negativních vedlejších účinků. V závěru této kapitoly je na příkladu amerického prezidenta Trumpa a obecně USA ukázáno, jaký i světová mocnost může mít vliv na rozvoj kulturních válek po celém světě. Druhým příkladem je země Česká republika. Důvodem pro výběr této země je to, že v aplikační části práce bude proveden rozbor názoru vybraných celebrit právě z této země.

Třetí kapitola bude pojednávat o celebritizaci politiky. Pro mnoho vědců je otázkou, jak moc celebrity transformují místní, regionální, národní i nadnárodní kulturní identity (Elliott 1998).

Pro potřeby této diplomové práce rozumíme pojmem celebrita následující. Jedná se obvykle o osobu, která má určitou míru vlivu na ostatní osoby, současně ji lze charakterizovat jako dobře známou osobu nejen ve své zemi, ale může mít i přeshraniční, případně globální přesah. Oblast, kterou celebrita může pokrývat je celá škála od sportu, přes zábavu, až k řadě dalších odvětví, nejčastěji týkající se showbusinessu (Majic et al. 2020). Hranice mezi celebritou a politikem se v posledních letech stírá (Morin et al. 2012). Celebrity se kromě své práce také angažují v politice, kde se věnují tématům, jako jsou ochrana životního prostředí, rozvoj, práva LGBTQ+ či diplomacie (Majic et al. 2020).

V metodické části práce je představena metoda výzkumu, která je následně využita v části aplikační. Jedná se o rozbor příspěvků vybraných celebrit a představení konceptu kulturních válek o očkování a opatření proti COVIDu-19 v praxi. Dále je v tomto úseku

vysvětleno, na základě čeho byly pro tuto práci vybrány právě dané celebrity, jejich určité příspěvky a zvolené komentáře pod nimi.

Aplikační část je zaměřena na problematiku již konkrétních příkladů kulturních válek v České republice. Na příkladech čtyř českých celebrit (Daniela Landy, Ilony Csákové, Janka Ledeckého a Karla Janečka) bude přiblížena mnohost názorů na neočkování se. Právě tyto čtyři osobnosti byly vybrány do diplomové práce, protože jsou v České republice všeobecně známé a mají určitý vliv na dění ve společnosti.

Cílem této kapitoly je za pomoci analýzy vybraných příspěvků daných celebrit na sociální síti Facebook ukázat vnitřní mnohost v názoru „Neočkujme se” či v nedodržování opatření proti COVIDu-19.

Mezi klíčové zdroje v části literární rešerše týkající se kulturních válek patří vědecké články a publikace, jejichž autory jsou James Davison Hunter, americký sociolog, profesor a původce a popularizátor pojmu kulturní válka, Zora Hesová Akademie věd ČR, odbornice na morální, sociální a politickou islámskou filosofii a francouzský politolog zabývající se střední a východní Evropou, Jacques Rupnik. Dalšími významnými zdroji jsou díla autorů Xiang Gao, Matthew Hornseyho či Philipa Davida Marshalla.

Diplomová práce obsahuje také informace z oficiálních webů státních aparátů jako je například Ministerstvo vnitra ČR nebo Ministerstvo zahraničních věcí ČR.

1 Kulturní války

Kultura může mít různé modifikace své definice. Debaty o kulturní válce pak samozřejmě souvisejí s uvedenou definicí kultury. O termínu kultura, popisu toho, jak lidé myslí, chovají se a pracují, se hovoří již od 70. let 19. století. Ve 30. letech 20. století se pojem kultura stal součástí společenských věd (Geertz et al. 2000). Síla kultury je především symbolická. Je to moc pojmenovávat věci, definovat realitu a zarámovat debatu (Petrušek et al. 1996). Podle (Hunter et al. 2006) jsou v každé kultuře různí aktéři, různé instituce, které mají rozdílný přístup ke zdrojům.

Kultura je častým důvodem sporů, jak řekl Philip Rieff – „kde je kultura, tam je boj“. Dle (Hunter et al. 2006) se dokonce nejkrvavější konflikty vedou právě kvůli symbolům. Názorové rozdíly lze chápat také z hlediska rozlišení mezi politikou kultury na jedné straně a kulturou politiky na straně druhé. Kulturní politika se zaměřuje na mobilizaci stran, vytváření koalic mezi zájmovými skupinami, manipulaci s veřejnou rétorikou ohledně kulturních problémů jako jsou například potraty, financování umění apod. Kultura politiky klade důraz na symbolické prostředí, do něhož jsou zasazeny politické instituce a dochází k politické akci.

Pojem „kulturní válka“ se objevuje od počátku 90. let 20. století, kdy jej začal používat James Davidson Hunter v jeho knize Kulturní války a je založen na historickém i ideologickém kontextu. V 70. letech se americká společnost dostala do politické, ekonomické a morální krize, se kterou souviselo následná vláda Ronalda Reagana, do níž vkládaly konzervativní náboženské kruhy velké naděje (Václavík 2013).

Kulturní válka je označení pro kulturní konflikt mezi sociálními skupinami, vzniklý z jejich odlišných přesvědčení. Tento pojem se používá pro témata, v nichž panuje obecná společenská neshoda a politická polarizace. K typickým tématům kulturních válek patří politika paměti, politika identity, politika morálky (Hesová 2021). Kulturní války se vedou i kvůli očkování (Perry et al. 2020) a právě tomuto tématu bych se chtěla, se zaměřením se na Českou republiku, ve své práci věnovat.

V kulturních válkách na téma očkování proti COVID-19 se také často řeší otázka svobody vs. odpovědnosti. Zastánci svobody tvrdí, že mají nárok na to se svobodně rozhodnout. Rozhodují se, jestli se nechají očkovat nebo ne a stát, ani nikdo jiný, nemá žádné právo je do toho jakýmkoliv způsobem nutit. Naopak podle zastánců

odpovědnosti je nejdůležitější chránit očkováním nejen sebe, ale i své blízké. Hlavním argumentem je, nechat se kolektivně proočkovat, aby se vytvořila v rámci společnosti vůči nemoci tzv. kolektivní imunita (Perry et al. 2020).

Pro účely této diplomové práce rozumíme pod pojmem „kulturní válka“ sousloví, které bylo původně používáno při jednáních v kongresu Spojených států amerických jako označení pro politický konflikt mezi konzervativci a liberály. Zejména týkající se otázek rasové segregace, reprodukčních práv, práv menšin či migrace. Toto pojmenování bylo vytvořeno sociologem J. D. Hunterem. Ovšem ten na pojem kulturních válek nahlížel spíše jako na politické a sociální nepřátelství zakořeněné v různých systémech morálních hodnot“ (Hunter 1992).

Když hovoříme o kulturní válce, vybízí nás to uvažovat o společnosti rozdělené do dvou protichůdných úseků, ve skutečnosti jich může být ale nekonečně mnoho. Podle (Hesová 2021), sám J. D. Hunter připisoval kulturní válku polarizovaným elitám. Toto kritérium samo o sobě rozděluje vědeckou společnost sociálních vědců, kteří diskutují o kulturních válkách a veřejném diskurzu (Demerath 2005).

Kulturní války mají tendenci zahrnovat formy identity, jako jsou náboženství, pohlaví, morální problémy včetně rodinných hodnot, potratů a práv homosexuálů (Demerath 2005). Dále se mohou také týkat občanských práv, či práv černochů, Romů nebo jiných etnických menšin, ochrany životního prostředí či pornografie. Mohou se vést ale v podstatě o cokoliv (Lindaman a Haider-Markel 2002).

Kulturní války se s politickým bojem dobře doplňují, protože bojují o hodnoty a umožňují jen malé vyjednávání. Kulturní válčení v Evropě může být také analyzováno jako série taktik (např. nálepkování oponenta nebo tvoření koalic během voleb) nebo mocenská strategie (zpochybnění, zisk nebo udržení vlivu tím, že vytlačí jeden příběh a vnutí jiný). Podle (Hesová 2021) jsou kulturní války v pojetí mocenské strategie konfliktem o diskurzivní a kulturní hegemonii, ve kterém se staví vyzývající elita proti elitám etablovaným (re)politizací národních historických režimů, rámováním národní identity a kolektivní morálkou.

Agenda „kulturních válek“ se neustále rozšiřuje. Podle (Hunter 1992) jsou kulturní války zakořeněny v dlouhodobých sociologických procesech, jako jsou sekularizace a modernizace, a proto je přirozené, že protichůdné síly časem identifikují nové oblasti, které je třeba zpochybnit.

1.1 Kulturní války a střední Evropa

Tato podkapitola se soustředí na kulturní války zejména ve střední Evropě. Do střední Evropy začaly pronikat kulturní konflikty a války po roce 2010, ve stejnou dobu, kdy ve volbách začaly vítězit populistické strany, jejichž ústředními tématy byla migrace a islám. Postupně byly kulturní války založeny na různých ideologických základech: Neliberální nacionalismus Orbána v Maďarsku, křesťanský konzervatismus v Polsku, radikální pravice Stracheho a populistický oportunismus v České republice a na Slovensku (Hesová 2021).

Kulturní války ve střední Evropě mají svá specifika. Souvisí s postkomunismem a evropanizací. Specifičnost kulturních válek ve střední Evropě je založena na spojení historického revizionismu, civilizacionismu a náboženského konzervatismu v populismus. Ideologické základy kulturních válek jako je křesťanství, národní konzervatismus nebo patriotismus byly všechny prezentovány jako antihegemonické (Hesová 2021).

Pokud se zaměříme na kulturu jako na součást politického boje, ve střední Evropě můžeme za poslední desetiletí specifikovat tři hlavní oblasti bojů: the politics of memory, the politics of identity a politics of morality (Hesová 2021). Tyto koncepty budou dále analyzovány v níže uvedených podkapitolách.

1.2 Politika paměti

Podle (Rupnik 2017) se po roce 1989 antikomunismus stal silným prvkem české politické kultury, byl českou verzí politiky paměti. Obsahoval rétoriku boje za „národní paměť“. Český komunismus byl poměrně úspěšný v integraci nacionalismu do své ideologie. Antikomunismus tak musel být velmi kritický k mnoha aspektům týkajícím se dominantní verze národní identity. Některé verze antikomunistické rétoriky obsahovaly silnou nespokojenost s postkomunistickou realitou, zejména díky prvkům, které se nesly v aktérech z minulé doby.

Antikomunismus se tedy nestal základem pro propojení konzervatismu a nacionalismu jako v Polsku nebo Maďarsku, kde paměťové žíly a politické příležitosti fungovaly jiným způsobem. Jak zmiňuje (Barša et al. 2021), roli konzervativní strany, která zmírňuje obavy z nastalé změny, postavení starší generace a nižších vrstev společnosti převzala KSČM.

Po roce 1989, jak zmiňuje (Rupnik 2017), se v Maďarsku hnutí hájící liberalismus, Fidesz Viktora Orbána, transformovalo ve stranu nacionalistických konzervativců. Strana se poté pustila do budování „neliberálního státu“, aby dobyla a zachovala politickou moc. Liberální politický diskurz, v Maďarsku založený na občanství, právech a právním státu, se za Orbána posunul k diskurzu zdůrazňující potřebu silného státu a ochrany národa.

Strmý vzestup Alternative für Deutschland (dále v práci uváděno jako AfD) je rovněž ústředním bodem evropské nacionálně-populistické konfigurace. AfD, založená v roce 2013 jako strana vystupující proti německému postoji ve snaze zachránit eurozónu, se obrátila k nacionálně-populistické pravici a v roce 2015 přijala protiislámskou identitu. Nová linie byla poměrně úspěšná, zejména v zemích bývalého Východního Německa. Podle (Brubaker 2017) se však AfD doposud nesnažila důsledně rámovat svůj protiislámský postoj „liberálními“ termíny a skutečně jedna z jejích předních, i když nejkontroverznějších osobností kritizovala ústřední místo holocaustu v německé kultuře paměti a útočila na gender mainstreaming (princip začlenění rovnosti žen a mužů do tvorby politik ve všech oblastech).

Politika paměti tedy není něco zcela nového, ale od výročí 20 let od pádu komunismu se toto téma stalo intenzivnějším. Revizionistické skupiny, nacionalistická hnutí, různé veřejné osobnosti a populistické strany znovu zpolitizovali vzpomínková místa a akce po celé Střední Evropě. V Polsku a Chorvatsku tento druh kulturních válek hraje prim (Hesová 2021).

Po roce 1989 nastala nová „Politika historie“. Přejmenovaly se ulice a byly vztyčeny sochy nových hrdinů. S tím vznikly i nové možnosti kritického zkoumání historie. Za poslední leta se téma stalo ještě intenzivnějším ve spojení s evropskou integrací, která s sebou přinesla i rámec „evropské paměti“ stavící Holocaust do základů budování míru a liberalismu. Naopak Národní konzervativci trvali na zhodnocení národní minulosti dle pohledu na národní suverenitu a vytvořili veřejný požadavek na „emancipaci“ národních narativů z evropského paměťového rámce. Politika paměti je sledována tzv. mnemotickými aktéry, což jsou politici, kteří mají zájem na konkrétní interpretaci minulosti a chtějí vytvořit takovou vizi minulosti, která jim pomůže k získání a udržení moci (Hesová 2021).

1.3 Politika identity

Poválečná „východní Evropa“ se po roce 1989 toužila sloučit s Evropou západní. Rychlá konvergence po studené válce mezi dvěma dříve rozdělenými částmi Evropy uspěla a pro státy jako je například Česká republika, Polsko a další, se začal používat pojem střední Evropa. Asi dvě desetiletí země střední a východní Evropy napodobovaly západoevropské politické a ústavní modely, což vyvrcholilo jejich vstupem do EU. Přistupující národy byly „evropské“ ale již dávno před vznikem EU.

V roce 2008 přinesla finanční krize severojižní rozdělení v EU a střední Evropa se postavila na stranu Německa proti jihoevropským zemím. Co pojem střední Evropa znamená dnes? Dnes je střední Evropa zpět na evropské scéně, ale v neliberálním a nacionalistickém naladění je zvěstovatelem nacionalisticko-populistické vlny, která v posledních letech nabírá na síle. Visegrádská skupina, kterou vytvořili bezprostředně po událostech roku 1989 prezidenti Havel, Wałęsa a Göncz, stála za demokratizací, překonáním nacionalistických dědictví minulosti a za společným cílem evropské integrace. Visegrád tehdy znamenal orientaci na Západ. Dnes se, zejména v otázce migrantů, Visegrád prosazuje v opozici, což znovu otevřelo propast mezi Východem a Západem v rámci EU v souvislosti s definicí národní a evropské identity (Rupnik 2017).

S příchodem migrační krize v letech 2015–2016 se do hlavního diskurzu dostala protiislámská a protiimigrační témata, která hojně využívaly populistické strany. Současně se s útlumem demokracie v Polsku a Maďarsku dostaly k moci antiliberální politické síly. Země, které byly považovány za „příběh úspěchu“ přechodu k liberální demokracii (Maďarsko a Polsko), nyní zpochybňují instituce právního státu (Hesová 2021).

V době dokončení této práce vypukla válka na Ukrajině a s tím i související nová migrační krize (Echo24 2022), ve které se středoevropské státy staly jedněmi z největších příjemců ukrajinských uprchlíků. Důvodem je zejména zeměpisná poloha, společná minulost (země bývalého Východního bloku) a s některými zeměmi střední Evropy i shodná jazyková větev. Mnoho příslušníků ukrajinského národa navíc již dříve hojně do zemí střední Evropy jezdilo za prací. Místní obyvatelé tak dokáží odhadnout, jak se jim s nimi, jako s uprchlíky, bude dlouhodobě žít. Ukrajinci navíc mohou od roku 2017 cestovat do zemí Schengenu bez víz (Šafaříková 2022). Je tedy nutné podotknout,

že situace okolo migračních nálad se neustále vyvíjí a s tím i kulturní války a přístupy různých zemí.

1.4 **Politika morálky**

Od roku 1990 se začal zavádět koncept „Politika morálky“, kdy se v konfrontacích kolem hodnot a norem spojili konzervativci, křesťanští aktivisté a někteří politici, aby bránili tradice pod hrozbou individuálních reprodukčních a sexuálních práv (Hesová 2021). V tomto období také vznikla nová etika „všechno jde“, s níž souhlasí liberálové, a která umožňuje růst odměn vedoucím pracovníkům, ale zároveň vytváří sociální nerovnost. Levice se považuje za zastávce výhod pro všechny. Hnutí na podporu práv žen či gayů například podle nich neslouží pouze zájmům těchto skupin. Konzervativci tvrdí, že k tomu, aby byli lidé dobří, je nutný výkon autority. Levice považuje konzervativce za autoritářské. Všichni se ale shodnou na tom, že jednotlivci dělají morální rozhodnutí (Thomson 2010).

Politika morálky je podle (Hesová 2021) na vzestupu od roku 2013. Kaczyński a Orbán koncipují své politiky jako revoluční a odmítají liberální postkomunistickou transformaci. Populističtí lídři se vyhraňují proti dominantnímu narativu a činí tak z deklarované pozice slabosti. Podle nich liberalismus zradil národní suverenitu (Hesová 2021). Morální války poprvé vypukly v souvislosti s veřejným odporem vůči Istanbulské úmluvě v Polsku roku 2013, kde konzervativní politici vytvořili parlamentní výbor: „Zastavte genderovou ideologii“. Ve střední a východní Evropě se také díky protestům a peticím nakonec konala referenda, která měla zabránit homosexuálním sňatkům. Tato referenda uspěla například v Chorvatsku nebo Slovinsku.

V posledních letech je dalším velkým tématem otázka potratů. „V Polsku to dokonce došlo tak daleko, že strana Právo a spravedlnost chtěla zakázat potraty úplně“ (Hesová 2021). Celkově polský odpor proti právům žen a sexuálním právům je součástí nadnárodního trendu. To zahrnuje odpor proti právům pracujících a menšinám.

Další součástí obrazu je stagnace v oblasti lidských a menšinových práv v OSN a v Evropské unii. Feministické myšlenky jsou také kooptovány neoliberálním diskursem, aktivismus feministických nevládních organizací je v krizi a radikální feministický aktivismus není schopen ovlivnit globální a nadnárodní politiku v oblasti reprodukčních práv, násilí na ženách a práv LGBTQ+ (Hesová 2021)..

Politika morálky je tedy neustále se vyvíjejícím tématem. Trendy se mění a různí lidé a skupiny mají odlišné názory na odlišná témata. Tento koncept tedy zřejmě vždy bude jedním ze základů kulturních válek ve společnosti.

2 Kulturní války a téma zdraví v době COVIDu-19

Nový koronavirus (SARS-COV-2) z roku 2019 obecně nazývaný jako “COVID-19”, pochází z čínské provincie Chu-pej. Jakmile bylo potvrzeno komunitní šíření v místě původu pandemie, ve Wu-chanu, tak se Čína pokusila omezit šíření viru přísným omezením dopravy do Wu-chanu a dalších velkých měst v provincii (Al Jazeera 2020). Bezprecedentní uzamčení regionu zasáhlo padesát sedm milionů lidí (Hermer 2021). Předpokládalo se, že uzavřením regionu bude možné šíření viru zastavit a následně ho vymýt. COVID-19 se, ale postupně dostal nejen do dalších čínských regionů, ale i do zbývajících zemí světa (Hubáček 2022).

Dne 11. března 2020 Světová zdravotnická organizace WHO prohlásila COVID-19 za pandemii. Trumpova administrativa vyhlásila národní stav nouze o dva dny později, stejně tak, jako velké množství dalších zemí světa (Hermer 2021). Několik států začalo okamžitě zavírat školy, restaurace a kulturní zařízení. Omezovaly se počty lidí, kteří se mohli účastnit veřejných shromáždění, kulturních a sportovních akcí. Byl vydán zákaz pití alkoholu na veřejnosti. Setkávat se mohl jen omezený počet lidí. (iRozhlas 2020)

Podle webových stránek Evropské komise platilo, že v dobách, účinnosti nejprísnějších proticovidových opatření, státy uzavřeli své hranice. Byly zrušeny nebo výrazně omezeny mezinárodní lety, lodní a automobilová doprava, což způsobovalo problémy firmám, které v zahraničí podnikají a mají tam své pobočky (Ministerstvo zahraničních věcí 2020). Absence zahraničních dělníků se negativně promítla jak v průmyslu, tak v zemědělství (iDnes.cz 2020).

Koronavirus představuje obtížné výzvy pro veřejnou politiku. Relativně pozdní nástup účinné léčby a vakcín, strukturální tlaky na systémy zdravotní péče, lockdown, ekonomické narušení, evidentní strukturální nerovnosti v postižených společnostech, stejně jako obtížná prevence, prověřily sociální a politickou soudržnost. Podle (Gao 2021) vedla opatření proti koronaviru k obavám o osobní svobodu a lidská práva.

Svět nikdy nesledoval vývoj vakcíny s takovým očekáváním (Hornsey 2021). Předběžné výsledky testování vakcín se dostaly na titulní strany nejznámějších světových médií (Spinney 2020). Již na začátku období, kdy se začalo o vývoji vakcíny hovořit, objevila se váhavost ohledně vakcín proti COVID-19, která se ponořila příliš hluboko do hlavního proudu myšlení lidí (Hornsey 2021). Dokonce tak, že ohrožovala i konečný cíl kolektivní imunity (Doležal 2021).

Ani poté, kdy bylo k dispozici čím dál tím více důkazů o tom, že je vakcína bezpečná a zachraňuje životy, kulturní války neustávaly. Někteří lidé považují za běžné, že skupiny elit provádějí na veřejnosti podvody, a to v dokonalém utajení. Tito lidé jsou přesvědčeni o tom, že takhle svět funguje a věřit něčemu jinému je naivní. Je zřejmé, že pokud máte tento názor, budete otevření konspiracím. Dokonce i názorům, které jsou neslučitelné s logikou. Lidé věří, že vlastní zájmy elit byly součástí organizované kampaně s cílem zveličovat výhody lékařských intervencí a minimalizovat jejich nebezpečí (Karlsson et al. 2021).

Obecně se okolo koronavirové pandemie objevilo mnoho konspiračních teorií. Například, že je koronavirus mýtus, jehož cílem je podstrčit veřejnosti hromadné očkování a vložit do něj sledovací zařízení (Hornsey 2021). Dalšími konspiracemi bylo, že COVID-19 přenáší 5G síť, COVID-19 byl záměrně vyroben v laboratoři a rozšířen mezi lidmi jako biologická zbraň (Doležal 2021).

(Ministerstvo vnitra 2022) na svých oficiálních stránkách věnuje různým konspiracím několik článků. Upozorňuje, mimo jiné, na teorie tvrdící, že je COVID-19 chřipkou, která není nebezpečná. Některé teorie uvádí, že je celá epidemie jen zástěrkou pro omezení základních lidských práv a zavedení totalitního režimu. Jednou z mainstreamových je následující, která pojednává o tom, že velké farmaceutické společnosti způsobily kvůli zisku vědomě škody veřejnosti a zaplatily politikům a regulačním orgánům za to, aby udržovali lež. Existují ale i jedinci, kteří nevěří přímo konspiračním teoriím, ale jejich důvodem pro neočkování je například víra v alternativní medicínu či mají strach z jehel (Endrštová 2022). Obecně jsou fundamentální postoje jedinců proč se neočkovat, tím hlavním problémem. Nejčastějšími příklady jsou strach, světonázor, osobní zájem. Dále lze uvést problém narušení osobní identity, které řídí antivědecké postoje a činí je odolnými tváří v tvář logice a důkazům (Hornsey 2021).

V některých zemích, například v USA, se protivirová opatření, jako je sociální distancování, používání osobních ochranných prostředků či lockdown, staly hlavním aspektem „kulturních válek“ (Gao 2021). Na rozdíl od čínského přístupu zdůrazňujícího národní veřejné statky jako ospravedlnění pro boj s virem, použila Trumpova administrativa nacionalismus a „kulturní válku“ k podkopání reakcí na zdravotní situaci v zemi. Prezident a jeho příznivci z řad obyčejných občanů i politiků negativně reagovali na nařčení, že se jedná o tzv. „hoax“. Kritizovali také sociální distancování a lockdown. Dále znevažovali instituce veřejného zdraví a burcovali demonstranty, aby

„osvobodili uzamčené státy“. Lidé byli opakovaně vyzýváni, aby ignorovali zdravotní předpisy a nedodržovali opatření. Toto chování vedlo, v některých případech, až k výhrůžkám těm, kteří vládní opatření dobrovolně dodržovali. Například nosili obličejové masky (Gao 2021).

Nošení masek k ochraně dýchacích cest může být nástrojem v boji proti šíření koronaviru. Naopak jejich nenošení může být, mimo jiné, i symbolem, který odmítá očkování či opatření používají, aby vyjádřili svůj odpor. Částečně už jen tímto gestem nabádají k porušování pravidel (Kahn 2020). Mezi mnoha faktory, které přispěly k vysokému počtu případů onemocnění koronavirem a úmrtí ve Spojených státech během pandemie COVID-19, bylo i to, jak rychle se pandemie překlasifikovala do partyzánských kulturních válek. Z průzkumu Pollsquickly bylo možné analyzovat následující. Američané, kteří se na politickém spektru přiklánějí spíše k politické levici, častěji zdůrazňovali potřebu chránit fyzicky zranitelné obyvatelstvo (tzn. starší občany nebo občany s oslabenou imunitou). Nástrojem, který prosazovali, bylo ukončení společenské a obchodní aktivity, občané zůstanou uzavřeni na jednom místě a budou nosit ochranné masky (Perry et al. 2020)..

Naproti tomu obvykle u politické pravice byl statisticky pravděpodobnější názor, že smrtelná hrozba pandemie byla zveličená zpravodajskými médii. Převládal názor, že by se podniky a společenské aktivity měly obnovit a nošení ochranných pomůcek by mělo být dobrovolné, nikoliv centrálně řízené (Perry et al. 2020)..

V centru těchto debat byla nejen politika, ale i náboženství. Z některých veřejných průzkumů bylo možné zjistit korelaci mezi tím, že nábožensky konzervativnější Američané (např. evangelíci), statisticky významně více nedůvěřovali vědeckým a mediálním zdrojům. S tím souvisí nedodržování pokynů k sociálnímu odstupu, nošení ochranných masek a další opatření. Zatímco výzkumem bylo zjištěno, že sekulárnější Američané se těmito pokyny statisticky významně řídili. Tento rozkol mezi křesťanskými větvemi mohl umocnit přívrženecké rozpory ve strategiích pro překonání viru a potenciálně zvýšit a prodloužit hrozbu morbidit a mortality (Perry et al. 2020).

Od začátku pandemie také narůstaly konspirační teorie týkající se bezpečnosti očkování (Gao 2021). Výzkum (Hornsey 2021) potvrdil, že Trumpovi voliči jsou váhavější ohledně očkování, než ostatní Američané – důvodem byla náchyllost k víře o konspiračních teoriích. Když se blížily volby v roce 2020, administrativa zesílila své úsilí bagatelizovat závažnost viru tím, že jej ztotožňovala s mediálními a nelegitimními „stranickými“ snahami podkopat Trumpovo prezidentství. Rovněž zesílila svou kritiku

Číny jako zdroje infekce. Trump zároveň káral zdravotnické úředníky za to, že postupují příliš pomalu v procesu schvalování vakcín. Obviňoval je z toho, že vysoká míra šíření infekce byla způsobena zvýšeným testováním. Argumentoval, že mortalitu na COVID-19 poskytovatelé lékařských služeb zveličují z politických a finančních důvodů.

Výsledkem „popírání COVIDu-19“ a alternativního narativu politiky COVID-19 vyprávěného optikou kulturní války je, že Spojené státy měly jeden z nejvyšších počtů případů COVID-19 a míru mortality v důsledku komplikací spojených s koronavirem na světě. Paradoxem je, že jak americká reakce pod Trumpovou administrativou, tak čínská reakce spoléhala na externalizaci jak hrozby, tak zdůvodnění jejich konkrétní reakce. V americkém případě prezident Trump, přestože bagatelizoval závažnost viru, který důsledně nazýval „čínským virem“ ve snaze minimalizovat svou odpovědnost za vzniklou situaci. Toto mělo být dalším prostředkem k odvrácení pozornosti od dopadů pandemie na veřejné zdraví (Gao 2021).

Název „COVID-19“ zvolila WHO jako pojmenování pro nemoc způsobenou SARSCoV-2 podle svých „Best Practices for the Naming of New Human Diseases“. Jedná se o postupy, které se snaží zabránit urážení kulturních, sociálních, národních, regionálních, profesionálních a etnických skupin. WHO také obhajuje vyhýbání se geografickým umístěním nebo odkazům na kulturu, populaci nebo jazyk, které podněcují strach (Gover et al. 2020). Přesto prezident Donald Trump pro COVID-19 veřejně použil termíny „čínský virus“ (Trump 2021) kriticky citoval metodiku Centra pro kontrolu a prevenci nemocí: „Pokud máte pochybnosti, říkejte tomu COVID-19. Falešné zprávy!“ Čínská vláda mezitím prosazuje agresivnější zahraniční politiku v Jihočínském moři, na hranicích indického subkontinentu a proti státům, jako je Austrálie, které kritizovaly počáteční čínskou reakci na COVID-19. K této mezinárodní kritice vláda zopakovala svá suverénní práva a zdůraznila svou „oběť“ tváří v tvář „protičínským“ zahraničním silám. Čínská státní média zdůraznila Čínu i jako „oběť“ koronaviru, ale také jako cíl západních „politických manévřů“ při vyšetřování počátečních fází pandemie (Gao 2021).

Po tom, co Trump COVID-19 označil jako „čínský virus“ (Gao 2021) v různých zemích světa, speciálně v USA, zesílily protičínské a protiasijské nálady (Welch 2022) diskriminační zacházení s asijskou komunitou (Gover et al. 2020) včetně téměř 4 000 případů obtěžování a útoků, což si vyžádalo schválení zákona o trestných činech z nenávisti koronaviru, aby bylo možné bojovat proti rostoucímu rasismu. Zavedená

omezení výzkumné spolupráce zakázala výzkumnou činnost pro 3 000–4 000 čínských postgraduálních studentů a výzkumníků, jejichž instituce měly vazby na Lidovou osvobozenou armádu (PLA). Dalším tisícům výzkumníků a studentů byla zrušena víza. Paralelně probíhalo stíhání 10 čínsko-amerických vědců. Byly učiněny kroky k uzavření Konfuciových institutů, čínských kulturní a jazykových organizací, a ke zrušení Fulbrightových výměn s Hongkongem a pevninskou Čínou (Welch 2022). Jak rostlo povědomí o rostoucím počtu nenávistných incidentů a zločinů z nenávisti proti asijským Američanům, v médiích explodovala obvinění z rasismu a xenofobie kolem prezidentova trvání na používání termínu „čínský virus“. Bílý dům reagoval na rozruch tím, že obvinil média z výroby „falešného pobouření“ kvůli ničemu, přičemž citoval předchozí epidemie pojmenované podle geografických lokalit: španělská chřipka, západní Nil, virus Zika a Ebola (Gover et al. 2020).

V souvislosti s protičínskými náladami Trump také v květnu 2020 oznámil ukončení vztahu USA se Světovou zdravotnickou organizací, WHO. Argumentoval tím, že WHO nedokázala provést požadované a potřebné reformy. Prezident také řekl, že svět potřebuje odpovědi Číny ohledně viru a transparentnosti. Zároveň zahájil bouřlivý útok na Čínu, včetně řady odvetných opatření. To vše mělo za následek prohloubení krize americko-čínské vztahů. Dříve ve svých poznámkách Trump řekl, že Čína řádně neoznámila Světové zdravotnické organizaci informace, které o koronaviru měla. Dále prohlásil, že Čína tlačila na WHO, aby „uvedla svět v omyl,“ v důsledku čehož bylo zmařeno mnoho lidských životů a byly způsobeny hluboké ekonomické problémy po celém světě (Hoffman 2020). Během 72leté historie WHO byly Spojené státy největším sponzorem organizace. Během posledního cyklu financování WHO do jejich rozpočtu přispěly USA 893 miliony dolarů – 15 % celého rozpočtu a více než dvakrát tolik než kterákoli jiná země. To bylo standardem po celá desetiletí a postavilo USA do středu nejdůležitějšího světového veřejného zdravotnictví (Wolfson 2020).

Pro účely této diplomové práce je důležitý případ České republiky, kterému se bude podrobněji věnovat ještě pátá kapitola. Ani ona není výjimkou v mnohosti názorů týkajících se proticovidových opatření a očkování proti Covidu. Téměř během celého období pandemie v zemi probíhaly, mimo jiné, různé druhy demonstrací. Například, když odpůrci opatření postavili makety šibenic před sněmovnu, a ještě při tom shromažďování záměrně nedodržovali pravidla (Pika 2022). Při těchto akcích navíc účastníci povzbuzují vzájemnou radikalizaci slogany jako: „Nejsme pokusní králíci“;

„Svobodu nebo smrt“ nebo „Zrádce národa“ (Novinky.cz 2022). Odpůrci opatření protestovali ale například i „uměleckou“ formou – když předělali slogany na fotografiích kampaně Ministerstva Zdravotnictví ČR, kde byly vyobrazeny náročné situace nemocných a umírajících na COVID-19 (Havrdová 2021).

O českém případě se ještě bude v této práci hovořit, a to v aplikační části diplomové práce, která se bude věnovat tomu, jak v České republice rozdmýchávají kulturní války známé osobnosti, a jaké různé důvody jejich odporu k očkování nebo opatřením mohou být.

Kulturní války o zdraví v době COVIDu-19 se tedy vedly od samého začátku epidemie (Gao 2021) a dnes, v dubnu 2022, kdy to již vypadá, že je COVID-19 na ústupu, se ještě stále vedou. Jedná se o hluboké téma, které se neustále rozšiřuje a bude jistě hodné bádání i v dalších měsících a letech.

3 Celebritizace politiky

Vědci se celebritizací politiky začali zabývat až ve druhé polovině 20. století (Morin et al. 2012). Celebritizace je kritizována za znehodnocení demokracie v politice či vstup nevzdělaných celebrit do politiky bez zkušeností a upozadění programu strany, politických cílů kandidáta. Do popředí se naopak dostává image a dobré vystupování politika (Voženílková 2018).

Nejprve je ale vhodné se zamyslet nad tím, co to vůbec pojem „celebrita“ znamená. Dříve byl považován za „celebritu“ většinou ten, kdo byl úspěšný v odvětví zábavy nebo sportu. Ve 21. století se tento výraz, i díky příchodu internetu, rozšířil a s ním i vliv celebrit na společnost. Roste s vlivem internetu ale i zodpovědnost? Globální internet a mobilní technologie významně ovlivňují názory lidí, umožňují šíření informací a příběhů během nanosekundy. Tím vzniká možnost k šíření neúplných nebo nepravdivých informací včetně konspiračních teorií, o kterých je pojednáváno dále v této práci. V souvislosti s tímto tématem výzkumníci tedy často analyzují i to, jak moc internet může ovlivnit spotřebitelské chování, vyšší poptávku po konkrétním produktu či zájem o sportovce nebo umělce (Choi a Berger 2010). Podle (Thomson 2010) jsou obecně média důležitým nástrojem, který ovlivňuje každodenní chování lidí a poskytuje jim v podstatě předlohu k tomu, jak žít, jak se vypořádávat s různými skutečnostmi, a jak věci chápat. Podle (Elliott 1998) jsou lidé médii ovlivňováni vědomě i nevědomě.

Jedním z nejnovějších a nejznámějších příkladů toho, jak celebrita dokáže ovlivnit názory ve společnosti a rozdmýčkovat kulturní války je případ tenisty Novaka Djokoviče. Ten se chtěl, jako neočkovaný, účastnit jednoho ze čtyř grandslamových tenisových turnajů Australian Open. Očkování bylo však podmínkou nejen pro získání australského víza, ale i pro účast na samotném turnaji (iRozhlas 2021). Austrálie avizovala již měsíce předem, že pro získání víza bude očkování proti koronaviru podmínkou a na tenisové hvězdy se nebudou vztahovat žádné výjimky (iDnes.cz 2021). Po 14 dnech rozepří Djokoviče s australskými soudy, bylo rozhodnuto tak, že se Djokovič turnaje opravdu nemohl účastnit a musel opustit zemi. Austrálie mimo jiné argumentovala tím, že by případ Djokoviče mohl v zemi povzbudit protiočkovací nálady (Whiteman et al. 2022).

Tento jeden zahraniční případ byl vybrán z toho důvodu, že v období zpracovávání diplomové práce byl velice řešeným tématem. Dále měl globální přesah a možnou

funkcí jako precedent pro další sportovní a kulturní akce. Příběh pár týdnů řešili napříč zeměkouli jak lidé, kteří s Djokovičem souhlasili, tak i ti, co byli zásadně proti (Žižka 2022). O Djokovičovi se psalo i v nejznámějších světových médiích, což povědomí o tomto sporu ještě více rozšířilo (Cave 2022). K situaci se vyjadřovaly i světové celebrity, především tenisové špičky, které většinou stály na straně australského rozhodnutí. Jako příklad lze uvést Rafaela Nadala, který reagoval se slovy: „Podle mě je normální, že to Australany tak naštvalo ... Svět už kvůli nedodržování pravidel trpěl dost“ (Žižka 2022). Druhým příkladem pak může být Stefanos Tsitsipas, jenž svým vyjádřením: „Všichni, co se turnaje chtěli účastnit, pravidla respektovali a dodrželi. Velmi malá menšina se ale rozhodla jít vlastní cestou, a udělala tím z většiny tak trochu idioty.“ radikální nálady ve společnosti, s ohledem na danou situaci, ještě více rozdmýčával (Sten-Ziemons 2022). Sociálními sítěmi, jako je například Twitter, také začaly proudit o Djokovičovi a dané kauze vtipy, i díky kterým se situace dostala do povědomí ještě většího množství lidí (Žižka 2022). Z uvedených výpovědí vyplývá, že se jedná o názorný příklad toho, jaké obrovské, přeshraniční rozměry mohou kulturní války nabrat.

V současné době ovšem vliv celebrit zasahuje i do prostředí politiky. Jako příklad lze uvést propagaci a podporu oblíbených politických kandidátů. Vyjadřování nesouhlasu či dokonce vyvolávání protestů proti určitým politickým rozhodnutím v zemi. Lze evidovat i případy, kdy dokonce samotné celebrity začaly, na popud svých fanoušků, s politickou kariérou. Zejména díky své fanouškovské základně a existujícímu mediálnímu dosahu mají spoustu možností pro prosazování svých názorů a osobních zájmů. V nejzazších případech došlo k přístupu k národním či mezinárodním vládnoucím orgánům jako jsou Kongres USA nebo Organizace spojených národů (Majic et al. 2020).

Právě souvislostmi mezi celebritami, politikou a politiky se bude následující kapitola zabývat. V první podkapitole bude definováno a upřesněno, jak se na celebrity nahlíží v rámci této diplomové práce. Koho lze za celebrity považovat a jaký může mít vliv na chod ve společnosti. Druhá podkapitola se už bude zaměřovat spíše na spojení celebrit a politiky, což je také zasazeno do metodologického rámce.

3.1 Celebrity

Výraz celebrita pochází z latinského *celebrem/celebritas/celeber* a je odvozen od slovesa *slavit*, ale i z francouzského podstatného jména *celebre* popisujícího toho, kdo

je známý či slavný. Původní použití odkazovalo na formu rituálu, ale kolem čtrnáctého století se začalo používat k popisu stavu označovaného jako být slavný na veřejnosti (Drake a Miah 2010).

Původně byl někdo nazýván celebritou na základě jeho hudebního talentu, herecké schopnosti nebo sportovní zdatnosti. S rozšiřováním médií se však i tento pojem rozšiřuje a začíná se hovořit i o slavných kuchařích, módních designérech, novinářích, podnikatelích, ale i o politicích (Morin et al. 2012).

I když se fenomén celebrit ve společnosti vyskytoval již dříve než ve dvacátém století, vzestup moderních masmediálních technologií, kterými rozumíme zejména noviny, rádio, televize a nejmodernějších z nich internet. V rámci internetu lze determinovat podskupinu, přes kterou mohou celebrity komunikovat. Jedná se o sociální sítě, v zásadě o velmi moderní způsob komunikace, kterými jsou například Facebook, Instagram, Twitter. Tyto digitální komunikační technologie v posledních letech veřejné povědomí o celebritách masivně podpořily. Z toho důvodu se rozšířila místa, kde mohou být celebrity vidět a slyšet, díky čemuž se povědomí o nich šíří mnohem rychleji a dále (Drake a Miah 2010). Mimo sociálních sítí celebrity uplatňují svůj vliv například prostřednictvím zpravodajských a diskusních pořadů například DVTV nebo pořadů ČT. Nutné je uvést také média, která lze považovat za diskutabilně objektivní například TV Barrandov, Parlamentní listy. Tyto média působí spíše demagogicky a v některých případech dokonce vysílají i lživé nebo nepodložené informace. Dalšími způsoby, které celebrity využívají jsou filmy, koncerty a sportovní akce. Díky těmto způsobům jsou celebrity schopné oslovit miliony lidí (Morin et al. 2012). Ovšem s tím souvisí zároveň problém, jak čím dál tím náročnější publikum upoutat. Důvod lze spatřovat právě v tom, že je více možností, které se liší svojí efektivností (Drake a Miah 2010).

V dnešní době internetu a sociálních sítí může statutu celebrity dosáhnout téměř každý. Činností, díky kterým se člověk může stát slavným, je nespočet. Vzhledem k tomu se sláva stává demokratičtější a snáze dostupnou, což však vede současně k její devalvaci, respektive snížení její hodnoty.

Dalším obecným rysem celebrity je neustálé veřejné a mediální uznání. Celebrity jsou sledovány v mainstreamových médiích zejména televizi, novinách, bulvárních plátcích nebo na sociálních sítích zejména Instagram, Facebook a Twitter. Celebrity jsou také komerčním fenoménem. Tím rozumíme, že jejich přítomnost nebo činnost je přeměněna na komoditu a uvedena na trh. Pojem celebrita je obecně časově nestálým statutem a

také souvisí s preferencemi fanoušků a národním kontextem. To lze demonstrovat například na fanoušcích sportu, kde obecně lze považovat za celebritu světového formátu fotbalistu Cristiano Ronaldo. Ten je vnímán ovšem v očích fanouška klasického fotbalu (kopané), jako jeden z nejlepších hráčů planety a tudíž celebritou. Ovšem pro fanouška amerického fotbalu jí být nemusí, jelikož pro ten uvidí celebritu v osobě Toma Bradyho (Majic et al. 2020). Z toho lze vyvodit, že celebrity nemusí zasahovat celou populaci, ale cílí na určité segmenty, které může rozšiřovat a cílit na dalších nebo udržovat tento segment a zvyšovat si sociální mobility, určitý sociální status. Mediální systémy fungují v rámci kapitalistických systémů směny zboží. Celebrity, nabízejí způsob k přilákání a udržení publika a rozehrávají fantazii jednotlivce, který zároveň vystupuje na veřejnosti i v soukromí (Drake a Miah 2010).

V každém případě většina jedinců v současnosti navazuje intimní vztahy s nepřítomnými nebo vzdálenými osobnostmi. Herci, politici, čtenáři zpráv či moderátoři talk show jsou začleněni do subjektivního sebepochopení i do rutinních aspektů společenských interakcí (Elliott 1998). Zprostředkovaná kvaziinterakce je rozprostřena napříč prostorem a časem, a tak umožňuje určitou formu intimity s ostatními na dálku. Jednotlivci využívají symboly, jako jsou například obrazy celebrit, aby si utvářeli svůj každodenní život, pojetí vlastního já, chápání druhých a vztah k sociálnímu a politickému světu. Komunikační média v podstatě poskytují rady o tom, jak žít. Zprostředkované symbolické materiály se mohou stát cílem, kolem kterého si jedinec organizuje svůj život. Dle (Thompson 1995) to celé může vyústit dokonce v závislost, kdy se lidé stávají silně emocionálními, což odborně nazývá paradox reflexivity a závislosti.

Význam celebrit v mediálním prostředí vyvolává otázky o tom, jaký mají vliv na to, co si představujeme jako cool nebo sexy. Jako příklad vlivu celebrit na děti lze uvést výzkum Britské učitelské unie The Association of Teachers and Lecturers (ATL) mezi 304 učiteli. Podle průzkumu jsou nejčastějšími zdroji informací o celebritách pro školáky: televize (77 %), jejich vrstevníci (61 %), internet (51 %) a časopisy (46 %). Téměř 60 % žáků touží být popovou nebo sportovní hvězdou a asi třetina hvězdou filmovou, modelkou nebo kýmkoliv jiným, hlavně slavným. V průzkumu 44 % učitelů uvedlo, že studenti se snažili vypadat nebo se chovat jako celebrity, které obdivují. Ovšem s kopírováním chování nebo módního stylu se obvykle nezíská stejná míra vlivu kopírované celebrity. Nejčastěji se to týkalo vizuálního vzhledu zejména potom účes, oblečení, používání známých frází, kopírování způsobů a vzorců chování, což už může

představovat vědomější zapojení do problémů, na které celebrity upozorňují. Otázka vlivu celebrit napříč věkovým spektrem populace je nepopíratelná. Celebrity ovlivňují životní styl, politické názory a pohled na svět s větší či menší měrou všem lidem (Drake a Miah 2010).

Podle ATL mnoho žáků věří, že se celebritou může stát každý, což potenciálně snižuje důležitost jejich akademického studia. Celebrity mohou vnést do veřejné sféry i problémy. Například krátké uvěznění celebrity Paris Hilton vyvolalo v médiích debaty o tom, zda se s bohatými celebritami v soudním systému zacházelo jinak než s obyčejnými lidmi. Rozhodnutí popové hvězdy Madonny adoptovat malawské dítě zase vedlo k debatám o etice adopce. Debaty o globální chudobě, které Bob Geldof a Bono spolu s dalšími představili na světovém summit G8 v roce 2005, ukázaly, jak mohou celebrity přitáhnout celosvětovou pozornost k důležitému problému (Drake a Miah 2010).

Jedním z nejznámějších celebritizujících politiků v České republice je Dominik Feri, který sice nebyl příliš známý před tím, než se do politiky dostal, avšak ziskem poslaneckého mandátu a vykonávání funkce poslance nabrala jeho sláva na síle. Největšího objemu fanoušků, měreno jako zvýšení absolutního počtu fanoušků na sociální síti Instagram a Facebook, dosáhl během období koronavirové epidemie. Během jednoho roku Ferimu na jeho instagramovém účtu, kde přehledně informoval o koronavirových opatřeních vlády, přibyl téměř milion nových sledujících. Získal tak obrovský vliv, především na mladou generaci ve věkovém rozmezí od 18 do 26 let. Tato sociální skupina je rovněž nejpočetnější skupinou pro uvedené sociální sítě. Z prvotních volebních průzkumů a modelů od společnosti STEM vyplývalo, že tímto způsobem přinese i spoustu nových voličů své straně TOP 09 (Strouhal 2021). Ovšem jen do doby, kdy byl obviněn ze znásilnění několika žen, poté musel opustit stranu a stáhl se do ústraní (Bartoníček 2021). Nakonec tedy spíše působil jako odstrašující případ toho, jak se muž nemá chovat k ženám.

Celebrity tedy mají, zvláště s příchodem digitálních technologií a sociálních sítí, s posledními lety čím dál tím větší vliv, který působí a je využíván v mnoha odvětvích. Má svá pozitiva, zvláště například pro politiky nebo obchodníky, kteří vliv celebrit obrací ve svůj prospěch, tak i negativa, jako je psychické ovlivňování jedinců a manipulace. V každém případě se jedná o relativně nový fenomén, který se bude dál vyvíjet a zkoumat, což také spatřuji jako možné pokračování této diplomové práce.

3.2 Celebrity a politika

Průzkumy o působení celebrit na politické záležitosti začaly však probíhat až v 70. letech, ale soustředily se spíše obecně na to, jaký mají vliv celebrity doporučující spotřební zboží jako je kosmetika, pivo apod. Z výzkumů vzešlo, že dle naděje inzerentů celebrity nejen pomáhají spotřebitelům zapamatovat si informace o inzerovaném produktu či službě, ale také přesvědčí spotřebitele k nákupu. Postupně se vědci pak začali zabírat právě souvislostí celebrit a politiky, což ještě dodnes není zcela jednoznačným a dopodrobna probádaným tématem. Hranice mezi celebritou a politikem se v posledních letech stírá (Morin et al. 2012). Celebrity se kromě své práce také angažují v politice, kde se věnují tématům, jako jsou ochrana životního prostředí, rozvoj, práva LGTBQ+ či diplomacie.

Celebrity jsou kvalifikovanými komunikátory a jsou zblhlí v přitahování pozornosti médií k různým otázkám, například o osobnosti, která hraje hrdinu ve filmu, si často její fanoušci následně myslí, že je jím i v reálném světě, vzhlíží k ní a snáze propadnou jejímu vlivu (Majic et al. 2020). Politicky aktivní celebrity jsou nyní běžnou součástí současné politiky, jak dokazuje celosvětová kampaň proti chudobě třetího světa ze strany rockových hvězd Bona a Arnolda Schwarzeneggerových či podpora Baracka Obamy v jeho kampani na amerického prezidenta ze strany hollywoodských celebrit (Drake a Miah 2010). Mnoho společenských komentátorů zvolení celebrit z oblasti zábavy (jako je Arnold Schwarzenegger, Jesse Venture ad.) do politických funkcí (McKernan 2011), do sféry formální politiky – jako zastánců politických názorů nebo veřejných přesvědčovačů (Drake a Miah 2010), odsoudilo a označilo jako známku kolapsu americké demokracie a důkaz toho, že Amerika upřednostňuje zábavu před politickým uvažováním (McKernan 2011). Pro jiné představují jeden z prostředků, kterými lze zprostředkovávat moderní politickou komunikaci a zapojovat voliče (Drake a Miah 2010). Někteří vědci souhlasí s tím, že přítomnost celebrit v politice brání vážnému politickému diskurzu, jiní tvrdí, že celebrity v politice zapojí do politických otázek i další společenské struktury, které by se jinak o politiku nezajímaly (McKernan 2011).

Celebrity a politici se v mnohém podobají. Obě skupiny musí pracovat na vytváření osobností příznivých pro své publikum, které oslovují spíše emocionálně než racionálně. Jejich snahy jsou tedy založené na stejné strategii. Celebrity jen oslovují spíše pozitivní cestou, skrze největší sny a touhy spotřebitelů, zatímco politici se snaží oslovit voliče zejména vlastenectvím, strachem a hněvem (McKernan 2011).

Dle (Marshall 1997) využívají politici a celebrity k vybudování osobností hegemonické kulturní symboly. Například politiky vytvořené vlastenectví je spojeno s maskulinními záležitostmi. Vůdcovství je v politice často považováno za mužský rys, stejně tak jako rozdělení moci v samotné rodině. Politický vůdce je tedy vykreslován jako otcovská postava národa. Příkladem může být Ronald Reagan, který se stal jako bývalý hollywoodský herec v 80. letech 20. století prezidentem USA (Archer et al. 2019). Reagan byl prezentován jako „drsný“ vůdce, jenž vrátí Ameriku do bohatších časů idealizovaných v populárních filmech (Marshall 1997). Politické projevy si Reagan často vypůjčoval přímo ze zápletek hollywoodských filmů, kdy například popisoval SSSR jako „říši zla“ (McKernan 2011).

Podle (Marshall 1997) musí celebrity v oblasti zábavy i politici prokázat svou solidaritu s americkou veřejností. Stejně jako zábavní celebrity sdílejí trapné rodinné příběhy, musí rovněž politici budovat spojení s běžnými Američany. Politici dokazují svou obyčejnost zdravením příznivců podáním ruky, exkurzí do továren, účastí na sportovních akcích nebo stravováním se v místních restauracích. Zároveň si obě strany musí dávat pozor, aby svou obyčejnost nepřehnali. Prezidentská kampaň Baracka Obamy zdůrazňuje tuto nejistou rovnováhu. Na jedné straně oslovila tím, že mnoho příznivců vidělo Obamovo vítězství jako „triumf demokratické racionality nad dlouhou historií rasové nerovnosti ve Spojených státech,“ ale zároveň se snažila o vyobrazení Obamy jako přízemnějšího kandidáta (McKernan 2011).

Ne vždy, ale záleží jen na mužských vlastnostech a přednostech. Ženské celebrity již dříve vedly k rozvoji parasociální intimity na dálku. Například E. Barry, první divadelní herečka, která uspořádala benefiční koncert v roce 1695, kde oslnila nejen šlechtičny, ale i ženy obecně, hraním tragických ženských hrdinek. Její divadelní autenticita jí umožnila manipulovat více identit prostřednictvím narušení rozdílu mezi opravdovým já a tím veřejným. L. Edwards hovoří o tom, že celebrita souvisí s genderem minimálně ve třech směrech. Za prvé ve fázi, kdy se celebrity celebritami stávají, muži a ženy hrají často různé role jako producenti, redaktori atp. Muži a ženy mají odlišné pozice, i jakožto fanoušci celebrit. Jsou zaujati různými typy celebrit a sledují je v různých druzích masmédií. Třetím poznatkem je pak to, že mužské a ženské celebrity komunikují se svými fanoušky odlišným způsobem (Van Krieken 2018).

Názory a rozhodování lidí ovlivňují mimo politiků a celebrit, ale i jiní aktéři. Možná nejdůležitějším aktérem je publicista nebo tiskový agent. Vytváří veřejnou osobnost, která osloví publikum a kontroluje přístup médií k celebritám v rámci ochrany

vystoupení celebrity, a tím i jejího kultu. Média občas ignorují publicisty a zveřejňují o celebritách negativní zprávy, tím ale riskují, že jim publicista k celebritě odepře přístup a zakáže jim přijímat exkluzivní příběhy (např. fotografie celebrity v den svatby nebo speciální rozhovory po traumatické události). Politici zaměstnávají na podobnou práci tiskové agenty a poradce (Marshall 1997).

Manažeři a agenti hrají též zásadní roli v rozvoji kariéry celebrit v oblasti zábavy. Podobně se politici spoléhají na politické poradce. Jednou z jejich hlavních funkcí je spolupráce s tiskovými agenty na měření veřejného mínění a vytvoření vhodné veřejné osobnosti pro prezidenta. Další důležitou institucí je talk show. Především v USA, pro zjištění zábavného představení producenti vedou s celebritou předběžný rozhovor a hledají zajímavé, jedinečné příběhy. Koordinátoři talentů pak nacvičují rozhovor s celebritou a pracují s možnými liniemi konverzace, díky nimž bude vystoupení celebrity během rozhovoru vypadat opravdově. Nakonec se poskytne moderátorovi seznam těchto předem určených témat, o kterých bude s celebritou diskutovat. Před začátkem představení pak producenti poučí diváky o tom, jak správně tleskat nebo kdy je vhodné se smát (McKernan 2011).

Jak již bylo zmíněno, významným působištěm pro celebrity je také internet, obzvláště pak sociální sítě, kde se celebrity mohou propagovat. Při zkoumání profilu politických celebrit a jejich sledujících na Twitteru se dá odhalit politický postoj celebrit na základě struktury vzoru jejich společného sledování. Například mnoho celebrit se hlásí k charitativní organizaci nebo podporují konkrétní tematiku, politickou stranu nebo volebního kandidáta. Za pomoci zkoumání sledujících celebrit se také dají zkoumat možné důsledky politické angažovanosti celebrit prostřednictvím sociálních médií. Někteří vědci mají z rostoucího vlivu politických celebrit strach. Jedním z nich je to, že politika celebrit a sociální sítě umožňují běžným občanům získat nevyvážené informace, protože diváci sami selektivně sledují jen ty příjemné názory (Park et al. 2015).

Zvláště znepokojivé je soustředění se daných uživatelů právě na jeden zdroj. Při absenci nebo nedostatečné kritické práci s alternativními informačními zdroji mohou být obdivovatelé celebrit uvedeni v omyl. Na druhou stranu pro politicky znalé mohou být zkreslené informace kompenzovány jinými zdroji k odhalení zaujatosti celebrity (Park et al. 2015).

4 Metodika

V prvních třech kapitolách literární rešerše je uvedena teorie související s hlavním tématem práce. V první kapitole jsou vytyčeny obecné informace týkající se kulturních válek. Kapitola se dále dělí na podkapitoly, kde jsou již přiblíženy kulturní války ve Střední Evropě. Ty mají svá specifika, která bylo nutné zmínit s ohledem na hlavní kapitolu práce, ve které jsou rozebrány příspěvky vybraných celebrit právě ze Střední Evropy, konkrétně České republiky.

Obsah druhé kapitoly se již soustřeďuje na kulturní války týkající se zdraví a probíhající právě během pandemie COVIDu-19. Důležitými prvky těchto válek jsou opatření a očkování zaváděná v rámci boje proti této nemoci, což přímo souvisí s cílem této práce.

Třetí kapitola obsahuje informace o celebritizaci politiky, a to především z důvodu teoretického úvodu pro aplikační část práce.

S čím dál tím rozsáhlejším a rychlejším rozvojem technologií v současné době, mají celebrity i větší vliv na názor lidí. Jakým způsobem celebrity radikalizují společnost a utvářejí či rozšiřují kulturní války bude rozebráno v kapitole páté za pomoci příspěvků na oficiálních facebookových profilech vybraných českých celebrit a zvolených komentářů pod nimi. Na příkladech čtyř českých celebrit (Daniela Landy, Ilony Csákové, Janka Ledeckého a Karla Janečka) bude přiblížena mnohost názorů a motivů k neočkování se a nedodržování opatření proti COVIDu-19.

Právě tyto čtyři osobnosti byly vybrány do diplomové práce, protože jsou v České republice všeobecně známé a mají určitý vliv na dění ve společnosti. Tyto osobnosti v období koronavirové pandemie prosazovaly svůj názor za pomoci medií, pořádání demonstrací a jiných způsobů. Díky tomu byly více vidět a slyšet, respektive dostávaly více masmediálního prostoru, než tomu bývalo před začátkem pandemie COVID-19. Následně tím pomohly k eskalaci kulturní války ve společnosti o to, zda jsou protikoronavirová opatření společně s očkovaním správná či nikoliv. V některých případech docházelo také k veřejné dehonestaci názorů těchto celebrit, čímž se povědomí o nich ještě více rozšířilo (Krupka 2021). Někteří aktéři díky nim získali argumenty pro podporu svého protiprávního chování, které pak exponenciálně předávali dále.

Celebrity byly vybrány na základě jejich vyhraněného chování, jímž o sobě dávaly v době pandemie COVIDu-19 vědět. Jejich společným znakem byl odpor vůči testování, očkování nebo celkově restrikcím souvisejícím s koronavirem. Zároveň měla každá z nich pro svůj postoj jiný motiv.

Jako první příklad jsem zvolila Daniela Landu, který se občas radikálně vyjadřuje nejen k otázkám očkování (Lizec 2021), ale i k jiným tématům (Šudrychová a Stratilík 2015) a je tedy vhodným příkladem pro nastínění kulturních válek vzhledem i ke své kontroverzní minulosti v kapele Orlík. V rámci jeho názoru na očkování argumentuje především tím, že očkováním a celkově restrikcemi jsou jemu i celé společnosti odebírána základní lidská práva na svobodu (iDnes 2022). K prosazování tohoto názoru mnohdy využívá agresivní, někdy až vulgární a útočnou rétoriku. Například při jednom z televizních rozhovorů označil německou policii požadující dodržování proticovidových pravidel za gestapo, které v ČR nechceme (Korityáková 2021). Tím jen akceleroval rozdmýchávání kulturních válek o očkování.

Jako druhý příklad byla vybrána zpěvačka Ilona Csáková, pro niž je hlavním důvodem pro odpor k očkování to, že dle jejího názoru nebyly vakcíny dostatečně otestovány a nejsou plně známy jejich vedlejší účinky na lidský organismus (Jandourek 2021). Tato zpěvačka se také ve veřejném prostoru často, až striktně a radikálně vymezovala vůči koronavirovým restrikcím, například když hovořila o tom, že kdo zvedne ruku pro novelizaci zákona o veřejném zdraví, stává se vrahem (Lacinniková 2021). Vystoupila také na mnoha demonstracích, například na demonstraci v lednu 2021, kde zpívala píseň, ve které přirovnala lidi, mimo jiné, v souvislosti s opatřeními, k vězňům (Novinky.cz 2021) a tím jistě nejednoho z nich motivovala k dalším protestům a kulturním bojům.

Třetím zástupcem odpůrců protiepidemických opatření je zpěvák Janek Ledecký, jenž se též několikrát, až vulgárně vyjadřoval o protiepidemiologických restrikcích v médiích. Například když řekl: „Debilní opatření nebudu dodržovat“, šel příkladem mnoha lidem ve společnosti a vyvolával či ještě více rozněcovat kulturní války (Strakatý 2020). V jiném případě pak přirovnával nařízení vlády k pokusu přehodit výhybku zpět k tuhému socialismu (Slezáček 2020). Ledecký ale vydal i video, kde otevřeně o svých názorech ohledně opatření hovořil a COVID-19 zlehčoval. Toto video se následně díky sdílení na sociálních sítích dostalo mezi tři nejúspěšnější videa daného měsíce na Facebooku (Tvrdoň et al. 2020). O podpoře proudu kulturních válek tedy ani

zde není pochyb, motivem Ledeckého hněvu je, ale především ta skutečnost, že nemohl vykonávat svou práci a dělat věci, které má rád (Skrzeczkova 2020).

Posledním zvoleným příkladem je Karel Janeček, známý podnikatel a matematik, který nejčastěji eskaluje kulturní války v souvislosti s tématem očkování dětí proti COVIDu-19 a obecně otázkou povinného očkování pro některé skupiny obyvatelstva. Janeček vymezení se proti očkování dětí a obecně povinnému očkování některých skupin dokonce používá jako jeden z hlavních argumentů své kandidatury na prezidenta ČR, kterou oznámil v lednu 2022 (ČTK 2022).

I Janeček občas využívá extrémní rétoriku a přirovnání, například když v rozhovoru pro Reflex uvedl: „Za plošné očkování dětí zasloužíme vyhynout“ (Strakatý 2021). Konkrétně v tomto rozhovoru si Janeček protiřečí a uvádí neúplné informace, které je možné interpretovat různými způsoby. Nad tím se pozastavuje i moderátor rozhovoru, který připomíná Janečkův výstup na předávání hudebních cen Slavík (Janeček 2021b), kde matematik v podstatě řekl, že by lidé měli zbrojit proti povinnému očkování dětí, zvláště proti nemoci COVID-19, která je neohrožuje. Toto následně označil za klíčovou zprávu jeho vyjádření a v rozhovoru pro Reflex uvedl, že to v žádném případě za manipulaci nepovažuje, naopak proti manipulacím bojuje.

Janečkův výstup na předávání pěveckých cen se setkal s mnoha reakcemi. Televize Nova, na které byl Slavík včetně projevu Janečka vysílán, se od matematikovo vyjádření distancovala. Některé známé osobnosti, například starosta Řeporyjí a politik ODS, Pavel Novotný, označil Janečkův projev za zahájení prezidentské kampaně. Na to, jaký vliv a dosah mělo Janečkovy vyjádření upozornila i bývalá poslankyně a zastupitelka v Plzni za hnutí ANO, Barbora Kořanová, když uvedla, že projev sledovalo 1,3 milionu lidí (Echo24 2021). Sám Janeček tvrdí, že po jeho vystoupení na Slavíku získal jen samé pozitivní reakce a slova podpory. Naopak hudebníci, kteří se účastnili této události uvedli, že Janeček akci vedl jako politickou kampaň (Prima 2021).

Samotné analyzované příspěvky ve čtvrté kapitole byly vybrány vždy jako reprezentativní vzorek pro určitý časový úsek roku, kde bylo možné nejlépe pozorovat hlavní motivy jednání celebrit. Zároveň zvolený příspěvek, oproti ostatním v daném období, nejpřehledněji ukazuje názor celebrity, který chce dál šířit. Současně příspěvek vzbuzuje nejvíce kontroverzních reakcí. V komentářích pod ním se vyskytují další radikální, podpůrné komentáře nebo i další síť a mnohost názorů na odmítání opatření. Naopak i reakce lidí, kteří s celebritou výrazně nesouhlasí a striktně odmítají její názor, poté argumentují svou rétorikou.

Komentáře u příspěvků celebrit, rozebírané v této práci, byly vybírány podobným způsobem, jako samotné příspěvky celebrit. Ve výběru se vyskytují komentáře, ve kterých lze, v porovnání s ostatními reakcemi na příspěvek, nejpřehledněji sledovat motivy k nedodržování opatření proti COVIDu-19 a k odmítání očkování. Dále byly zvoleny komentáře, jež nejlépe ukazují, jak aktéři za pomoci svého názoru či názoru celebrity, který převzali a dále ho rozvíjejí, útočí proti ostatním názorovým skupinám vyskytujícím se jak pod samotným příspěvkem, tak ve společnosti obecně.

Záměrně tedy byly vybrány osobnosti, které mají pro svůj názor „neočkovat se“ jiný motiv, aby byl naplněn cíl práce a ukázáno, jak je v podstatě nemožné paušalizovat skupiny jen na očkované a neočkované a hledat v rámci těchto uskupení společné znaky. V závěru práce budou vyhodnocena nashromážděná data a bude odpovězeno, zda byl naplněn cíl práce.

5 Výběr českých celebrit v kulturních válkách

V této kapitole jsou uvedeny příklady mnohosti, které mohou být v názorech proti očkování nebo proti pandemickým opatřením. Na rozboru vybraných příspěvků z oficiálních Facebookových profilů čtyř celebrit je analyzováno a následně vymezeno to, jak povzbuzují kulturní války ve společnosti. Poté je uvedena souvislost mezi tím, jak má každá z těchto vybraných celebrit na jednu stranu podobný názor v tom, že se nechtějí očkovat nebo dodržovat opatření a současně pro to má každá z celebrit o něco jiný hlavní motiv.

Pro účely této diplomové práce jsou vybrány následující celebrity: Daniel Landa, Ilona Csáková, Janek Ledecký a Karel Janeček. Na příkladu těchto celebrit je analyzována vnitřní mnohost názoru, proč se neočkovat a jejich důvody pro tento postoj.

První vybranou celebritou je Daniel Landa, který měl nejen v období pandemie tendence v rámci některých témat radikalizovat sebe i společnost (Landa 2015). COVID-19 tomu tedy jen už o něco více dopomohl (iDnes.cz 2022). Tento zpěvák na svém profilu často sdílí příspěvky z událostí (Landa 2022b), které pořádá Landova iniciativa Zlatý špendlík, jež se angažuje i v různých demonstrativních akcích proti protipandemickým opatřením (Zlatý Špendlík 2022b). Jako příklad může být uveden případ, kdy v roce 2021 iniciativa podnítila zahlcení krajských hygienických stanic žádostmi o informace, o které je dle zákona o svobodném přístupu k informacím možno požádat (iDnes.cz 2022).

Druhou vybranou celebritou je Ilona Csáková, která byla během průběhu epidemie koronaviru často jednou z hlavních tváří největších demonstrací proti opatřením v ČR. Na demonstracích, ale i jinde v souvislosti s opatřeními využívala pravidelně zabarvenou, útočnou rétoriku, jako například když se vyjádřila slovy: „Každý má právo na svůj názor, a to že nesouhlasím s nesmyslnými nařízeními vlády jako spousta občanů této země, je evidentně proto, že nás záměrně a systematicky likvidují.“ (Jirsa 2021). Na svém Facebookovém profilu Csáková sdílí mimo stížností na politický systém země a opatření i část svého soukromého života, především vaření (Csáková 2022). Z psychologického hlediska toto „přiblížení se lidem“ funguje výborně. Tím, že chce zpěvačka znát názor lidí (přestože v podstatě ne každého zvlášť, často pokládá spíše řečnickou otázku, než že by se vyloženě někoho na něco ptala a chtěla znát odpověď), si

at' již vědomě nebo nevědomě, tito čtenáři daných příspěvků, připadají důležitější. Důležitější proto, že jejich názor někoho zajímá. Někoho v celé zemi známého. Je to v podstatě princip, na kterém celkově fungují sociální sítě.

V možnostech dnešní doby se i z druhého konce světa máme možnost během pár vteřin dostat třeba i do obýváku kdejaké celebrity, když je tedy na sociálních sítích sdílá, a když k tomu ještě popíše třeba svou aktuální náladu, hned máme větší tendenci ji považovat za někoho bližšího, kdo se nám svěřil a o kom už něco více víme. Ať už si to uvědomujeme nebo ne (Golbeck 2016). A to je jen jedna z mnoha ukázek toho, jak se za pomoci sociálních sítí a celebrit dokážou šířit pozitivní, ale i negativní informace a vibrace, které následně mohou dopomoci vzniku či ještě většímu rozbouření kulturních válek.

Třetí vybranou celebritou je Janek Ledecký, kterého v rámci přísných opatření nejvíce mrzelo to, že nemohl vykonávat svou práci (Veselovský 2020). Tento zpěvák je známý hned „ze dvou stran“. Lidé si Ledeckého pamatují nejen pro své celoživotní kulturní počiny (Ledecký 2022a), ale i proto, že je otcem známé české lyžařky a snowboardistky, která v roce 2018 oslnila svět, když vybojovala dvě zlaté medaile na Zimních olympijských hrách v Pchjongčchangu ve dvou odlišných sportech (Ledecká 2022). Ledecký narozdíl od Landy, soudě podle jeho dlouhodobého vyjadřování na Facebooku, obvykle není tolik agresivní vůči mainstreamovým tématům. Například v souvislosti s momentální otázkou Války na Ukrajině sám pořádá charitativní sbírky a snaží se jeho vliv tak využít pozitivní cestou (Ledecký 2022a).

Čtvrtou vybranou celebritou je Karel Janeček, známý český podnikatel a matematik. Jeho hlavním argumentem je analýza tvrdých dat za pomoci matematických modelů. Za pomoci, nichž ukazuje statistickou nevýznamnost nutnosti očkování dětí. Často využívá svého bohatství a popularity k šíření svého názoru na veřejných akcích. Jedním z nejznámějších projevů, týkajících se COVIDu-19 je přednes na prestižním předávání hudebních cen Český slavík. Zde mimo jiné hovořil o tom, že by se mělo zakázat očkování dětí proti nemoci, která pro ně není nebezpečná (E15 2022).

Následující podkapitoly budou pojmenovány podle jmen profilů daných celebrit na sociální síti Facebook a bude v nich na vybraných příspěvcích a komentářích u nich v praxi ukázáno a analyzováno, jak celebrity rozdmýchávají kulturní války a jaké různé motivy.

5.1 Daniel Landa

V této podkapitole budou na případu Daniela Landy rozebrané vybrané radikální příspěvky zpěváka na jeho oficiálním facebookovém profilu, které rozbouřily kulturní války. V analýze bude rovněž možné sledovat názorový vývoj postojů Landy, týkající se COVIDu-19 a opatření a očkování proti této nemoci. Příspěvků je příliš mnoho pro analýzu každého jednoho z nich, byli tedy vybrány ty, které mají největší vliv a lze na nich nejlépe pozorovat názorový směr Landy a jeho podněcování občanů k dalším konfliktům.

Výběr příspěvků probíhal na základě počtu liků, sdílení a komentářů. Apriorním předpokladem pro výběr příspěvků je, že čím více má příspěvek právě těchto faktorů, tím větší má vliv na autorovi sledující. Současně pokud má příspěvek charakter kritiky vládních nařízeních, nabádání k neočkování či vzbuzování k zahlcování telefonických linek krajských hygienických stanic má se za to, že rozdmýchává kulturní války.

V období, kdy byla pandemie COVIDu-19 na svém počátku, v březnu 2020, ještě Landa žádné radikální sklony vůči opatřením nevykazoval, a naopak dodržování proticovidových pravidel veřejně podporoval a nabádal ke klidu a lásce k bližnímu svému. Také zmiňuje historii českého národa v tom smyslu, aby se lidé zamysleli nad tím, že byly už i horší časy (zejména tato skutečnost je později převrácená, což je možné sledovat na příspěvcích z dalších období):

„Pochopil jsem za sebe toto:

- Roušku je dobrý nosit hlavně proto, aby ten, kdo to už má, nakazil co nejmén ostatních
- Srocovat se co nejmén, zpomalit to, ať nechcípne zdravotní systém na kolaps a paniku ekonomika půjde ke dnu, nikdo ale teď neví, jak to bude hluboko
- Bude třeba si zachovat chladnou hlavu, nějaký řád, lásku k bližnímu a v budoucnu možná i vůli a sílu zůstat lidskou bytostí
- Neděsit se katastrofickými scénáři, ani nic nepodceňovat, podržet si určitý nadhled a smysl pro humor (a to i do horších časů)
- Všechno má širší souvislosti (a dopady)
- Je třeba spolu držet
- Víím, že nic nevím
- Naši předkové na tom většinou byli o hodně hůř
- Jsme Češi, nikdy se nevzdáme!

- Nic moc s tím teď neudělám, jdu si zapnout klávesy a kousnout hořký čokolády

S pozdravem D.L.” (Landa 2020c).

Jeden z prvních příspěvků poukazující na odepírání svobody v rámci opatření byl publikován 26. května 2020. Byl v něm sdílen odkaz na rozhovor Landy pro ČRo Dvojka, který poskytl v souvislosti s vydáním jeho nové skladby Ukolébavka (Landa 2020a). V rozhovoru Landa hovoří o tom, že koronavirová situace může některým lidem vyhovovat, protože mají v rukou prostředek, jak lidi uzavřít v domovech a za pomoci strachu z viru prosazovat své zájmy (Landa 2020d).

Skladba společně s příspěvkem získala spoustu pozitivních a souhlasných ohlasů. Vyburcovaných lidí (ať už těch, co s Landou souhlasí nebo těch, co mu za to nadávají) je v tomto období zatím jen několik. Vladimír Černý dává Landovi za pravdu a způsob burcování a agresivního prosazování názoru schvaluje. Landu dokonce přirovnává k písničkáři Karlu Krylovi (Landa 2020a), jenž byl hlavním představitelem československého protikomunistického protestsongu a z jeho písní se staly symboly boje proti totalitnímu režimu:

„Dane...treba kricat a burcovat ludi...dobre to robite...dobre, ze niekto nesie pochoden...niesol ju Karel Kryl, teraz ju nesiete vy...to znamena, ze ohen este hori...tak je nadej”.

Za vlastence Landu označuje i Zdenek Erny, když se táže:

„Proč jsou v médiích a v naší společnosti více slyšet sluníčkáři, a ne vlastenci s názory jako Daniel?”

a upozorňuje i tak na nerovnoměrnost sdílení názorů veřejnoprávními médii.

Nesouhlasně slovně na Landu díky příspěvku útočí Vladislav Sloup, jehož názor souzní s pozitivním dopadem roušek na zdárné řešení koronavirové krize:

„Lando to jsou kecy. Vlada pristoupila k opatrenim proti COVID-19 zodpovedne, rousky maji bezesporu (potvrzeno nekolika studiem) svuj pozitivni dopad proti sireni viru a Vy to obracite do role omezovani svobody. Videt svet takto omezene musi byt frustrujici.” (Landa 2020a).

V červenci 2020 proběhlo veřejné představení Blanického manifestu za svobodu Daniela Landy. Příspěvky o této petici byly publikovány napříč celým létem a na profilu Landy se téměř nic jiného neřešilo, žádné z nich paradoxně v lidech v komentářích neprobudily zásadní radikální reakce. V tomto období je, ale v každém případě zřejmý

hlavní motiv Landy, domáhání se dodržování základních lidských práv a svobod. Také je možné sledovat, že na rozdíl od ostatních analyzovaných celebrit v této práci Landa nezahálel ani v letním období, kdy byla opatření z většiny rozvolněna a křivdu z jara nenechal bez povšimnutí (Blanický manifest 2020).

V září 2020 už je však radikalismus u některých jedinců, které podnítl Landa rozběhlý ve velké míře, což lze vidět na níže uvedených komentářích. Důkazem je tomu Landův příspěvek z 27.září 2020:

„Měl jsem dnes v Praze možnost představit krátce www.blanickymanifest.cz, tak jsem to rád udělal. Děkuji za to“(Landa 2020b).

K příspěvku je přiloženo video Landy, který hovoří k lidem na dané akci. Ve videu Landa hovoří o tom, že se zatím proti někomu nevymezuje, ale představoval by si debatu mezi těmi, co jsou mentálně, ekonomicky a sociálně zavraždění a jsou ostrakizováni (tedy občany) a druhou skupinou, která vládne. Zpěvák si ve svém monologu, který je často doprovázen bouřlivými, souhlasnými, bojovnými výkřiky diváků, často protiřečí. Například když vyzývá ke krocení emocí vůči situaci, ale zároveň jedním dechem dodává, že by politici měli připustit debatu, jinak pohár přeteče a v tom případě si netroufá říct, co bude. Dle jeho slov dává politikům žlutou kartu, jejíž význam doslovně překládá jako: „toto s námi nedělejte nebo budeme pokračovat“. V proslovu se tedy tímto způsobem objevuje i jistý způsob vydírání vlády a zároveň burcování svých příznivců a celkově obyvatelstva.

Radikalismus a pobídky k hromadnému vzbouření se objevují následně i v komentářích pod příspěvkem, Villi El Moa souhlasně doplňuje:

„Absolutně přesně řečeno. Pohár je naplněn a stačí už jen málo, aby ne že přetekl. Ale doslova explodoval! Ona si ta banda pedofilních homoklád v kvadrech, co sedí na radnicích a hraje si na politiky myslí, že jsou nedotknutelní. Pojd'me jim ukázat, že tak to opravdu nejní! Oni jsou naši sluhové, a ne my jejich !!“.

Moa za pomoci vulgarismů veřejně uráží státní aparát a volá po okamžité revoltě, která by ukázala, kdo má ve státě hlavní slovo, tedy lidé. V tom, zda podniknout různé kroky vedoucí k závažné změně má jednoznačně rozhodnuto i Vlastimil Pavelka:

„Všichni do ulic. Dokud se nedostane odpovědi všem otázkám, pokojně obsadit všechny instituce. Vy kročme za hranice relativního pohodlí. Jde o víc než chřipkové období.“.

Pavla Tůmova pak Landovi svěčuje nejen svůj obdiv, ale i oddanost. Považuje ho za vůdce všech utlačovaných:

„Dan je vůdce nás všech !!!!!konečně někdo kdo zas sjednotí naše hlasy v jeden velký hlas.”

Příspěvek sklidil ale i několik sarkastických, urážlivých proti názorů, jako ten Mirka Xmira:

„Ještě že máme ty herce a zpěváky...teď jsou bez práce tak se serou alespoň do politiky...”

Landovi v jeho krocích nevěří Zdenek Fiala, který ho obviňuje z uctívání nacismu v 90.letech:

„Hlavně ať přijdou i Hooligans! Ten, který v 90.letech uctíval nacizmus, nejen Hitlerovo narození, ale takzvanou i Křišťálovou noc! Já mu nevěřím ani nos mezi očima.! Najednou mu jde O spravedlnost?! ” (Landa 2020b).

Fiala má na mysli českou odnoš tzv. „Skinheads” v 90.letech 20.století – Kališníci, která vznikla radikalizací hnutí okolo kapely Orlik, jejíž frontmanem byl právě zpěvák Landa. Vyzdvihovali národ, historii a vystupovali proti islamizaci, přistěhovalectví a všemu co škodí zemi. Vyznačovali se také odporem k (neo)nacismu a komunismu (Gekon 2010).

Sám Landa později, například v rozhovoru pro (Jandová 2011), vysvětloval, že ač některé plátky píší o tom, že se Kališníci vyznačovali rasistickou nesnášenlivostí, není to tak a že organizace byla vytvořena právě proto, aby nastal odliv mladé generace od fašismu.

Na jaře 2021 již pronikají do Landových příspěvků i témata související s očkováním. Dne 17. března 2021 sdílel názor profesora Berana, se kterým dle jeho vyjádření souzní:

„...Uzavření společnosti vede bohužel k většímu mezigeneračnímu přenosu viru, a proto vidíme nyní více infekcí mezi osobami staršími 65 let, a proto umírá z této kohorty každý den více a více lidí. Stačí počítat 5 dnů maximální inkubační doba, 7 dní průběhu k hospitalizaci a poté přichází úmrtí. Nemusím nosit respirátor na ulici, ale musím si ho vzít k babičce a dědovi!

Neznám detaily toho, co se objevuje po aplikaci vakcíny od AstraZeneca, ale vsadím svoje boty, že je to reakce u lidí, kteří COVID prodělali ... Proto působí naprosto

komicky doporučení Vakcinologické společnosti, aby se lidé, co prodělali COVID očkovali už za 7 dní po nemoci a dvěma dávkami! To zabijí a zneschopní lidi! ...

Bojoval jsem za to a byl jsem jediný, aby se neočkovali pedagogové – byl jsem přehlasován prof. Chlábkem a Dr. Smejkalem a tak 300 000 pedagogů bude mít i termín druhé dávky, a tak se ze systému vytáhne 600 000 dávek které budou chybět a lidé budou umírat.

S úctou prof. Jiří Beran” (Landa 2021b). K příspěvku je ještě připojeno video, kde Landa tato slova předčítá. Je relativně překvapující, že Landa není, soudě dle příspěvku, striktně proti očkování, ale upozorňuje na to, že není vhodné očkovat lidi krátce po prodělání COVIDu-19, zároveň je ale místo povinného očkování pro učitele nutné chránit prvotně ty nejzranitelnější. Nad názorem na očkování se pozastavuje v komentářích nejedna osoba, Anežka Spokojená píše:

„Pana profesora Berana si vážím.... ale proč propaguje očkování? Vakcínu.... která není otestovaná...? Nerozumím tomu.”

Proti Landovi po přečtení jeho příspěvku útočně reaguje i Michaela Kunášková:

„Sami keci žádný vir tady není, Co zabil COVID chřipku a ostatní nemoci, tak mají všichni mozek na sračku Astra zeneka je pokusná vakcína, jak můžete říct ať se s tím sajrajtem někdo očkuje je mi z Vás zle a tyhle sračky sdílet rozhodně nebudu”.

Vyjádřením:

„Astra Zeneka je pokusná vakcína” (Landa 2021b).

má Kunášková na mysli zřejmě to, že vakcíny ještě nebyly dostatečně prozkoumány a není zřejmé a ověřené, co tedy s tělem a zdravím člověka udělají. Na podobné argumenty reaguje Covid portál (Ministerstvo zdravotnictví 2021), který má na starosti Ministerstvo zdravotnictví ČR. Portál uvádí, že důvodem relativně rychlého vývoje vakcíny je to, že od roku 2003 byly vyráběny vakcíny proti koronavirům působícím na zvířata. V dalších letech se pak vývoj začal zabývat vakcínami proti virům působícím na člověka zaměřený na SARS a MERS. Tyto vakcíny byly testovány na zvířatech, přestože nakonec vyvinuty nebyly, staly se základem pro vytvoření vakcíny proti SARS-CoV-2.

Drahomíra Kuralová jde, co se týká názoru na očkování, do extrému, když očkování veřejně označuje za plánovanou genocidu Slovanů a Rusů:

„...vždyť oni nemají zájem léčit mají nařízeno pouze testovat potom uvážit zda má cenu se pokusit léčit či genocida proti Slovanům a Rusům je naplánováno a u nás vláda plní podle nařízení asi globalistů již dělá pouze pokusy na nás dokonce i na dětech to není možné”

Zde je minimálně k zamyšlení to, z čeho Kuralová dedukuje zaměření právě kvůli jedné rase, vzhledem k tomu, že pandemie COVIDu-19 byla prokazatelně rozšířena po celém světě včetně zemí tzv. Západu. Uvedený příspěvek lze interpretovat tak, že Kuralová propadla jedné z konspiračních teorií.

Podobně jako Kuralová vidí situaci i Kamil Bily, jenž též COVID-19 považuje za cílené vyvražďování jedné rasy. Pandemickou dobu dokonce přirovnává k Hitlerovi a jeho cílům během druhé světové války:

„Myslím že Landa našel dopis z roku 1942 když Mendeli psal Hitlerovi do hlavního štábu SS. ale to bylo o definitivním řešení rasy no hodí se to.”.

O cíleném vyvražďování hovoří i Štěpánka Vodičková, která s blízkou jistou smrtí pedagogů v důsledku očkování v podstatě počítá a jen jim doporučuje, aby na poslední chvíli alespoň podepsali dokument o tom, že si nepřejí, aby jejich těla byla zneužita a rozebrána pro využití jejich orgánů:

„Někoho trápí hrůzná minulost v naší zemi. Mstí se nám za holokaust, který jsme si tady rozhodně nevymysleli a umírají ti, kteří mají stále dochované vzpomínky na tuto hnusnou dobu. Ať si učitelé zruší pojistky. Nic po nich, popř. nezbyde a bude to vražda, a ať si napíší, že nechtějí být rozebráni na orgány. To je také velký byznys.”.

I tato teorie se zdá být, teď přibližně o rok později, vyvrátitelná, vzhledem k tomu, že není zaznamenáno nic o velkém příbytku úmrtí očkovaných.

Pod příspěvkem se objevuje ale i prosazování dalších konspiračních teorií, např. Dagmar Klecaková píše:

„JE TO NEJVĚTŠÍ PODVOD NA LIDSTVO NA CELÉM SVĚTĚ OČKOVÁNÍ ČIPOVANI LIDÍ JE JEJICH HLAVNÍ CÍL”.

Po přímém vojenském útoku pak sebevědomě volá Milan Benešák:

„Je čas zbrojit, před tím se nedá uhnout. Je na čase začít klást fyzický odpor vládě kolaborantů! Přestaňte si stát do huby u piva a začněte se paktovat a plánovat s přáteli diverzantské akce!!!! Nečekejte, že ustoupí podobrém!!!!” (Landa 2021b).

V komentářích lze tedy pozorovat, že spousta Landových přívrženců se zpěvákem souhlasí v otázkách ubírání svobody, ale zároveň je velká část z nich překvapená z jeho názoru týkajícího se očkování, který není tolik odmítavý a radikální. To některé z nich pobuřuje a obrací kritiku proti Landovi. Mnoho komentářů také nemíří přímo proti zpěvákovi, ale agresivně odsuzuje očkování a jeho účinky obecně.

Kulturní války týkající se opatření a očkování, které probíhají ve společnosti, lze pozorovat na Landově profilu i na podzim 2021. Dne 18. září 2021 Daniel Landa na svém facebookovém profilu nasdílel video z internetové televize MALL TV, konkrétně z pořadu Události Lud'ka Staňka, které ve sdíleném příspěvku okomentoval slovy:

„Myslím, že tento očkovací kovidofašista vůbec netuší, co se v nás děje...“ (Landa 2021a).

Staněk ve videu hovoří o tom, jak Dánsko prosazuje sice „uvolněnější“ přístup k epidemii, ale odůvodňuje to tím, že je v něm, na rozdíl od Česka, mnohem vyšší proočkovanost (Staněk 2021). Právě tento příspěvek byl zvolen k analýze z toho důvodu, že je důkazem kulturní války nejen ze strany Landy, který ho hanlivě okomentoval, a komentujících Landovo fanoušků, kteří mu v jeho názoru „tleskali“, šířili ho dále a rozdmýchávali nepokoje. Kulturní válkou je i původní video samo o sobě. Je to tedy případ vhodný analýzy ve všech směrech.

Video (Staněk 2021), samo o sobě obsahuje prvky kulturní války. Celé video je vedeno ironicky a obsahuje množství sarkastických poznámek, současně jsou v něm využívány vulgarismy. V monologu Staňka je dokonce právě Landovo jméno i několikrát vysloveno. Například vyjádřením:

„Výhodou Dánska je zjevně to, že tam nemají nikoho jako je Daniel Landa, kdo by lidem vysvětlil, co je pro ně správné a co ne a místo toho si prostě řeknou, co bude fungovat a toho se drží.“

čímž nepřímou řekl, že Landa si myslí, že ví nejlépe, co je pro lidi správné, akorát, že to nefunguje. V podobné rétorice pasivně agresivního osočování je veden celý monolog. Nejostřejším vyjádřením videa je pak přirovnání Landovi vyholené hlavy k pánskému pohlavnímu orgánu:

„Tamním politikům lidé věří a když jim věří, nemají problém s tím, že jim na hlavě vyroste Šourek.“ (Staněk 2021).

Pod Landovým příspěvkem se rozjelo vlákno komentářů, které se začalo zastavovat na počtech přesahujících 1000 komentářů, 1000 reakcí a 84 sdílení. Výběrem na

základě výše uvedené metodiky lze uvést, že například Rostislav Vysloužil komentoval příspěvek se slovy:

„kdo ho platí... další odnoš kovidomediálního šílenství“.

Rétorika nálepkování je jedním z typických důkazů kulturních válek. Níže v komentářích pak Edita Hansen reagovala velkými písmeny:

„JO JO JSOU TADY OVCE ALE NATESTI NAS ZBYTEK K OCKOVANI NENUTI, JASNE UZ PROOCKOVALE DOST MAGORU.DOUFAM ZE V CR TOLIK OVCI NEBUDE A NENECHAJI SE DONUTIT! ...“

Některé komentáře se dokonce začaly vinout do dalších oblastí, a nenápadně tak rozšiřovat kulturní války do dalších témat, například když pan Michal Hospodřák příspěvek komentoval se slovy:

„Myslí si, že je vtipnej, ale zatím je úplně blbej ... Trochu mě připomíná Novotného, to je, jak víme, taky echt kousek“

Hospodřák tímto vyjádřením rozjel další vlákno, kde komentující přitakávali variacemi negativních názorů na Novotného (Landa 2021a). Obecně jsou tyto komentáře tedy jen potvrzením kulturní války v plném proudu.

Jak jsou Landou radikalizováni jeho přívrženci můžeme sledovat na tomto příspěvku Mirka Barčuka z 22. října 2021, který nepřispěl příspěvkem přímo na stránku Daniela Landy, ale komentář zveřejnil na vlastní facebookové zdi. Daniela Landu i jeho webovou stránku však v příspěvku označil, a tak vzhledem k této okolnosti se vyjadřuje významně podobnou rétorikou, jako právě Landa. Nyní již samotný příspěvek:

„Pohlaváři nám zavádí další a další opatření... Opatření, která cílí hlavně na neočkované ... Opatření, která mají za cíl postavit mimo běžný život tzv. odmítače, a ještě více rozdělit společnost ... Dělají vše proto, aby odmítač byl vidět, aby očkovaný snášel omezení jen proto, že jsou tady takoví, kteří se očkovat nechtějí... Tím chtějí co nejvíce lidí donutit k očkování ... Ono tato politika začala už vloni tím známým heslem „moje rouška chrání tebe, tvoje mě“. Dělají vše proto, aby jim v tom jejich mocenském boji pomáhali sami občané ... Prostě dělají vše proto, abychom jim my pomohli nás všechny ovládnout ... To, jestli se jim to podaří je jen na nás ... Je na nás, jestli se tomu podřídíme, jestli skloníme hřbet, nebo budeme rovně stát ... Je to na každém z nás ... Nikdo to za nás neudělá... Ano, máme na své straně spoustu skvělých lidí, kteří se nám snaží pomoci, dávají nám rady, ale je to na nás ... Ať už jsou to právníci jako Jana Zwyrtková Hamplová, Tomáš Nielsen z Pro Libertate a jiní, ať už jsou to odborníci z řad

lékařů, ať je to Zdravé fórum a jiné platformy, ať je to Daniel Landa a Zlatý špendlík, prostě těch lidí, kteří se nám snaží pomoci je spousta, ovšem ten samotný boj musíme zvládnout my ... Oni nám dávají do rukou zbraně v podobě rad, návodů, informací, ale bojovat s těmi zbraněmi musíme my!!! Víím, že v naší zemi jsou nás statisíce, kterým se nelíbí současná situace, kteří ví o čem tady jde, kteří pochopili... Ale ne všichni tyto bojují se zbraněmi, kterými nás vybavují výše zmínění ... Většina čeká, že to za nás vyřeší oni ... Ruku na srdce, kolik z nás, co víme o čem jde opravdu nikde nenosí roušku, respirátor? Kolik nejde na akci, kde po něm chtějí nějaký papír? Kolik se zastalo a zastává svých dětí ve školách? Kolik dělá cokoli proti tomu zverství? Lidičky, dokud nezačneme všichni používat zbraně, které nám jsou dávány do rukou, nic se nezmění. Postavme se všichni, co jsme prohlédli tento podvod aktivně na stranu odporu ... Jen tak máme šanci zvítězit ...” (Landa 2021a).

Posledním příspěvkem v této podkapitole je ten z 18.května 2022. Landa v něm sdílí bez dalšího komentáře odkaz na článek s titulkem:

„Česká republika se zavázala očkovat každého muže, ženu a dítě do roku 2030.” (Landa 2022a).

Již tento nadpis článku je zavádějící. Nadpis lze interpretovat tak, že bude povinně každý bez ohledu na zdraví a názor, bez výjimky ze zákona očkován. Po rozkliknutí odkazu je možné si podrobněji přečíst text a zjistit, že za prvé se očkování netýká jen COVIDu-19. Což tedy není uvedeno ani v titulku textu, avšak s ohledem na dlouhodobé Landovo směřování a vyjadřování se, které lze vyvodit z uvedených článků, mohou Landovi přívrženci interpretovat tak, že se jedná právě o očkování proti COVIDu-19. Nicméně článek se týká obecně všech očkování proti vážným chorobám. Za druhé, v článku se píše o odstranění výjimek z očkování včetně dětí, těhotných žen nebo imigrantů, ale spíše z toho důvodu, aby právě nebyl některý z aktérů diskriminován a potřebná vakcína se dostala ke každému, kdo ji bude chtít a potřebovat. K tomu, že státy lidem zajistí základní zdravotní péči i v podobě očkování se pak podepsáním agendy WHO zavazují. Nikde v článku však není ani zmínka o tom, že by se někdo měl očkovat povinně, natož pod hrozbou trestu (Zlatý Špendlík 2022a).

Spousta sledujících si, ale podle jejich reakcí v komentářích pod příspěvkem přečetla jen titulek nebo argumenty, vytržené z kontextu, které potřebují pro podporu svého útočného názoru. Denisa Ella Hanzlíková se ve svém komentáři v reakci na příspěvek v podstatě od své země původu distancuje:

„Vím, že jste vlastenec, ale já nejsem Česká republika a mezi ty darebáky nepatřím, žiju tam, kde mě žít nechají, moje tělo můj hrad a o ten se taky budu starat dle vlastních zákonů, aby mi sloužilo dobře celý život, nápady vlády mě nezajímají, za poslední období se předvedli jako snůžka duševně chorých psychopatů”.

I am Different připomíná teorii o tom, že je vše naplánované a organizované Gatesem, kterou podporuje:

„Je zvláštní, když Gates na různých setkáních mluví otevřeně o nutnosti snížit populaci a na druhé straně ten stejný Gates zavádí a podporuje agendu, která má chránit svět před nemocemi. To je tak trapný podvod, že to i idiot musí vidět!!!”.

Marta Mirri Trávníčková by, dle svého vyjádření, zřejmě při rozhodování o podpisu takových důležitých dokumentů upřednostňovala veřejné referendum, ve kterém by každý občan mohl projevit svůj názor. Zároveň důrazně dodává, že očkovat se nenechá, i kdyby to mělo stát cenu toho, že nebude mít kde bydlet:

„Me se třeba nikdo neptal, takže nechápu, jak může nějaká "vlada" mluvit za mě. Seru jim na to, vydržím a jsem schopná podstoupit hodně, tohle ale ne. Radši budu bezdomovec, než si nechat napichat to svinstvo do těla”.

Jiří Kejval se nebojí doplnit, že pokud to jinak nepůjde, tak ať ho radši zavřou, než aby se očkoval:

„Hm tak to mě budou muset postavit ke zdi. Nikdy se očkovat nenechám.”.

Na to, zda si někdo přečetl celý článek, který se od titulku v leččem liší, se táže Luboš Svoboda:

„mě by zajímalo, jestli si někdo rozklikl ten celý překlad, čeho a jakých nemocí se to týká ”

Ironicky mu odpověděla Gabriela Šebesta:

„všichni jsou přesvědčeni že jde o kovid. Proč by četli, nebo rozklikávali. Jiná očkování, než na kovid pro ně přestala existovat.”

To svědčí už i o určité zmanipulovanosti lidí a jejich ovlivnění dlouhým Covidovým obdobím.

V komentářích pod příspěvkem se objevují i lidé jako Kateřina Minaříková, která byla dříve zřejmě zpěvákovo fanynkou, ale postupem času během jeho veřejné

radikalizace, týkající se COVIDu-19 jeho profil opustila a přestala poslouchat a vyhledávat i jeho hudební tvorbu:

„Přestala jsem vás sledovat a zase jste mi vyskočil. Už ani jako zpěvák si vás nepustím (malé v používám záměrně). Ale jo, jednu zásluhu máte, udělal jste z blbců vlastence. Oni sice neví, co to je a ani definice toho slova jim není jasná, ale tvrdě budou zvedat pravice na demonstracích, kde jich je 150 a pouštět si Orlick. Tohle naposledy dokázal Okamura, to je ten šikmooký pán, co tvrdí, že je Čech a vlastenec, ale hádám že toho asi netrumfnete. Jinak přeji fajn den” (Landa 2022a).

V druhé části komentáře Minaříková přirovnává Landu k Tomiu Okamurovi, který je japonského původu a vlastní japonské i české občanství, ale zároveň se považuje za českého vlastence a agresivně bojuje proti migrantům (Okamura 2022).

Z analýzy příspěvků Daniela Landy vyplývá následující. V počátcích pandemie, v březnu 2020, když ještě nikdo netušil, jak moc se nemoc rozšíří a na jak dlouho omezí běžný život lidí, Landovo příspěvky nevykazovaly žádné znaky radikalismu či cílené manipulace, agresivity a povzbuzování lidí k odmítání opatření. Naopak povzbuzoval naději a pozitivní nadšení lidí k dodržování opatření a zdárnému přečkání krize. Historii pak zmiňuje jen v tom kontextu, že je třeba tyto špatné časy silou vůle zvládnout už proto, že naši předkové zažívali časy ještě o mnoho krušnější, a i tak si s tím poradili, což by mělo být lidem motivací a útěchou k víře ve zdárné vyřešení krize (Landa 2020c).

Již po pár měsících pandemie, v květnu 2020 Landa začal upozorňovat na to, že by situace mohl někdo manipulací zneužít, nebo situaci dokonce záměrně zhoršovat či alespoň zveličovat pro svůj prospěch a dosažení svých cílů. Svých příznivců, podporujících Landu v daném názoru ještě tolik neměl a nebyly tolik radikální, o čemž svědčí komentářové vlákno pod příspěvkem z tohoto období. Pod příspěvkem se také objevují komentáře, které se naopak opatření zastávají a na Landu slovně útočí (Landa 2020d).

V létě 2020 Landa uspořádal Blanický manifest za svobodu, čímž začal působit na názory lidí ohledně opatření proti COVIDu-19 naplno. V tomto období, vzhledem k tomu, že velká část původních opatření byla rozvolněna, nenalákal Landa mnoho příznivců. Možná zpěvák začal s bojem za svobodu cíleně včas a připravoval tak prostředí pro podzimní zpříšňování opatření (Blanický manifest 2020).

Na podzim 2020 měl již Landa rozvinuté své působení naplno a fanoušci podobných názorů ho v komentářích začali považovat za svého vůdce a vulgárně nálepkovat především vládu, která opatření zaváděla. Někteří jsou již tak radikalizovaní, že za pomoci příspěvku navádějí ostatní k tomu, aby vyšli ze svých domovů a obsadili vládní instituce. Pod příspěvkem se ale vyskytují i oponenti, kteří tvrdí, že se Landou nenechají zmátnout, nevěří mu, a naopak někteří dokonce Landu obviňují ze sympatizace s nacistickým Německem (Landa 2020b).

Na jaře 2021 se Landa začal na svém profilu věnovat i tématu očkování, mnoho svých přívrženců ale překvapil tím, že se z počátku nevyhranil proti očkování zcela, ale upozornil jen na to, že je nejprve nutno očkovat nejzranitelnější osoby. V komentářích se tak objevují útoky na Landu a zároveň i další motivy k neočkování se. Například ten, že za pomoci vakcín někdo cíleně vyhlazuje jednu rasu. Jiní tvrdili, že je očkování cíleným čipováním a sledováním lidí. U některých jedinců to také působí tak, že už Landovo příspěvky ani pořádně nečtou a jen dokola monotónně volají po vzpouře. Na podzim 2021 se pak v příspěvcích a komentářích u nich hojně vyskytuje nálepkování a vytváření nových hanlivých slov částečně nesoucích název COVIDu-19 (Landa 2021b).

Vývojově lze na názorech Landy v příspěvcích sledovat, že není zcela stabilní ve svém přesvědčení a často si také protirečí, například když hovoří o tom, že by lidé měli být mírnější ve svých projevech a zároveň burcuje k boji za svou svobodu různými prostředky. Stálý není ani v názorech na očkování. Zatímco v roce 2021 působí jeho názor na očkování nejistě, v roce 2022 na svém profilu cíleně manipuluje a šíří zavádějící zprávy, které se pouze na základě přečtení titulku dají vyložit různými způsoby. Titulek je navíc mnohdy ve sdíleném příspěvku to jediné z textu, co lze na první pohled spatřit. Zdá se tedy, že se podobnými příspěvky se Landa snaží naladit své publikum do postoje proti očkování. Zároveň kdyby ho však někdo z tohoto nařkl, dá se vyjádření odůvodnit jeho častým argumentem a to tím, že se jen snaží bojovat za svobodu, která je tedy jeho hlavním motivem pro burcování lidí proti opatřením a minimálně nucením jich k zamyšlením se nad očkováním a s ním souvisejícími dopady.

Na základě zpěvákovo proměnlivosti názorů je možné soudit i to, že jeho dalším postranním motivem je i obecně popularita a využívá vyjadřování se ke kontroverzním, aktuálním tématům, zejména COVIDu-19, ke zviditelnění se.

5.2 Ilona Csáková Official

Zpěvačka Csáková je odpůrcem opatření a očkování zejména kvůli důvěře v konspirační teorie a obavu o své děti a o svou práci. V některých fázích epidemie zpěvačka zveřejňovala i několik příspěvků, týkajících se Covidové situace, denně. Pro účel práce byly vybrány příspěvky napříč lety pro analýzu motivu a šíření názoru Csákové, které způsobily největší ohlasy – měli velké množství liků, komentářů či sdílení.

V začátcích epidemie COVIDu-19 na jaře roku 2020 si z povinného nasazování roušek tato celebrita dělala spíše legraci. S příchodem očkování se ale její projevy začaly výrazně radikalizovat. Velice známým příspěvkem se stal ten z 11. října roku 2020:

„Fb se mě vždy ptá, když vám chci něco sdělit, co se mi honí hlavou? Tak já ti to tedy, Facebooku, povím. Nenechám si v rámci plošného testování šťourat v hlavě špejlí, protože ti, co to nařizují, jedou podle scénáře B. Gatese a WHO a zadruhé do mě, ani do mých dětí, nebude nikdo rvát žádnou vakcínu, která je ba naopak kontraproduktivní. Vy, co máte otevřené oči, víte. Nesmíte se bát chránit své děti, své zdraví, vaše životy!!!“ (Csáková 2020b).

Zpěvačka příspěvkem v podstatě sděluje, že souhlasí s jednou z rozšířených konspiračních teorií, podle níž se vše děje podle scénáře Billa Gatese a Světové zdravotnické organizace. Dle této konspirační teorie má Bill Gates do očkovaných skrze vakcíny vpravovat 5G čipy (Brown 2021), přitom není ani technicky možné připravit očkovací látku, která by obsahovala čip například na sledování osob, jak se často mylně píše na dezinformačních webech a v diskusních fórech. Možná tomu lidé věří i proto, že podobná teorie je v několika dílech Jamese Bonda, film je ale fikce (Mejzrová 2021).

V každém případě tento příspěvek Csákové nasbíral 8,7 tisíce reakcí, 2,7 tisíce komentářů a 4,2tisíckrát byl sdílen, což jsou relativně vysoká čísla. V komentářích společně s mnoha ostatními s Csákovou souhlasila i uživatelka Blanka Sladká, když napsala:

„Na mě to chvílemi působí jako jeden velký celosvětový odběr DNA, zmapování a označení lidí. Z 10,7 mil. občanů ČR je za 3/4 roku pozitivních 0,1 mil. a to tam počítají i ty, kteří se na test nedostaví a ty, které testují opakovaně. Ale hlavně, že se to použije jako záminka pro očkování ...“

Kateřina Hlavsová pak přímo vybízela ke vzpouře:

„Já s vámi úplně souhlasím...jen je třeba jít do ulic a dávat vládě na vědomí, že nás je mnoho”.

V této době pod příspěvkem zatím není vidět mnoho příspěvků, které by s prohlášením radikálně nesouhlasili, nebo více těch, co by zásadně souhlasili (Csáková 2020b).

Komentáře se ale rychle zintenzivňují hned o dva dny později u příspěvku, ve kterém Csáková sdílela odkaz na článek s titulkem:

„Kudla do zad, přibude mrtvých. Zavřením škol přijdeme o personál, miní lékař.”

Do příspěvku k článku připsala:

„A to jsou důsledky!!!”(Csáková 2020b).

Na to reagovala Hana Nováková:

„Odcházím z Vašeho Fb. Tohle jsou příspěvky umělkyně? Neustálé zbytečné zarýpaní do politiky? Zbytečné podněcování nepokojů...to si mohu sledovat Fb Babiše...ať Vám dál ovce pochlebuji, já k patřit nehodlám. Ne se vším, co se děje souhlasím, ale nebudu na profilu zpěvačky řešit politiku.”.

Nováková uznává, že Csáková rozněcuje nepokoje a nechce být toho součástí.

S tím souvisí další faktor - s příchodem epidemie a kulturně-válečných názorů celebritám fanoušci stránky přibývali, ale zároveň mnoho lidí, vzhledem k tomu, že se profil názorově vymyká společenskému mainstreamu v zemi, stránku raději opustilo.

Názor Csákové odsoudila i Dana Cagašová:

„Zpívejte raději svým dětem a nepleťte se toho čemu nerozumíte”, dle níž tedy zřejmě ti, co opatření a očkování podporují situaci rozumí a ti, co jsou proti ne. O inteligenci zpěvačky v důsledku jejího názoru následně polemizovala i

Jarka Syrová:

„Myslela jsem, že jste chytřejší... zatím jen nákaza... ne kovidem... to nepřeji nikomu, ale ... říká se tomu IQ TYKVE... ”.

Pod příspěvkem se ale objevili i fanoušci celebrity, které její vyjádření oslovilo a souhlasili s ním, jako například Zdeněk Bém:

„Uměle vytvořili vir, záměrně byl vypuštěn a okultistické hrátky jedou na plné obrátky a naše loutková vláda v čele se zombie jedná a nakazuje dle notiček WHO. Vše bylo dopředu plánováno do detailu viz ceremoniál olympiáda 2012.”

Konspiracím podlehl i Petr Frýda obviňující nejen Gatese, ale i Babiše, u kterého soudí, že nemá zájem o lidské zdraví, ale jen o rabat, podle toho, že jeho firma přidává do uzenin látky běžně přidávané do potravin proto, aby je vylepšily (Csáková 2020a). Jedná se o látky různého původu (přírodní, ale i uměle vyrobené) (Hůla a Střítecká 2022):

„Souhlasím s Ilonou, není to o ničem jiném než o zotročení lidstva, Gatesem a elitami. Už to konečně pochopte. Myslíte že Babišovi nebo Mengelemu pochopte. Myslíte o naše zdraví? Tak proč Babiš vyrábí, jestli se tomu dá říkat uzenina, plné éček ze separátů? To jste vážně tak naivní?”

Epidemiologa Prymulu spolurozhodujícího o opatřeních Frýda přirovnává k lékaři, kterému bylo během druhé světové války přezdíváno Anděl smrti (Csáková 2020a).

Dne 19.ledna 2021 se dále v příspěvku Csáková tázala:

„Vize očkování vs. realita? Norsko - 23 lidí zemřelo během krátké doby po očkování... Izrael - 13 očkovaných ochrnulo v obličejí... Čínská vakcína má 73 možných vedlejších nežádoucích účinků...”

O očkování pro ohroženou skupinu se bavit nemusíme – zřejmě není jiná možnost.

Je však dobrý nápad nutit očkovat zdravé lidi? Ilona Csáková”(Csáková 2021d).

Tímto projevem cíleně Csáková šíří další paniku, protože zdůrazňuje pouze negativní důsledky očkování, zejména ty nejhorší. Uváděním pouze jedné strany problematiky manipuluje lidské názory. Pro objektivitu by bylo vhodné dodat celková čísla očkovaných v daných zemích, aby bylo možné porovnat, kolik lidí žádné negativní účinky po očkování nezaznamenalo, kolik z nich mělo například lehké nevolnosti a kolik lidí z celkového počtu naočkovaných bylo postiženo závažnými zdravotními komplikacemi.

Nad způsobem předání informace se pozastavují i komentující. Kateřina Králová dodává některá z čísel celkových naočkovaných a také poukazuje na to, že spousta vedlejších účinků mají i běžně používané léky jako je Paralen nebo Ibalgin a vyloženě radikálně se proti tomu také většina lidí nevyhrazuje

„... Z kolika lidí celkem naočkovaných tyto vedlejší účinky byly? Hmm? V Izraeli je naočkovaných již téměř 2 miliony lidí a jestliže se u 13 z nich objevilo ochrnutí v

obličej, které se s velkou pravděpodobností upraví, tak o tom přece nemá cenu vůbec mluvit... 23 lidí, co zemřelo v Norsku... Zase z kolika celkem naočkovaných to bylo? A navíc tito lidé byli staří, velmi nemocní, polymorbidní, kteří by možná zemřeli i bez očkování... Je možné, že to byla jen shoda náhod, není zatím vůbec potvrzena souvislost s očkovaním... A kolik nežádoucích účinků může mít např. Paralen nebo Ibalgin?"

Králová dále poukazuje na to, že důvodem úmrtí po očkování nebylo často pouze očkování, ale i další závažné okolnosti jako to, že daní lidé byli velmi nemocní nebo staří, a tudíž argument Csákové nelze brát jako relevantní.

S formulací vyjádření Csákové nesouhlasí ani Martina Mizerová:

„Paní Csáková, zaprvé to, co píšete, je vytrženo z kontextu. A zadruhé – proč nezmiňujete ony dva miliony mrtvých, statisíce těch, kteří mají pocovidové postižení orgánů?“

Mizerová též předkládá vytržení z kontextu, ale svou argumentaci staví naopak, ne na počtu zemřelých a ochráněných díky očkování, ale ptá se, proč Csáková nepřipomenula i čísla týkající se úmrtí na COVID a čísla lidí, kteří trpí kvůli prodělání COVIDu-19 a jsou nesrovnatelně vyšší.

Z rozpolcování společnosti viní zpěvačku Lenka Jedličková:

„Proboha, paní Csáková, přestaňte už šířit paniku. Pokud uvedete taková čísla, slušelo by se dodat, kolik lidí bylo naočkováno (30 tisíc!), v jakém byli věku a stavu. Těch 23 zemřelých byli opravdu hodně staří lidé, v pečovatelských domech, v nichž denně zemře 400 lidí. Na jiné choroby. Tito byli už ve velmi špatném stavu (a vakcína se jim podat neměla). Pokud by nedostali vakcínu, ale k snídani chleba s máslem, budete tu vykřikovat, že chleba s máslem zabíjí?“

Jedličková v závěru poznatky Csákové úplně bagatelizuje, když přirovnává působení očkování dle zpěvačky s působením chleba s máslem na lidský život. Ostře pak Csákovou za příspěvek odsoudil i Tomáš dino Holer, jenž by ji za šíření dezinformací dokonce dal k soudu:

„Přestaňte tu šířit dezinformace, tohle by mělo být u veřejně známých osob trestné...“

Pod příspěvkem lze tedy sledovat, že Csáková rozvíří kulturní války, ale spíše opačným směrem, než by si přála, protože její názory jsou příliš radikální a často dostatečně nepodložené nebo neobjektivně předané a lidé se tak o to více bouří proti

zpěvače, ale i dalším občanům, kteří se nechtějí očkovat. Od výše uvedených příspěvků lze v komentářích pozorovat tedy nárůst lidí, kteří s Csákovou nesouhlasí a snaží se jí její názor vyvracet a zároveň pokles zatvrzelých příznivců. I přesto se jich tam stále několik dalo najít, například Milan Strnadel očkování vidí jako cílenou snahu o snížení počtu důchodců, a tak i poplatků s nimi souvisejícími:

„Hnus – je to redukce našich seniorů a snížení důchodových výdajů!!! Musíme snížit výdaje na darmožrouty (ve vládě, parlamentu, zrušit senát) a bez náhrady zrušit polovičku neziskovek!!!” (Csáková 2021d).

Příspěvek z 29.ledna 2021 pojednává o vybraných evropských zemích a o tom, jak zvažují rozvolňování, probíhají tam demonstrace proti opatřením a o tom, jak některé země, jako je Bělorusko, dokonce žádná opatření nemají. Dále Csáková označuje za stádo a hlupáky ty, kteří nová opatření vydávají či jsou jejich zastánci a volá po puštění dětí do škol:

„EVROPA VSTÁVÁ, LIDÉ SE BOUŘÍ!

Napříč Evropou začali lidé zřetelně a jasně dávat najevo, že “takhle tedy NE!” Všichni už těch nesmyslných a nelogických restrikcí mají dost! Padají vlády, jedna za druhou. Zatímco např. Anglie zvažuje rozvolňování, v Bělorusku je volný pohyb, otevřené restaurace, funguje normální život, u nás chce vláda opět přitvrzovat! PROCŤ? Proč, když nakažených je minimum a čísla rapidně nerostou!? Ve Francii už po několikáté vyšli tisíce nespokojených učitelů a studentů do ulic. Vládo, přestaňte z našich dětí dělat hlupáky a asociální jedince! PUSŤTE DĚTI DO ŠKOL! A z nás, z tohoto národa, který je pyšný na to, že je Evropy, nedělejte hlupáky, kteří si nedovedou spočítat, že $1 + 1 = 2!$ Ilona Csáková” (Csáková 2021b).

Lidé v komentářích se pozastavují především nad vyjádřením o Bělorusku, kde ve skutečnosti panuje totalitní režim prezidenta Lukašenka, což samo o sobě nekoresponduje s všeobecným voláním Csákové po svobodě a demokracii. V tomto případě přispěl do diskuze i známý zpěvák Kuba Ryba:

„V Bělorusku je volný pohyb? :D zrovna Bělorusko bych nedával jako ukazatel svobody...Bože můj...ten pupínek na krku je hlava...zkuste ji použít”.

Zmíněného Běloruska se chytil i Jan Dřímál, který připomněl Lukašenkovo vyjádření týkající se řešení pandemie:

„Tak pokud si berete jediný příklad v Bělorusku, kde se lidé léčí vodkou a prací na poli, tak je to docela smutné, kam jste až klesla.”

Naopak někteří fanoušci názoru Csákové v komentářích její vyjádření ještě více zveličují, jako Sona Poradova, když označila fyzické zavření škol za největší zločin v dějinách:

„Ano Ilonko máte pravdu lžou nám a proto si dělají oslavy jen my tupci je poslouchám ale už stačilo zavřené školy největší zločin v dějinách lidstva do ulic a to hned”.

Ke vzpouře nabádá i Lucie Ruckaufová:

„Učitelé a studenti by měli vyjít do ulic a dát najevo svůj nesouhlas. Ministr Plaga se včera ani neobtěžoval přijít do pořadu "Máte slovo" a poslal za sebe náhradu...”

Další sorta lidí v komentářích se zřejmě pravidelně pracovně vyskytuje v nemocnicích a příspěvky Csákové je zneklidněna a pohoršena. Vladimír Kameník v podstatě také pobízí ke vzpouře, ale opačného rázu, protože burcuje ostatní, zejména ty, co epidemií pohrdají a volají po rozvolnění, k tomu, aby šli pomoci vyřízenému zdravotnímu personálu:

„Paní Csáková, seberte se, posbírejte své příznivce a pojd'te pomoci nám zdravotníkům s tím minimem postižených. Sestřičky na lůžkách uvítají tolik ochotných rukou navíc, zejména od lidí, kteří mají pro strach uděláno. Přestaňte už všichni žvanit a začněte dělat to, co je opravdu potřeba.”.

Vážnost situace a důležitost zdravotních pracovníků vyzdvihuje i Marek Uhlíř:

„Národ se oprávněně ptá: Kdy už tomu bude konec???? Je to přitom jednoduché, konec může být klidně příští týden. Stačí, aby doktoři a sestry, kteří slouží dobrovolné přesčasové směny, na ně zítra už nepřišli. A do dvou týdnů je konec.” (Csáková 2021b).

Na červnovém příspěvku je dobře vidět další z častých konspiračních výroků Csákové a to ten, že nás práškují cíleně z letadel COVIDem-19:

„DIVNÉ KRUHY!!!

Kdo ví, co jsou ty prazvláštní kruhy zachycené aplikací meteoradar včera ve 22:00?

Včera mimo jiné byla silná bouřka i na Karlštejnsku, kde bylo 130 domácností do rána bez proudu a některé pořád ještě jsou. Co na to ČHMÚ?

Bouřky a brutální krupobití proběhlo i v Německu. Které další země jsou v pořadí?

Třeba Maďarsko?” (Csáková 2021a).

K příspěvku jsou přiloženy fotografie z meteorologických stanic zobrazující bouřky. V komentářích pak Csáková odkazuje právě na článek týkající se práškování s titulkem:

„RNDr. Strunecká: Co dělá chemtrails s vaším mozkiem? Práškují nás? Mění počasí?“

Této teorii v přitakává i Jarka Violetta Szczyrková sdílející v komentáři příspěvek Ondřeje Kmoška:

„Na vojně jsem sloužil na radaru v Chrudimi. Takže jsem profík přes počasí. Jakživ jsem na radaru neviděl bouřku přes celé území České republiky. Je to divný, jako úplně všechno, co se děje. Tohle je jiný film podle jiného režiséra a my, co jsme si mysleli, že jsme jenom kompars, jsme ti herci...“

Jindřiška Samolejová pak teorii dále rozvíjí a vidí v ní souvislost s dozráváním ovoce:

„Ilonko, letos není dobré ani to ovoce na stromě na zahrádce vlastní... vše jde ze shora, lidé nevěří, ovšem tak to je... třešně nemají tu sladkou chuť kterou milujeme u vlastního ovoce... vše je jiné a není to můj výmysl... modleme se, a to vážně třešně měly být v květnu nyní jsou zralé, ovšem ne dobré, jak mají být... to samé vypadá s meruňkami, které jsou též divné... co dodat!?“

Marie M. Gogolková vidí souvislost kruhů v mracích s kruhy v obilí a je přesvědčená o tom, že se proto použila vojenská technika:

„Geometrické mraky v kruzích mi silně připomínají kruhy v obilí... Jednoznačně se k tomu použila vojenská technika z radaru nebo satelitů, už jich nad námi krouží celý vláček a jejich strůjce stále nemá dost! ...je to válka?“

Romana Romca Scholzová pak v práškování vidí plán zničit úrodu, z čehož vznikne nedostatek jídla. Potraviny pak budou přidělovány jen očkovaným občanům:

„Není to normální, a to že NWO předpovídá, že přijde horké léto a že bude neuroda, to přece, nemůžou vědět dopředu. Podle mě mají plán zničit úrodu, tím bude nedostatek jídla, jídlo na příděl a jen těm kdo se navakcinuje. Proto být Vámi dělám si zásoby trvanlivých potravin!“

Velký rozvoj konspiračních teorií je zřejmě podmíněn tím, že lidé byli příliš dlouho zavřeni doma v rámci dodržování protipandemických opatření, často u nich vznikaly psychologické potíže a za každou cenu se snažili najít odůvodnění toho, co se kolem nich děje. V důsledku těchto okolností měli lidé větší tendenci uvěřit konspiracím, ke kterým by za běžných podmínek nejspíš neinklinovali.

Níže v komentářích dedukce Csákové a některých komentujících však vyvrátil Matěj Fišer hovořící za ČHMÚ:

„Dobrý den.

Soustředné kruhy vznikají díky skenovací strategii radaru, který provádí během 5 minut opakované snímání 360° obzoru v různých výškách (od takřka vodorovného úhlu až do téměř kolmice). Bohužel při vysokých úhlech nepokryje paprsek dostatečnou plochu a při dalším zpracování jsou chybějící data interpolována, a tak vznikají výraznější kruhy.

Díky, že to vysvětlíte. Prosím Ilona Csáková o doplnění do příspěvku”.

Dlouhodobé chování Csákové na sociálních sítích pojmenovala a shrnula dle svého názoru Eva Galdia vyzdvihující právě to, že Csáková podporuje manipulativní informační válku:

„Dobrý den. Při vší úctě se divím, že Vás hanba nefackuje. Jste veřejně známá osobnost, máte 23 tisíc sledujících, takže se dá čekat, že Vaše posty mají dosah. Ano, kruhy na radaru vypadají senzačně a působí na nejnižší pudy příjemným vzrušivým brněním. Faktem je, že mají úplně jednoduché a nesenzační vysvětlení a to, jak vidno z komentářů, málokoho zajímá. Podporujete svým jednáním manipulativní informační válku a stejně jako ti, které kritizujete, stojíte na straně zla a rozkladu. Možná s dobrým úmyslem, ale to je jedno, výsledek je stejný.” (Csáková 2021b).

Stejně jako v roce 2020 i v roce 2021 přišel po rozvolněném létě podzim, kdy se znovu zpřísnila opatření, již ne však v takové míře. Vyjádření Csákové však byla intenzivní stále, jako například to z 29.září 2021, kde zpochybňuje existenci pandemie:

„ŽÁDNÁ PANDEMIE a opět nás budou "zkoušet"???! Z jakého důvodu by mělo od zítřejší půlnoci platit tohle mimořádné opatření? Proč restrikce, když není žádná pandemie? Proč "opět" likvidovat maloobchod, služby a vzápětí kulturu ...atd.??? Opravdu Vám nedochází, že "tímto" někam směřují a je to jejich manipulativní krok?! Dejte si dohromady jedna a jedna. Teď krátce před volbami udělají tohle?” (Csáková 2021e).

K příspěvku je přiložen odkaz na článek s titulkem:

„Omezení maloobchodního prodeje a služeb, s účinností od 30.9.2021 do odvolání – Mimořádné opatření MZDR...”.

Danými volbami má Csáková na mysli parlamentní volby na podzim v roce 2021. Z nových opatření zpěvačka dedukuje to, že jsou zaváděna proto, aby měly plánované volby jen omezený rozsah a nebo byly odloženy a prodloužilo se tak volební období premiéra Babiše.

Někdo ale příspěvek Csákové pochopil tak, že jsou opatření zaváděna záměrně proto, aby úřadující vládou voleb získala více hlasů, toho se ale podle Franty Pospíšila nedočkají:

„Ubírají si procenta u voleb kurvy”.

Pod příspěvkem pak přirovnává tehdejší vládu ČR k fašistům Pavel Franta:

„To můžou fašisti zkoušet tak akorát na blbce, celou dobu nenosím roušku a nyní ji mám nosit? Jsou to naivní exoti”.

Ve svém komentáři si v podstatě protiřečí Danča Čalovka, když ji v jedné větě připadá nevhodné, že se část kontroly opatření předává na provozovatele, kteří jejich dodržování musejí vymáhat pod pohrůžkou pokuty, nehledě na jejich názor, a zároveň v dalších větách uvádí, že pokud opravdu bude nějaký provozovatel toto dodržování opatření po Čalovce požadovat, tak u ní skončil:

„To je prostě akce "Naser si svého zákazníka", povinnost kontroly se převádí na provozovatele, takže když Vás ostříhá kadeřnice a vy nebudete mít test, tak je pokutovatelná. Za celou dobu cca od května po mně nikdo, nikdy a nikde žádný test nechtěl (ani v kempu, ani v hotelu, nikde), teď si myslím, že se to změní. Nicméně provozovatel, který to bude chtít (a chápu, že se budou bát), ten u mě skončil.” (Csáková 2021e).

Jedním z posledních popudů týkajících se rozvracení a ponoukání společnosti k radikalismu je příspěvek z 15.listopadu 2021:

„Už jste slyšeli o tomhle bizarním doporučení hygieniků?

To je opravdu do nebe volající... Hezký den všem”(Csáková 2021c).

K příspěvku je přiložený odkaz s titulkem:

„Hygienici doporučují, aby mal rúško nasadené aj zosnulý”

s fotografií hřbitova s hroby a kříži. Už tedy samotný pohled na příspěvek bez hlubšího přemýšlení vyvolává v čtenáři negativní emoce. Název článku je postavený tak chytře, že i v člověku, který je běžně spíše zastáncem opatření, vzbudí otázky typu: „Není již toto příliš?” (Csáková 2021c). Po návštěvě portálu, který daný článek

publikoval, je možné sledovat, že web ve většině případů vydává články, které mají silný negativní podtext s manipulativními, někdy až bulvárními nadpisy, které ještě vyostřují sdělenou informaci. Tento web navíc patří pod TV Markíza (Markíza 2022) a je v podstatě totožný s českým TN.cz televize Nova, která má též tendenci zveličovat situaci, působit na emoce, a ne vždy publikovat pravdivé informace (Televize Nova 2022). Navíc vzhledem k tomu, že tato informace je těžko ověřitelná v korektních mainstreamových médiích, dá se předpokládat, že byla vytržena z kontextu a převedena do potřebné, paniku a vztek vyvolávající, formy.

Na ověřitelnost a pravdivost/nepravdivost zprávy upozorňuje v komentářích Petr Modrianský:

„Myslel jsem, že jste trochu sečtělá a zkusíte to najít i na jiných stránkách, jestli to není fake. Ale Vy ne, vám to stačí a berete to jako pravdivou zprávu. Už jste četla že 1 min. hovoru na PČR bude stát 88 Kč?”

Spousta komentujících se ale zprávy chytla a s Csákovou si notují v podobném duchu. Macka Samková napsala:

„Ani po smrti člověku neumožní svobodu, strašný bizard. Mě už připadá, že si to užívají a zkoušejí, co jim projde.”

Pavčina Vašková se přidala se slovy:

„Tohle může myslet vážně jen zdegenerovaný bezmozek. Jim už fakt střílí v palicích, nemají okysličené mozky. Buňky mají sežrané očkováním a zbytek závitů jim rezne pod tíhou nátlaku vlezdoprdelství. Hold. To nevymyslíš.”

Zde je vidět, jak titulek plní svůj manipulativní záměr. Vašková ve svém projevu uráží dané hygieniky, mimo jiném formulací: „buňky mají sežrané očkováním”, čímž nepřímou říká, že nejen opatření, ale i očkování, které je vládnoucími elitami neustále prosazováno, nemůže člověku přinést nic dobrého.

Legraci z názorů Csákové si v příspěvku dělá Miroslav Novák připojením obrázku Csákové s popiskem:

„Silikon-botoxová hvězda říká: Nebudu do sebe píchat žádné jedy!” (Csáková 2021c). Tím má na mysli to, že Csáková odmítá očkování, které by mělo celkově chránit její zdraví s tím, že ji může poškodit, ale zároveň viditelně podporuje svou vnější krásu opichy botoxem, což je uměle vyrobený typ botulotoxinu, tedy jed produkovaný bakterií *Clostridium botulinum* (Chaloupková 2022).

V začátcích epidemie Csáková brala proticovidová opatření s nadhledem a humorem a její chování se začalo významně radikalizovat až s příchodem očkování proti COVIDu-19. Zpěvačka podlehla několika konspiračním teoriím. Jednou z Csákovou nejvíce prosazovaných teorií byla ta, že očkování je nástrojem Billa Gatese pro čipování lidí. Hlavním motivem k odporu vůči očkování je tedy pro Csákovou to, že očkování je dle jejího názoru cíleně vypouštěná látka, která manipuluje lidi a ničí jejich zdraví. V komentářích pod příspěvkem z podzimu 2020 někteří sledující Csákové jí propagovanou teorii ještě více rozvili. Například podotýkali, že manipulace a ovládnutí potravin probíhá v zemi již dávno a očkování je toho jen dalším pokračováním (Csáková 2020b).

V dalších měsících Csáková pokračovala v manipulaci a cíleně na svém profilu sdílela zkreslené informace ukazující jen jednu ze stran problematiky, nebyly tedy objektivní, čehož si všimli i někteří sledující a snažili se alespoň částečně hoaxy Csákové vyvracet. Zpěvačka tak způsobovala další nepokoje. Csáková podněcovala dohady a pře, ale spíše vůči svojí osobě a názorům, které sama propagovala, i proto, že jsou zpěvaččiny názory až příliš za hranou normálnosti, vymykají se mainstreamu a prokazatelným faktům. Někteří Csákovou dokonce považovali za blázna, ale ani to ji nezastavilo v dalším šíření paniky a rozbrojů. V lednu 2021 zpěvačka dávala dokonce za příklad kvalitního fungování státu běloruský systém diktátora Lukašenka, což jen více podkopalo víru v její vyjádření. V komentářích je v tomto období ale i nadále možné sledovat vyjádření spousty Csákových přívrženců. Podporovatelé názorů Csákové například přirovnali zavření škol kvůli COVIDu-19 k největším zločinům v dějinách lidstva.

Stejně jako v předchozích měsících se pod příspěvkem vyjadřovali i lidé, kteří tam veřejně nabádali společnost ke vzpouře. Znechucení s ironickým podtónem v komentářích ale naopak vyjadřovali lékaři z praxe, kteří Csákovou vybízeli k tomu, aby se přišla podívat a ideálně pomoci do nemocnic (Csáková 2021b).

V dalších měsících roku 2021 už nabraly konspirační teorie propagované Csákovou obrovský rozsah, když veřejně podpořila názor o tom, že lidé jsou cíleně práškování COVIDem-19 z letadel. K příspěvku s touto informací dokonce přiložila snímek z meteorologické stanice s nezvyklým vyobrazením srážek. Komentující Csákovou v tomto uvážení podporovali a viděli souvislost práškování i se špatnou úrodou a cílenou likvidací.

Později na příspěvek reagovala meteorologická stanice s tím, že se jedná o běžnou chybu radaru a ne práškování. Toto vyjádření Csákovou nepřesvědčilo, ale informaci o radaru k příspěvku připojila. V době přiložení meteorologické informace měl však původní příspěvek již mnoho zobrazení a reakcí a tím pádem i velký dosah (Csáková 2021a).

Na podzim 2021 se do argumentace Csákové začala dostávat i politika. Zpěvačka tvrdila, že se politické strany díky zavádění opatření snaží odvrátit nebo alespoň posunout svobodné volby (Csáková 2021e).

Ilona Csáková tedy též rozdmýchává ve společnosti různé kulturní války. Zpěvačka působí na lidi, kteří s ní souzní a zároveň i na její „protivníky“. Tím, že veřejně podporuje konspirační teorie, šíří dezinformace a zároveň upevňuje svůj vliv v určitých diskurzích. Hlavní motivem k tomu se neočkovat a požadovat zrušení všech protiepidemických opatření je především zpěvaččina nedůvěra v léčbu koronaviru a v to, že to celé není jen hra a manipulace vyšších vrstev. Specifikem je i to, že radikální příspěvky Csákové na jejím facebookovém profilu se vždy týkají jen tématu COVIDu-19. Mimo těchto příspěvků Csáková publikuje zdravé recepty či pozitivní motta a myšlenky nabádající ke klidu, míru a štěstí, čímž si s ohledem na příspěvky o COVIDu-19, kterými rozdmýchává kulturní boje ve společnosti, protiřečí.

5.3 Janek Ledecký Official

Janku Ledeckému během pandemie nejvíce vadilo to, že nemohl vykonávat práci, kterou má rád. Zpěvákovou obživou, a v každém případě obohacením, byly vždy především živé koncerty, kde se přímo setkával se svým publikem. Ledecký tedy veřejně znevažoval funkčnost opatření proti COVIDu-19 především proto, aby byla ideálně na základě nátlaku společnosti zrušena a mohl se znovu vrátit do hudebních sálů (Slezáček 2020).

Ne vždy byl Ledecký ale tak zásadně proti opatřením. Zřejmě proto, že netušil, jak dlouho epidemie bude trvat a jaké důsledky bude mít pro jeho život, především ten pracovní. Ještě v březnu 2020, když epidemie vypukla, zpěvák zveřejnil příspěvek:

„Dávejte na sebe pozor. A dávejte pozor i na ostatní.

Takže – NOSTE ROUŠKY!

Ať to máme co nejdřív za sebou. Králevic dánský už se na Vás chystá. A bere to víc než vážně! Korepetice a zkoušky choreografie probíhají po skypu. Se šermem je to trochu složitý, ale doženeme to! JL”(Ledecký 2020a).

K tomuto příspěvku ještě přiložil fotografii sebe společně se sochou Hamleta, která má na ústech roušku, čímž chtěl Ledecký zřejmě přidat na důležitosti jeho sdělení o potřebě chránit sebe a své blízké za pomoci různých prostředků.

I fanoušci Ledeckého stránky si v komentářích notovali o tom, jak jsou roušky důležité, někteří dokonce upozorňovali na to, že roušku by měl mít nejen Hamlet, ale i Ledecký, jako např. Blanka Nováková:

„Janku a kde máš roušku ty?”

Přisadila si i Mariana Jankovičová, když podotkla:

„Kde jí máte Vy?? Když jí má Hamlet!!”

Jankovičová pro své vyjádření získala 5 „liků” a její projev zněl už minimálně poněkud pasivně agresivně.

Rýpavou formou přispěla i Ivana Tintová, když napsala:

„A vy nic?”

Přestože se v těchto výrocích komentujících nevyskytly vyloženě vulgární výrazy, či nálepkování, je zřejmé, že v některých lidech příspěvek Ledeckého vyvolal přinejmenším negativní emoce. Ovšem v jiném směru, než bude řešeno v dalších odstavcích, tedy v tom, že Ledecký nabádá k dodržování opatření (v tomto případě k nošení roušek), ještě k tomu vtipnou, odlehčenou formou. Přes jeho názor sám roušku na fotografii přiložené k příspěvku však nemá, a to některé komentující pobuřuje (Ledecký 2020a).

V dalších dnech následovalo ještě několik vyjádření v podobném duchu, lámat se to však začalo příspěvkem zveřejněným 14.dubna 2020:

„Doufám, že jste přežili Velikonoce ve zdraví Mám pro vás pár rad, jak to přežít: Nedívejte se na televizní zprávy.

Ta čísla, se kterými straší, mají podobnou výpovědní hodnotu jako čísla Sportky.

Místo toho sledujte DVTV, Prostor X, nebo další kanály, kde se ke slovu dostanou špičky v medicíně a ekonomice. A hodnotí tu situaci bez hysterie. A braňte svou svobodu. Než nám z ní stát v tom nejlepším úmyslu sebere i poslední zbytky. JL” (Ledecký 2020b).

Ledecký zde zlehčuje a znehodnocuje oficiálně zveřejňovaná čísla týkající se nakažených COVIDem-19 a případných obětí. Přirovnáním k číslům Sportky nepřímo říká, že nejsou skutečná a podložená přímými fakty, nýbrž jsou fiktivní. Dále doporučuje vybraná média, která jsou dle něj, s ohledem na pravdivé informování ohledně situace okolo COVIDu-19, relevantní a důležitá. Vyjádřením: „Nedívejte se na televizní zprávy” tedy veřejně zpochybňuje oficiální data vydávaná nejvyššími úředníky země a zveřejňovaná nejsledovanějšími veřejnoprávními médii. Když Ledecský tvrdí, že v jím zmíněných médiích se ke slovu dostanou špičky v medicíně a ekonomice, v podstatě tím říká, že na ministerstvu, které daná „Covidová čísla” denně zveřejňovalo, odborníci, nebo alespoň ti nejlepší, nejsou.

V poslední větě pak Ledecský z celé vzniklé situace viní stát a upozorňuje své sledovatele na to, že může být ještě hůře, což samo o sobě v člověku vyvolává negativní emoce a snahu situaci zachránit nebo měnit.

K příspěvku je tematicky připojeno video Ledeckého, ve kterém zpívá jednu z jeho neznámějších písní, melancholickou „Proklínám”. Přestože píseň vznikla dávno před epidemií COVIDu-19, některá slova by se na „dobu roušek” dala metaforicky aplikovat, například část písně se slovy: „Na ústa mříž, oči oslepnou, zůstaneš sám a sám...”. Je tedy možné, že Ledecský záměrně jako podklad k příspěvku použil právě tuto skladbu. Ze slov písně a ze zpěvákovo komentáře nad videem se dá soudit, že během proticovidových opatření člověk musel dle Ledeckého mít na ústech nasazenou roušku jako mříž a oči osleply tak, že byly vystrašeny z oficiálních čísel místo toho, aby se věnovaly názorům odborníků. Ledeckého část písně: „zůstaneš sám” by se dala přirovnat k tomu, jak lidé museli dodržovat v nejpřísnějších dobách epidemie rozestupy, či mohli vycházet z domů jen v nejnnutnějších případech. Zejména tedy potom ti, kteří neměli vlastní rodinu či partnera, zůstali sami (Ledecský 2020b).

Zatímco u příspěvku z března 2020 by se dalo ještě o tom, zda si sám Ledecský roušku nenandal záměrně polemizovat (Ledecský 2020a), u vyjádření z dubna 2020 lze soudit již minimálně z věty: „A braňte svou svobodu.” Ledeckého snahu ovlivnit společnost a povzbudit ji k jistým krokům. Rozněcuje tak kulturní války (Ledecský 2020b).

V druhé části příspěvku Ledecský naznačuje, že cílem neustálého narůstání počtu nakažených a zemřelých je šíření strachu a co nejdelší udržení opatření, která berou lidem svobodu (Ledecský 2020b).

Ledecký tedy v některých prohlášeních argumentuje omezením svobody stejně jako Landa, pro Ledeckého jsou ale největším motivem k rozhořčení podmínky, ve kterých může vykonávat svou práci, zatímco pro Landu je nejdůležitější obecně omezování základních lidských práv a svobod.

V komentářích pod příspěvkem se vyjádřila Blažena Hricková:

„Zase jeden, co by to ví nejlépe a dělal by to lépe. Zklamal jste mě.“

Hricková zjevně s Ledeckým nesouhlasí a věří, že všichni včetně státních aparátů dělali, co mohli, aby celou vzniklou situaci zdárně vyřešili.

Ledecký ke svému názoru v příspěvku získal ale i souhlasné komentáře, například od Martiny Cardové:

„Naprostou souhlasím. Bohužel je ještě mooco lidí, kteří mají klapky na očích...“

Cardová přirovnala důvěru v čísla a opatření k zaslepenosti.

Daniel Matýsek pak označuje za viníka nejen stát, tedy ČR, ale celou EU slovy:

„...máš úplnou pravdu vzhledem k tomu, že mne zajímá ekonomie i když to není můj obor tak zotavení bude daleko rychlejší, než je nám předkládají z Bruselu...“.

O tom, jak celebrity ovlivňují názory lidí hovoří jeden názor za všechny, tedy ten Evy Sedlákové, která ve svém komentáři označila další dvě, zřejmě kamarádky, a napsala:

„Ženy, Janek nám rádi, jak postupovat, držte se návodu“ (Ledecký 2020b).

V příspěvcích v dalších týdnech se objevují sdílené písňe, odkazy na rozhovory a reklama. Z hlediska kulturních válek je pro analýzu vhodný příspěvek z 2. června 2020:

„Na seznam.cz v dubnu přišli s programem "nenecháme -vás-tom.cz" a nabídli pro firmy a živnostníky postižené COVID krizí zvýhodněný reklamní prostor. Až mě to dojalo...no a poslal jsem žádost. A dneska mi přišla odpověď:

"Mrzí nás to, ale míra dopadu krize na váš obor neodpovídá našim kritériím pro poskytnutí zvýhodněného reklamního prostoru. Vaši žádost proto musíme bohužel zamítnout."

Na to má Seznam.cz svaté právo, samozřejmě. Přišli jsme o všechna divadelní představení. O všechny koncerty. A pořád přicházíme. A jsme asi jedni z posledních, kdo nemají ani jakýkoli příslib, od kdy by to zase mohlo jít.

Mně nevadí, že mi nepomůžou. Mně uráží ta formulace. Přesně tuhle totiž používali komouši v odpovědi na žádost o devizový příslib, výjezdní doložku, telefonní linku...

Takže se nedivte, že jsem na podobná hesla jako "Držte se", "Jedeme v tom s vámi", "Spolu to zvládnem" a další už trochu alergické. JL" (Ledecký 2020d).

V tomto příspěvku již lze vidět první ukázkou hlavního motivu odporu Ledeckého vůči opatřením, tedy rozpravu o nemožnosti vykonávání své práce a nerovnoprávnosti.

První polovina příspěvku je víceméně informativní – je o možnosti podpory formou reklamy na portále Seznam.cz, který zamítl žádost Ledeckého s tím, že míra dopadu krize na jeho obor neodpovídá kritériím podpory, což zpěváka rozněvalo. V druhé části příspěvku tak Ledecký vysvětluje, jak moc ho krize zasáhla. Projev postupně emocionálně graduje. Větou: „A jsme asi jedni z posledních, kdo nemají ani jakýkoli příslib, od kdy by to zase mohlo jít.” zdůrazňuje, že on a další pracovníci v oboru nemají žádné informace o tom, kdy znovu získají možnost plnohodnotného výkonu své práce. Pro objektivní sdělení by bylo potřeba podotknout, že v danou chvíli nemohla další vývoj situace predikovat ani vláda, protože se, zvláště v začátcích pandemie COVIDu-19, často a rychle měnila v různých intenzitách.

V závěru textu Ledecký už typicky nálepkuje a přirovnává momentální situaci k historickým skutečnostem. Formulaci textu Seznam.cz hanlivě připodobňuje ke komoušům, tedy komunistickému režimu v ČR před rokem 1989, a jejich odpovědi na žádost o výjezdní doložku a podobně. Tím zdůrazňuje vážnost omezení svobody a vyvolává v čtenáři strach z toho, že stát směřuje právě k časům před rokem 1989. Ledecký tak zároveň také upozorňuje na to, že by Covidových opatření k dosažení tohoto cíle mohlo být zneužito. Příklady pozitivních motivačních hesel používaných během epidemie lidmi i státními činiteli pro podporu víry a naděje ve zdárné vyústění krize jako např. „Spolu to zvládnem” pak pokračuje v připodobnění k heslům komunistů a expresivně metaforicky dodává, že je na ně alergický.

K příspěvku je přiložena fotografie loga Seznam.cz, což je možné si vyložit několika způsoby. Prvním odůvodněním může být to, že se Ledeckému obecně gesto Seznam.cz s podporou zamlouvá a příspěvek není přímo směřován proti tomuto portálu.

Dále může Ledecký publikováním loga ukazovat, že přestože je on sám krizí zasažen, ostatní umělce a aktéry, narozdíl od Seznam.cz, nediskriminuje a je ochoten bez problémů a zdarma právě tomuto serveru reklamní plochu poskytnout přímo na svém facebookovém profilu.

Dalo by se ale i polemizovat o tom, zda Ledecký tuto reklamu nevytvořil nevědomky a fotografií jen nechtěl zdůraznit hlavní téma příspěvku.

V každém případě se u toho, zda Ledecký Seznam.cz udělal reklamu v komentářích pozastavil Lukáš Civala:

„Srovnávat žádost o devizových příslib z žádosti o reklamní prostor v soukromé společnosti to už musí být člověk teda dost vymetený, ale aspoň jste jim za odměnu poskytl s logem reklamní prostor vy”.

Civala je tedy vůči Ledeckému v opozici (Ledecký 2020b) a upozorňuje na to, že není na místě srovnávat žádost o devizový příslib, písemné povolení čerpat devizové prostředky zahraničních měn nutné k výjezdu do nesocialistických zemí (Pigula 2019), týkající se rozhodnutí státu v komunistickém Československu s žádostí o reklamní prostor v soukromé společnosti fungující v dnešní demokratické formě státu. Zpěváka za jeho názor Civala cíleně uráží, když tvrdí, že člověk, který tyto dvě možnosti srovnává musí být „dost vymetený”. Civalova reakce na příspěvek je tak názorná ukázka toho, jak zpěvák svým veřejným vyjádřením rozšiřuje kulturní války, ač v tomto případě opačným směrem, tedy proti sobě samotnému.

S příspěvkem souhlasí Aleš Syrovátka svým sarkastickým dodatkem:

„... ale tak hlavně že do Agrofertu putuji penízky porad, no ne?”

Syrovátka komentářem naráží na firmu a kauzu premiéra Babiše. Dle Syrovátky šlo Babišovi především o to, aby jeho firma nestrádala ani během pandemie a při politickém rozhodování se vždy soustředil na to, aby opatření byla vhodná primárně pro jeho ni.

Souvislost s komunistickým Československem připouští i Petr Ježdík:

„Přesně!! Vaše cesta do Rakouska není v souladu se státními zájmy ČSSR. Tyto blitky jsem také kdysi dostal.”

Ježdík naráží na uzavření hranic země v době pandemie v rámci zamezení šíření COVIDu-19 a nemá daleko ani k vulgarismům.

Dobu socialismu připomněla i Lucinda Klíma svou citací z Orwellovo satirizujícího románu *Farma zvířat*, jenž byl publikován již v roce 1945:

„Všechna zvířata jsou si rovna ... ale některá jsou si rovnější...”

Tato kniha je o hlavním prezentovaném zájmu komunismu, tedy nastolení rovnosti všech lidí na zemi. Autor zároveň prakticky ukazuje, že vždy bude existovat vládnoucí vrstva, která bude mít větší pravomoci, než ostatní. K této nerovnosti pak komentující

Klimo přirovnává právě nerovnost vzniklou při rozdělování podpůrných příspěvků pro postižené obory v době krize (Ledecký 2020b).

Po létě 2020, kdy přišlo větší rozvolnění opatření, se na podzim 2020 epidemiologická situace začala znovu vyostřovat (BusinessInfo.cz 2020) a s ní i facebookové příspěvky Ledeckého. Výběrem například ten z 9.zář 2020:

„Podle posledních informací v médiích, se nejvíc lidí nakazí v rodině. Takže můžeme očekávat zavedení povinného nošení roušek v domácnosti. A zřízení domovní komise a důvěrníka, který bude mít 24 hodin oprávnění rodiny kontrolovat. A věřte mi, že v naší historicky tradičně profizlované společnosti bude o tuhle funkci rvačka. Pustili jsme ze řetězu hygieniky a dali jim absolutní moc. Co myslíte, jak jim chutná? No moc. JL” (Ledecký 2020e).

V tomto příspěvku Ledecký pokračuje ve strašení, vyostřuje situaci a zveličuje její vážnost. Sarkasticky hovoří o tom, že bude nařízeno povinné nošení roušek i v domácnosti, k čemuž ve skutečnosti nikdy nedošlo. Od výše uvedených příspěvků se zde zpěvák navíc přesunul k tomu, že neobviňuje jen vládu, ale i hygieniky, kteří mají absolutní moc. Ledecký dokonce obvinil i společnost jako celek za to, že nechala situaci zajít tak daleko, sám sebe však považuje za součást této společnosti. K příspěvku je přiloženo komické video muže, který má dvě roušky a mezi nimi v oblasti úst volný prostor pro příjem potravin.

V komentářích je pak možné sledovat narůstající vliv dezinformací a větší vyhraněnost a zatvrzelost ve vlastním názoru na COVID-19 a opatření, např. Palo Petr napsal:

„Někde jsem zaslechl, že se již formují úderná komanda, která budou fyzicky likvidovat ty, co roušky nenosí anebo si je normálně zapomněli. Tak nějak začínal v Německu hnědý mor. Vivat eurodemokracie pod vedením zločinců ve vedení jejich států a nikým nevolené exekutivy bruselských byrokratů. Tak hezky pěkně volte odeesesáky, piráty, lidovce, topkaře, socany, a houfy nedefinovatelných strániček vč. zaprodaných Anáků, (omlouvám se těm na které jsem zapomněl), kteří na vás koukají z EU prdele. Dobrem se vám odvděčí.”

Už začátek věty: „Někde jsem zaslechl...” napovídá, že informace nemusí být zcela pravdivá. Pro korektnost by bylo vhodné, zvláště v případě tak agresivního a vše měnícího vyjádření, uvést relevantní zdroj informace pro snadnou ověřitelnost média a pravdivosti sdělení. Do dnešního dne (20.června 2022) není známo, že by se během

pandemie COVIDu-19 v ČR formovala komanda, která by fyzicky likvidovala jedince nedodržující protipandemická opatření. Tuto informaci lze tedy považovat za nepravdivou. Komentář je ukázkou toho, jak se šíří dezinformace a kulturní války. Názory vyskytující se uvnitř nich jsou radikalizované a často se vychylují od pravdy.

Dále Palo Petr politiky a úředníky ve vedení EU a ve vedení jednotlivých států označuje za zločince. Svůj monolog ironicky zakončuje tím, že v jedné větě jmenovitě odsuzuje prakticky všechny politické strany v ČR, včetně jejich voličů.

V opozici proti Ledeckému stojí Stebetak Vendy Eva se slovy:

„Janku už i vy? A co hygienici na západ od nás? Nebo i ve vašem milovaném Řecku. V letadle jste taky rousku neměl. Nepostujte blbostí doma vás nikdo roušku nosit nenutí. A věřte mi rodiče onkologicky nemocných dětí je nosí běžně, protože vědí, že svojí rouškou chrání ty zranitelné. Ať si každý dělá podle svého svědomí. Já se i před cestou do Řecka nechala za své otestovat. Nechci jim tam nic dotáhnout. Jasně jistotu nebudu mít nikdy. Ale čím jsem si jistá, je, že rouška čistá mi neublíží, ani mi nevezme svobodu to jsou kecy. Zrovna od vás bych to nečekala. No nic, člověk se pořád učí.”

Vyjádření: „Už i vy?” a „Zrovna od vás bych to nečekala.” už sama o sobě svědčí o tom, že tato žena zaujímá opačný názor, než zpěvák, ale útočí v podobném rytmu a bez okolků, když říká, ať Ledecký „nepostuje blbostí” a že: „rouška čistá mi neublíží, ani mi nevezme svobodu to jsou kecy”. Při otázce: „A co hygienici na západ od nás?” se v podstatě zamýšlí nad tím, že i kdyby tedy čeští hygienici opravdu pochybili, co potom hygienici a odborníci ze zemí Západní Evropy či USA, kteří patří ke špičkám ve svém oboru a při řešení krize postupovali podobným způsobem?

Pod příspěvkem se také začínají objevovat argumenty týkající se očkování proti COVIDu-19, např. když Janča Smíšek Tina napsala:

„Stejně je to vše podvod, aby do nás napíchli vakcíny”

Tina tím naráží na konspirační teorii o tom, že celou epidemii vyvolal Bill Gates, aby mohl za pomoci očkování očipovat lidi (Ledecký 2020b).

Později v září 2020 pak Ledecký vydal na svém profilu příspěvek s videem. Protože byl později facebookový příspěvek smazán, není možné na něj odkázat a dokázat jeho vliv na příkladech komentářů. Příspěvek je ale možné připomenout vybranými zdroji, které píšou o tom, jaký úspěch a rozsah dané video/příspěvek měl. Koneckonců už i to, že video bylo nakonec smazáno, je ukázkou, jak bouřlivé reakce ve společnosti vyvolalo. Pro web Aktuálně.cz Ledecký uvedl: „Svémi apely na Facebooku jsem

vystoupil ze své komfortní bubliny do polarizované společnosti, nikdy jsem nezažil tolik nenávisti“ (Veselovský 2020).

Janek Ledecký v září 2020 vydal video, v němž hovořil o tom, že koronavirus není takovou hrozbou, za niž se vydává. Tento příspěvek byl velice úspěšný, doslova ovládl celý český Facebook. Podle počtu interakcí – tedy toho, jak moc se příspěvky sdílí, komentují, a jaké jsou na ně reakce, se video zařadilo mezi tři nejúspěšnější příspěvky na Facebooku. Za třicet dnů dosáhlo bezmála dvou milionů zhlédnutí. Ve videu Ledecký situaci Covidu zjednodušoval, párkrát fakticky přešlápl a dopustil se i manipulací. Zda vědomě, není jasné (Tvrdoň a Nejezchlebová 2020).

V dalších měsících se nejprve Ledecký v médiích obhajoval tím, že COVID-19 nezlehčoval (Veselovský 2020), nakonec ale 14. 12. 2020 vydal prohlášení/facebookový příspěvek o tom, že měl být raději zticha, ale ničeho však nelituje. Zpěvák zároveň uvedl, že se na nějaký čas úplně stahuje z debat ve veřejném prostoru (Ledecký 2020f) a tedy i z vyvolaných kulturních válek:

„Tohle je můj asi na dlouhou dobu můj poslední příspěvek na FB. Měl jsem sedět na prdeli a držet hubu. Ale prostě jsem něco zkusil udělat. A teď za to přes tu hubu dostávám. Za nic se nestydím. Dělá, co můžu. Někdy se pletu. A někdy ne, i když se to spoustě lidí nelíbí. Nicméně přeju krásný svátky všem. I těm, co na to mají jiný názor. Protože to je právě ta senzační věc, kterou ještě pořád máme. Svůj názor. A tohle je ta oficiální zpráva pro média ke zrušení dnešní tiskové konference: ... S lítostí Vám musím oznámit, že tisková konference k projektu „Cesta ze tmy“, ohlášená na pondělí 14.12. se musí odložit...“ (Ledecký 2020f).

V příspěvku Ledecký dále hovoří o iniciativě Cesta ze tmy, jejímiž aktéry jsou například Jaroslav Flegr, Janek Ledecký nebo Daniel Landa. Základním cílem tohoto projektu je uspokojení možnosti provozování koncertů a jiných kulturních záležitostí bez rizika nákazy za pomoci testování všech účastníků akce a personálu pracujícího v rámci dané události. Přes prvotní nepochopení se v dalších měsících tento systém, a nejen v souvislosti s kulturními akcemi, ale například i v rámci vstupu do restaurace, začal zdárně aplikovat (Ledecký 2020f).

V komentářích pod příspěvkem se objevovali občasné vzbouřené reakce jako např. ta Radima Luba:

„Už žádné testování!!! Žádná vakcinace!!! Je potřeba ukázat naprostý odpor těmto restrikcím a přestat podporovat tyto zvrácené praktiky vládnoucích elit!!!“, který jako by psaným textem vykřikoval naučené slogany a přímo jimi nabádal ke vzdoru.

O tom, že v době vydání příspěvku je již rozšířeno nálepkování a vytváření nových slov spojených s COVIDem-19 svědčí přídavek Soni Heideové:

„Víte, tímto způsobem bychom se museli testovat každý den např. než vlezete do MHD nebo do práce, restaurace atd. Je to jako si hodit ráno kostkou, zda má smysl vůbec vylézt z postele...celkovou situaci to neřeší a jen to nahrává všem Covidpsychopatům...!“

Za „Covidpsychopaty“ Heideová považuje zřejmě radikální odpůrce opatření a očkování proti COVID-19. Tito odpůrci by, dle Heideové, zavedením pravidel, za které se Ledecký prosazuje, měly ještě větší tendenci k radikalizaci a o argument navíc proto, aby dokázali upírání jejich svobody.

Na mírnou změnu Ledeckého názoru a chování vůči Covidovým opatřením reaguje Lumír Slaviček:

„Bohužel Janku, toto jste měli čekat. Pro nás odpůrce Covidismu jste byl světýlkem naděje, že se připojí i ostatní umělci, kteří doposud drží hubu a krok. A najednou se spolčíte s Flegrem a začnete podporovat testovací byznys pánů Žďárského a Luxika. Tomuhle se říká šlápnout do hovna. Všechny jste nás zklamali.“

Slaviček považoval za „odpůrce Covidismu“ zřejmě odpůrce proticovidových opatření, kdyby však nebylo možné číst další kontext věty, z tohoto spojení by se těžko dalo vyvozovat, co chtěl tímto vymyšleným názvem komentující sdělit. Podle tohoto komentáře lze soudit, že přístupem, kterým většinu měsíců roku Ledecký získával své přívržence, nakonec na konci toho stejného roku tyto spolubojovníky zklamal a pobouřil tím, že svůj dříve jasný názor začal obracet ku prospěchu všech.

Podobně reagoval Vladimír Prokoš:

„Celou dobu burcujete lidi. Plno z nich doufalo v jiný nápad než Cesta že tmy. Je to zklamání i pro mě. Nejde o testy. Jde o ukončení tohoto šílenství. O návrat k normálnímu životu vzor 2019 a níže. Testy cestou nejsou. Čísla si dělají naši samo vládcí sami. Mrazáky taky nikde nevidím. Jen nesvobodu a likvidaci lidského života“. Prokoš v některých větách dokonce používá výrazy, které sám Ledecký ještě několik měsíců před tímto příspěvkem sám propagoval např., že: „čísla si dělají naši samo vládcí sami“.

Prokoš dále sarkasticky zlehčoval situaci tím, když tvrdil, že: „mrazáky taky nikde nevidím“. Narážel tak na to, že rozhodně nemůže být tolik nakažených a hlavně zemřelých, když on sám nic takového okolo sebe v podstatě nevidí nebo nevnímá. V závěru se Prokoš, stejně jako Ledecký dříve, odvolává na nesvobodu.

I zde se navíc vyskytují komentáře odkazující k době komunismu, které též lidem v počáteční fázi epidemie Ledecký sám vkládal do úst. V tomto prosincovém příspěvku už tuto strategii komentující Martin Mach proti samotnému Ledeckému obrací:

„Viděli jsme se párkrát na Lefkadě, i na lyžích, mel jsem k tobě respekt za to co jste jako rodina dokázali... ale život plyne a lidé se mění... V nějaký pohádce někdo řekl: Janku Janku, tys to ale vyvedl.... a s tím souhlasím, to už tu totiž bylo za komunistů, přizpůsobit se... vstoupit do strany, aby člověk mohl jakoby žít spokojeně... hmmm, můj otec to nikdy neudělal, byt mu byly slibovaný různé funkce. jsem mu za jeho přístup a příklad vdecnej, ani já se přizpůsobovat nesmyslům nehodlám, žiju a budu žít po svém, howgh!“.

Mach tak obviňuje Ledeckého z toho, že nakonec, stejně jako spousta lidí v době komunismu, radši zbaběle přistoupil na ideologii a podřídil se většině, přestože pro něj to, co dělá, podle něho není zcela správně.

I Ivan Štefka upozornil na to, že si v jistých bodech Ledecký prakticky protiřečí a jeho jednání si vysvětluje tak, že se zřejmě zbláznil:

„Vás pokus je velmi panoptikální. A při jeho přípravě jste vynechali člověka a jeho psychologii. Testovat lidi kvůli vašim koncertům a pak je, pokud budou pozitivní, nahlašovat a zavírat v karanténě i se všemi s kým se potkali je skutečně něco. Něco nevídaného, něco, co nemůže mít žádnou omluvu...a to zejména ve chvíli, kdy hlásáte, že se tady likviduje podnikání a že nevěříte číslům atd. Cela vaše aktivita by jen nahrála státní šikaně a lidé by se předvedli jako nemyslicí a již podvolené bytosti, které když něco chtějí dělat se dobrovolně stanou podvoleny ovcemi. Buď jste se zbláznil, nebo vypnul myšlení, nebo pracujete pro stát, nebo je vám vše jedno. Těžko říct co je horší...“.

Zde, a celkově v příspěvku (Ledecký 2020f), lze pozorovat, že v tomto období epidemie jsou už kulturní války (způsobené Ledeckým, ale i spoustou jiných vlivů) rozpoutané v nezastavitelné míře a ač možná Ledecký původně gesto s Cestou ze tmy zamýšlel tak, že se zavděčí všem nebo alespoň většině, nakonec tím rozhněval další lidi, případně prohloubil zlost v těch, co již nahněvaní byli.

Dalším výrazným bodem, týkajícím se názoru na opatření a očkování proti COVIDu-19 je příspěvek z 23.dubna 2021:

„TAKŽE KDO JE VLASTNĚ DEZINFORMÁTOR?

Možná se k vám doneslo, že mě spolek s orwellovským názvem "Bezpečnostní centrum evropské hodnoty" označil jako nejvýraznějšího dezinformátora mezi celebritami, a to v oblasti pandemie Covidu.

Vzhledem k tomu, že jsem o existenci této organizace zatím neměl ani tušení, jako asi většina z vás, tak jsem si o nich našel pár informací JL” (Ledecký 2021b).

U příspěvku je video možné přímo shlédnout, proto bude analyzováno rovnou právě dané video (Ledecký 2021a). Hlavní myšlenkou videa je to, že Ledecký obviňuje Bezpečnostní centrum evropské hodnoty z toho, že ho označili jako dezinformátora a jako důkaz pro tuto skutečnost použili vyjádření Ledeckého ze září 2020, které však bylo vytržené z kontextu tak, aby jako dezinformace působilo. Ledecký podotýká, že právě tato organizace by naopak měla respektovat jeho právo na názor a v případě, že by bylo napadeno, by ho měla bránit. Následně cituje dvě verze vyjádření ve dvou případech. Podle BC:

„Ledecký označil epidemii za marketingovou kampaň evropských firem, které nám chtějí vnutit nejdřív testy a potom vakcíny”.

Toto vyjádření Ledecký označil za lež a doložil doslovné znění jeho původního příspěvku:

„Je potřeba dupnout na brzdu ty hysterický marketingový kampaně farmaceutických firem, který nás tady bombardují vizema zhroutení našeho zdravotnictví.”.

Druhé zmíněné tvrzení BC je pak:

„Prohlásil totiž, že bude vakcína povinná a pokud nebude, ukáže se, že dokážeme žít i bez ní.”,

původní prohlášení dle Ledeckého však znělo takto:

„...a příští rok přijdou vakcíny, ty taky nebudou supr spolehlivý, ale za to budou povinný a když nebudou povinný, tak možná zjistíme, že bez ty vakcíny nás nepustěj ani ke kamarádům na Slovensko.”

V každém případě originální facebookový příspěvek Ledeckého ze září 2020 již není možné na jeho facebookovém profilu dohledat, protože byl zřejmě jedním z těch, které

se později Ledecký rozhodl smazat. Vyjádření lze ale dohledat v příloženém odkazu na video, které bylo součástí zářijového příspěvku (Ledecký 2021a).

Po těchto citacích Ledecký vysvětluje, že nikde v příspěvku nezlehčoval závažnost pandemie, jen kritizoval způsob, jakým byla společnost o pandemii informována a apeloval na vládu, aby se soustředila na ochranu rizikové části populace.

Z hlediska kulturních válek je ale už Ledeckého šíření paniky (vyjádření o tom, že vakcíny budou nespolehlivé, povinné a nutné i pro cestu do nejbližších sousedních zemí), pobuřující.

Příspěvek z dubna 2021 pak jen dále povzbuzuje narůstající nepřehlednost situace, o čemž svědčí komentář Jany Musilové Brabcové:

„Vždyť oni tím co napsali, vyjádřili že konspirátoři jsou oni. Před rokem povinné testy byla konspirace je nyní pravda a s vakcínami to bude stejné, už teď potkávám lidi, který vyhodili z práce, že odmítli vakcínu, která bez tak bude v brzké době povinná. Podat žalobu by to chtělo na ten jejich dezinformační kanál”

Komentář Brabcové působí tak zmatečně, že není jisté ani to, zda zná přesný význam slova konspirace.

Ilona Grimová – Regina dokonce tvrdí, že žádná pandemie není a zároveň soudí, zřejmě díky iniciativě Cesta ze tmy, že je Ledecký naopak propagátor testů, když říká:

„Závažnost pandemie nezlehčujete??? Žádná není!!! Ale vy, coby propagátor, iniciátor, prodejce testů to máte asi jinak ...hodně lidí jste zklamal, s tím, co jste provedl a předvedl...!!!!”.

Podporu k bojům Ledecký získal například od Petra Sýkory:

„Janku jste borec!!!Jen to nevzdávejte...je to sice boj s větrnými mlýny, ale jak říkal Werich-"Nad blbostí se nedá vyhrát, ale bojovat se s ní musí!"”.

V textu pod příspěvkem se i více objevují argumenty týkající se očkování, jako například ten Andrei Matýskové:

„Janku bohužel dnes pravda je konspirace a lež je pravda očkování se netestují nejdou do karantény i když vír mohou roznášet.... Takže měl jste pravdu.... Nic, než byznys oni si Vážně myslí, že jsme blbi a že o mé zdraví se ONI postarají Esterce blahopřejeme k sezoně a s námi vůle Boží dej se” (Ledecký 2021b).

S tím, jak se vývoj epidemie postupně zlepšil a rozvolňovala se proticovidová opatření, snižovala se i četnost zveřejňovaných příspěvků na Ledeckého facebookovém profilu týkajících se Covidových opatření a očkování. Jeho vzdor a snaha udělat něco s ubíráním práv během epidemie v něm však zůstala. To je zde podloženo závěrečnou ukázkou příspěvku z 13.března 2022:

„CHARTA 2022

Velmi si vážím toho, že jsem byl jedním z prvních, kdo byl autory Charty 2022 osloven. Během posledních dvou let byla naše lidská a občanská práva pod záminkou boje proti pandemii destruována tak, jak se v naší novodobé historii stalo jenom za nástupu fašismu a posléze komunistické totality v roce 1948.

To, že je dokument představen v době, kdy probíhá v Evropě vojenská invaze totalitní diktatury do demokratického státu, nijak nesnižuje jeho závažnost. Naopak. Právě v době společenských a politických krizí jsou občanská práva a svobody vystaveny největšímu tlaku. A já věřím, že Charta 2022 se stane jedním ze zásadních nástrojů na obranu a znovunabytí práv a svobod, o které jsme v posledních dvou letech přišli.” (Ledecský 2022b).

V porovnání s minulými příspěvky, které obdržely tisíce reakcí, získal tento text už pouze několik stovek liků a komentářů. Denní přírůstky nakažených či zemřelých s COVIDem se v tomto období pohybovaly v rozmezí už jen stovek nových případů (Kurzy.cz 2022) a většina společnosti by zřejmě na COVID-19 již nejraději zapomněla. Zároveň se hlavním řešeným tématem stala válka na Ukrajině (Bártek et al. 2022).

Sám příspěvek prakticky shrnuje Ledeckého postoj v období pandemie a jeho hlavní strategii, tedy přirovnávání jednání státu v období COVIDu-19 k historickým obdobím fašismu a následného komunismu, což samo o sobě vykazuje radikální, kulturněválečné prvky. Ledecský argumentuje tím, že za záminkou řešení pandemie byla lidem ubírána jejich základní lidská a občanská práva. Zároveň zpěvák dodává, že zvláště v době, kdy probíhá v Evropě vojenská invaze totalitní diktatury do demokratického státu, čímž má na mysli ruskou invazi na Ukrajinu, je potřeba tuto skutečnost zdůrazňovat a řešit (Ledecský 2022b).

V komentářích se pak začínají mísit názory týkající se opatření a očkování s těmi souvisejícími s invazí na Ukrajinu, která ve společnosti postupně přebírá prim, jako u Vladimíra Novotného, jenž je relativně spokojen s vyjádřením ohledně ubírání lidských práv během pandemie, ale už nesouhlasí s názorem Ledeckého na invazi:

„Ještě jste zapomněl dodat, že se jedná o invazi nevyprovokovanou a že NATO je mírumilovná instituce držící vždy své slovo. Jinak dobrý. Alespoň něco.”

Sarkastickou připomínkou NATO má na mysli zřejmě to, že i NATO ne vždy držela slovo a byla mírumilovná, například při bombardování Kosova nebo útoku na Irák.

Rozhněvaný z příspěvku je Jaroslav Klod'ák Krejčí:

„Tak hezký den přeji. Máme s vaším vstupem a podepsáním Charty 2022 problém. Chtěli bychom abyste se veřejně omluvil za slova, která jste vyslovil v době Covidu, že byste s námi neočkovanými zatočil. Byl jste možná zneužit médií ale presto byste se měl národu omluvit. Byl jste možná promýlený ale i tak jste uvedl v omyl mnoho starých lidí. Pokud to neuděláte tak vás jako člověka napraveného neuznáváme... Parta z Chomutova a okolí...”

Ledecký na toto vyjádření reagoval s tím, že toto nikdy neřekl a vysvětlil svá možná podobná vyjádření.

Martu Halouzkovou Bobkovou zajímal záznam slov Ledeckého, o kterých Krejčí hovořil. Na to Krejčí již nijak nereagoval, Alena Ája Jarošová Krejčímu ale dala za pravdu a podotkla, že si vše též dobře pamatuje (Ledecký 2022b).

Příspěvkem se tedy opět větví další dohady, které nejsou ani dokazatelné, ale šíří se dále a produkují další kulturní války.

Stejně jako předešlé celebrity Ledecký nebyl radikalizovaný ze samého začátku epidemie, dokonce žádal své obecenstvo o nošení roušek a dodržování opatření. Podle komentářů pod příspěvkem to dokonce vypadá, že někteří jeho příznivci v začátcích pandemie naopak ještě vyčítali Ledeckému, že sice propaguje nošení roušek, ale na přiložené fotografii by měl mít sám roušku, aby šel vzorem a nemá. V tomto období to však od něj ještě zřejmě nebylo znakem odporu či nedodržování opatření, zřejmě to nebylo cílem, jen nedomyšlenou chybou (Ledecký 2020a).

Již o pár měsíců později, v dubnu 2020 Ledecký však upozorňoval na to, že oficiální zveřejňovaná čísla nových případů nakažených COVIDem-19 a těch, co s touto nemocí zemřeli jsou záměrně zkreslována a manipulována a opatření zaváděná kvůli těmto rostoucím číslům jsou ubíráním svobody. Zpochybňoval tedy jak pravdivost informací z oficiálních veřejnoprávních médií, tak z nejvyšších státních úřadů. Navíc působil na emoce a dramatoval situaci například přirovnáním situace k jeho nejznámější písni Proklínám. K pozastavení je také to, že Ledecký v příspěvku na jednu stranu varuje před tím, že elity záměrně šíří paniku a strach, zároveň ale tyto emoce v lidech už tímto

samotným příspěvkem probouzí sám. V tomto období lidé v komentářích zatím spíše debatovali o jejich názorech a o tom, jak se dále krize bude vyvíjet a kdo za Covidovou situaci skutečně může (Ledecký 2020b).

V červnu 2020 se již Ledecký do útočení pustil naplno. Zpěváka naštvála reakce Seznamu.cz na jeho žádost o zvýhodněný reklamní prostor, kterou portál nabízel zasaženým živnostníkům. Zároveň Ledeckého odmítl s tím, že není zasažen krizí dle jejich kritérií, což Ledeckého rozhněvalo a sepsal o této události příspěvek, ve kterém obhajoval zasaženost svého oboru krizí. Následně přirovnával formulaci odmítnutí Seznamu.cz k heslům komunistického režimu, jenž v zemi panoval před rokem 1989. K tomuto režimu připodobnil i obecně hesla vládou používaná k motivování lidí pro zvládnutí krize. Tímto vyjádřením v podstatě naváděl čtenáře k myšlence o tom, zda současný režim též nesměruje k totalitě (Ledecký 2020d). Možnost domýšlení si v textu svědčí o jisté manipulaci (Austin et al. 2007).

Přes nespokojenost s vyjádřením Seznamu.cz Ledecký k příspěvku připojil logo portálu, prvotní záměr Ledeckého může být pochopen i tak, že chce zpěvák ukázat, že nedělá rozdíly a on Seznamu.cz reklamní plochu na svém facebookovém profilu bez okolků, a dokonce bez vyzvání, nemá problém poskytnout.

V komentářích jen někteří podotkli, že dle jejich názoru není vhodné porovnávat Covidová opatření s minulým komunistickým režimem. Většina komentujících ale Ledeckého připomínku dále rozvila a poukázala například na to, že nemožnost překročit hranice jen Ledeckého teorii potvrzuje. Podle reakcí komentujících Ledecký tedy upozornil na příhodné přirovnání, kterého se komentující příspěvku chytili a mohli na základě něho dále rozvíjet a vyhranit svou argumentaci (Ledecký 2020d).

V září 2020 je pak z Ledeckého příspěvku již patrné záměrné zveličování situace a šíření paniky, když uvedl, že společnost může brzy očekávat povinné nošení roušek i uvnitř domácností a kontrolu, která může nastat kdykoliv. Toto vyjádření v sobě nese kus ironie, ale zároveň alespoň část reality, která mohla případně nastat. Lidé v tomto období žili v neustálém strachu o to, co bude, ať už s ohledem na nemoc a její léčbu, tak na zaváděná opatření a Ledecký tohoto strachu využíval a dále ho v lidech živil. V komentářích pod příspěvkem je pak možné sledovat již velký rozvoj konspiračních teorií a názorů na to, proč se vše děje, kdo za to může i na to, jak dále celá situace bude probíhat.

Pod příspěvkem se vyskytovaly názory jako například ten, že komanda budou likvidovat ty, co nemají roušku. Někteří uživatelé již mimo svého státu přikládali vinu vedení EU a všem, kteří ji podporují. I tím se přidávají na jednu ze stran kulturně válečného konfliktu.

V komentářích se vyskytují ale i opoziční názory, které se naopak zásadně zastávají nošení roušek, jsou si jisti jejich funkčností proti viru a celkově nošení roušek považují za něco, co nikomu neublíží a zároveň může společnosti významně prospět a není tedy důvod toto opatření nedodržovat a vyhraňovat se proti němu. V tomto období se také začínají pod Ledeckého příspěvkem objevovat odpůrci očkování označující obecně vakcíny a opatření za podvod (Ledecký 2020e).

Pomyslným vrcholem Ledeckého vyjadřování byl příspěvek ze září 2020, který vzbudil tak silné souhlasné reakce, ale i slovní útoky proti zpěvákovi, že příspěvek musel nakonec smazat a sám uvedl, že se ještě nikdy nesetkal s takovou vlnou nenávisti (Tvrdoň a Nejezchlebová 2020).

V prosinci 2020 pak vydal prohlášení o tom, že se kvůli podzimním reakcím na jeho příspěvek na čas úplně stahuje z veřejných debat. V příspěvku dále zmiňuje iniciativu Cesta ze tmy, kterou naopak částečně pobouřil své přívržence, protože v rámci tohoto uskupení prosazoval možnost testování na koncertech, proto aby mohl vykonávat svou práci. Pro některé se tak ukázalo, že pro Ledeckého není hlavním motivem otázka svobody, týkající se dodržování opatření nebo očkování, ale právě otázka vykonávání jeho práce. Slova o svobodě, podle tohoto názorového sektoru, zpěvák využíval jen jako krytí, které zabralo.

V komentářích se také hojně vyskytovalo nálepkování a nově vzniklá hanlivá slova, částečně obsahující slovo COVID. Těmito označeními odpůrci opatření a očkování útočili na ty, kteří se těchto počinů zastávali. K pozastavení je také to, že někteří komentující využívali Ledeckého rétoriku z předešlých měsíců, již však namířenou proti němu samotnému, nebo alespoň jeho proti názoru. Například když Vladimír Prokoš označil, Covidová čísla za vymyšlená a hanlivě podotkl, že: „mrazáky nikde nevidí” nebo když Martin Mach přirovnal Ledeckého přizpůsobení se režimu k přizpůsobování se komunistům před rokem 1989 (Ledecký 2020e).

Původní záměr prosincového příspěvku Ledeckého byl tedy zřejmě ten, že se chtěl poněkud vzdálit z kulturně válečných bojů, ty však byly rozjeté již ve velké míře, nejen díky Ledeckému a jeho profilu. Navíc tím, že se znenadání podporou testování na akcích částečně postavil za jiný názorový proud, kulturně-válečnou situaci mezi aktéry na jeho profilu ještě více vyostřil.

V dubnu 2021 pak Ledecký vydal video, kde se na první pohled snažil vyvracet dezinformace a obhajoval tam své názory a to, že v žádném případě Covidovou situaci nezlehčoval. Příspěvek, bohužel, soudě dle komentářů pod ním, situaci a jeho názory

přehlednější neudělal, naopak se v tom někteří aktéři ještě více ztratili. Andrea Matýsková například souhlasně reagovala na původní interpretaci Ledeckého vyjádření, které považovala za to správné a nebrala už v potaz to, že právě toto vyjádření dále ve videu Ledecký označil za dezinformaci (Ledecký 2021b).

S postupným zlepšováním epidemiologické situace se snižovala četnost Ledeckého příspěvků týkajících se této problematiky. V březnu 2022 se ale zpěvák znovu s tímto tématem připomněl a jeho názory již byly pevně stanovené díky Chartě 22. Ledecký se vrátil tedy ke své původní rétorice z roku 2020, kdy označoval jednání státu v souvislosti s opatřeními za protiprávní ubírání svobody a přirovnával toto chování znovu k fašismu či vládě komunistů po roce 1948. Pro svou argumentaci v tomto období navíc využil ruskou intervenci na Ukrajinu, která je dle něj též ubíráním svobody.

V komentářích pod příspěvkem je ale již možné pozorovat, že příspěvek nevzbudil tak velké množství reakcí, jako v předešlých měsících. Je to způsobeno několika faktory, těmi nejvýznamnějšími jsou ty, že v této době již byla čísla nově nakažených nesrovnatelně nižší, dále se většinová pozornost lidí přesunula k válce na Ukrajině a zároveň spousta zpěvákovo podporovatelů Ledeckého opustila v období, kdy se zasazoval o zavedení testování lidí na koncertech a přestala mu důvěřovat (Ledecký 2022b).

Celkově během pandemie COVIDu-19 byl hlavním motivem pro Ledeckého návrat k běžnému pracovnímu životu. V začátcích odsuzoval opatření a očkování, postupně byl ochoten přistoupit na jisté kompromisy, některé i sám vymýšlel a nabízel, čímž pobouřil část občanů, které původně radikalizoval. Nakonec se na jaře 2022 Chartou navrátil kompletně k názoru, že za epidemie byla lidem ubírána základní lidská práva. Ke své argumentaci pak ještě přidal invazi na Ukrajinu a tím dál rozvíjel kulturní války mezi lidmi i vůči jemu samotnému (Ledecký 2022b).

5.4 Karel Janeček

Jako závěrečný příklad celebrity pro účely práce byl vybrán Karel Janeček, jehož hlavní motivací pro radikalizaci národa je očkování dětí proti COVID-19.

V prvním roce pandemie Janeček spíše jen upozorňoval na to, že proticovidová opatření jsou příliš přísná, přestože nemocnice byly plné pacientů léčících se s COVIDem-19. V tomto období ale nijak přímo nenabádal k radikalizaci a ani samy

komentáře radikalizované nebyly, objevovaly se v nich případně jen připomínky nesoucí rozdílný názor (Janeček 2020).

V komentářích pod příspěvky ostatních vybraných celebrit bylo možné pozorovat různé spektrum názorů. Ty ale většinou souvisely s tím, že lidé sami o sobě nechtěli dodržovat opatření, nechtěli sebe nebo své děti očkovat, zkrátka byli z těchto okolností rozhořčeni kvůli sobě samotným. Pod příspěvkem Janečka ze 14. prosince 2021 (Janeček 2021a), který pojednává o možnosti očkování pro další skupinu obyvatelstva, děti ve věku 5-12 let, lidé rozněcovali kulturní boje, ač očkování proti COVIDu-19 pro jejich vlastní děti nikdy nebylo povinné a nemuselo se jich vůbec týkat, pokud nechtěli.

Uvedené komentáře u příspěvku lze interpretovat tak, že lidé pod tímto příspěvkem mají buď opravdu strach o druhé (očkování jim ublíží) nebo jsou tak zatvrzelí ve svém názoru, že cokoliv, co ho může alespoň částečně narušit, je pro ně nepřijatelné a hodné boje.

V příspěvku Janeček dále hovoří o tom, že očkování pro zdravé děti je hazard s jejich zdravím a samotný COVID-19 jejich zdravím, až na naprosté výjimky, neohrožuje. Způsob, jakým stát informuje o vakcinaci považuje za manipulativní a ubírající svobodu:

„Dnes v naší zemi začíná plošné očkování dětí od 5 do 12 let, zcela v rozporu s červnovým vyjádření ministra zdravotnictví Adama Vojtěcha, že pro děti do 12 let vakcína určitě nebude. Plošné očkování zdravých dětí proti Covidu je medicínsky neopodstatněným a nesmyslným hazardem s jejich zdravím. Zdravé děti COVID až na naprosté výjimky neohrožuje, očkování však může mít střednědobé a dlouhodobé negativní důsledky.

Plošné očkování dětí nedoporučuje například Finský Institut národního zdraví či německá očkovací komise STIKO, nezávislý poradní orgán Institutu Roberta Kocha. Francie, Německo a Velká Británie se rozhodly očkovat pouze děti se zásadními zdravotními problémy, což samozřejmě smysl dává.

Očkování dětí musí být svobodným rozhodnutím každého rodiče. Společenský nátlak a vyvolávání strachu odpírá možnost svobodné volby. Situaci dlouhodobě sleduji a zodpovědně mohu říci, že veřejně dostupné informace jsou povětšinou jednostranné a manipulativní.

Rodiče, sledujme prosím pouze nejlepší zájem našich dětí.” (Janeček 2020).

Paniku a radikální chování vyvolává ale právě i sám Janeček, když přirovnává osvětu o důležitosti očkování k manipulaci a ubírání svobody.

S cílenou manipulací souhlasila Monika Vičíková, která označila nastavená opatření a možnost zavedení povinného očkování za diktaturu:

„Bohužel už je prý přihlášeno 6000 dětí, doufám, že je to jenom propaganda a není to pravda. Bojím se ale, že spousta lidí už nepřemýšlí a prostě poslechnou a jdou. Nikdy bych nevěřila, co všechno se bude dít a bohužel to stále nekončí a čím větší absurdita je vymyšlená tím lépe. Mám pocit, že se v tom předhánějí. Kam až to povede? Co uděláme proto, aby nová diktatura nezvítězila? Stále nechápu, proč lidé nevidí, k čemu je zneužívána tato nemoc.”

Hanka Ryčlová pak rodiče, co nechají své dítě naočkovat rovnou bez okolků odsuzuje:

„Nejhorší je že někteří rodiče jsou tak vymletý že už se těší až nechají to svinstvo píchnout do děti ”.

K větší vědecké argumentaci Janečka vyzývá svým komentářem Linda Ďurd'ovič:

„Ještě si dovolím jeden komentář. Již jsem na Fb obhajovala mezi mými přáteli Váš projev. Dostalo se mi komentářů, že prý lžete. Mohl byste se v nějakém dalším výstupu nějak filozoficko-matematicky vyjádřit k tomu, co je v dnešní době možné považovat za pravdu a co za lež? Děkuji.

Já jsem provdaná za vědce. Dá se říct, že velmi úspěšného, momentálně žijeme v Palo Alto, manžel dělá výzkum na Stanfordu. A tak trochu vím, co je to věda obecně. A co to rozhodně není. A tak z úst naivních lidí slepě následujících jednostranné stanovisko k zatím poli neoranému, to je pokrytectví, touha po vrácení světa do normálu, který už nikdy nebude. Ty lidi to nechtějí slyšet, a tak raději nemyslí a nechávají se vést. Ale, kdo jsou ti vůdci? A ti vůdci to vědí, proto jim slibují, co nikdy nesplní. Protože i oni vědí, že to nepůjde, ale jako manipulativní nástroj dobrý. Lidi chtějí do hospody, na koncerty a cestovat a jsou ochotni tomu obětovat vše. Pak řeknou, já věřím vědcům a ty to zpochybňuješ? Ty jsi holka podlehla dezinformacím a jaké máš vlastně další zajímavé názory na EU atd. Pejorativní komentáře od přátel s ambicí mě onálepkovat a dehonestovat. To jsou ti, co se ohánějí vědou? Už skoro brečím, protože jsem si vzpomněla na arogantní vystupování pana Kubka a jeho slovech o fašismu. Je mi to líto. Vše dobré a tlače, pokud můžete na tu vědeckou diskusi. S úctou z dreaming California.”(Janeček 2021a).

V tomto komentáři lze sledovat, že kulturní války vedou a způsobují nejen ti, co radikálně odmítají z různých důvodů očkování, ale i ti, co s očkováním souhlasí, například tím, že druhé nálepkují nebo je obviňují díky tomuto názoru z podpory nebo inspirace z negativních historických ideologií (Hermer 2021). Existují tedy i jedinci, kteří očkování nepodporují, svůj názor nijak radikálně nešíří, ale i tak jsou obětí útoků těch, co na věc mají jiný pohled.

Naopak Filip Hanka zdůrazňuje právě ten fakt, že očkování je dobrovolné, navíc dodává, že za vakcíny ručí vláda země i EU. Na závěr označuje Janečka za antivaxera:

„Akorát že vůbec! Žádné „plošné očkování“ se nekoná. Můžou se naočkovat, pokud chtějí. Vakcíny prošly veškerými testy a jsou bezpečné. Za to ručí jak vláda, tak Evropská léková agentura. Jen jeden zbytečně zmařený dětský život kvůli postcovidovému syndromu je moc. Nerozděluje společnost svojí anti-vax rétorikou a nechte očkovat všechny, co se naočkovat chtějí.“. Nálepkování už je samo o sobě důkazem kulturní války (Janeček 2021a).

Úplně posledním analyzovaným příspěvkem je ten z 4.ledna 2022, ve kterém Janeček hovoří o požadavku na zrušení povinnosti očkování pro určité profese, protože by to mohlo způsobit odliv zaměstnanců právě z potřebných oborů:

„Povinné očkování profesních skupin by mohlo vést k odlivu zdravotních sestřiček, pracovníků v domovech seniorů, či policistů, kterých je už v současné době nedostatek. Tito lidé přitom neváhali nasazovat své životy v boji proti pandemii. Teď je na nás, abychom se postavili za ně.

Iniciativa 21 spustila "Petici za zdraví, svobodu v medicíně i společnosti a za respektování ústavně zaručených práv a svobod," ve které požaduje zrušení vyhlášky o povinném očkování vybraných profesí. Podepište ji prosím zde: <https://www.iniciativa21.cz/>

S příchodem Omikronu neexistuje žádný medicínský důvod pro očkování pracovníků v první linii. Omikron mezi očkovánými a neočkovánými nediskriminuje. Dvě dávky očkování proti němu fungují na 0-20 % a dle posledních dat z Dánska je 91,3 % lidí nakažených Omikronem očkováno”(Janeček 2022).

Tím, že se ve vyjádření: „přitom neváhali nasazovat své životy v boji proti pandemii” Janeček nebál pracovat s otázkou života a smrti a připodobňovat ji k oběti, kterou museli položit pracovníci profesí, již jsou nyní nuceni do sebe nechat vpouštět očkování, působí na čtenářovo emoce a ovlivňuje tak nejen jeho city, ale i názor, což je

jedna z forem manipulace (Austin et al. 2007). V druhé části příspěvku Janeček argumentoval tvrdými daty, která ukázaly, že se novou variantou COVIDu-19 - Omikron mohou nakazit i očkovaní. Pro objektivní vyjádření by bylo vhodné uvést, že se očkovaní lidé sice mohou též nakazit COVIDem-19, ale mají výrazně mírnější průběh této nemoci a i lehčí následný pocovidový syndrom. Navíc Janeček hovořil pouze o, v té době aktuální, variantě Omikron a působení vakcíny právě na ni a nechal v potaz působení vakcíny na ostatní formy COVIDu-19, které nevymizely.

Radikálně na příspěvek reagovala Růžena Kalužová, která očkovaní považuje za úmyslnou likvidaci:

„Podepsáno nikdy takové svinstvo do sebe nenechám píchnout. Jasný umřeme všichni, ale chci umřít normálně ne úmyslně !!!”.

V případě neuposlechnutí vlády a pokračování v jejích rozhodnutí byl Jan Korner připraven sáhnout k radikálnějšími krokům:

„Doufám, že vláda dostane rozum a okamžitě vyhlášku zruší...Jinak je důvod a nejvyšší čas pro důraznější občanskou neposlušnost!”.

Roman Ševčík se pozastavil nad tím, že o této petici neinformovala veřejnoprávní televize ČT24, což považuje za cílené zakrývání některých skutečností a manipulaci:

„Zajímavé, že ČT24 o tom skoro neinformuje. Začínám mít podezření, že v ČT24 něco pěkně smrdí.” (Janeček 2022).

Vyjadřování Janečka se začalo týkat Covidové pandemie agresivněji až s příchodem očkovaní. Matematik svou argumentaci založil na tom, že je zásadně proti povinnému očkovaní dětí proti COVIDu-19, což bylo tedy jeho hlavním motivem pro odpor a veřejné nabádání společnosti k uskutečnění kroků k zamezení povinného očkovaní proti COVIDu-19. Vzhledem k tomu, že se Janeček stal i kandidátem na prezidenta, byl některými lidmi osočován z toho, že jeho skutečný hlavní motiv je především zisk nových přívrženců a budoucích voličů právě díky vyhraněnosti vůči tématu, které je ve společnosti kontroverzní.

V prosinci 2021 považoval Janeček COVID-19 za nemoc, která pro dětskou část populace není vůbec nebezpečná a záměrně znepráhledňoval využívání pojmů: „plošné očkovaní dětí” a „povinné očkovaní dětí”. Janeček upozorňoval na to, že každý by měl mít právo se svobodně rozhodnout, zda své dítě naočkuje nebo ne, zároveň ale sám hovořil o tom, jak je dle jeho názoru očkovaní pro děti škodlivé a nevhodné a nemělo by

se jim vůbec aplikovat. V komentářích Janečkův názor pak dále vyhrotila například Monika Vičíková, která rodiče, kteří naočkují své děti považuje za „vymleté“.

V komentářích lze také pozorovat, že kulturně-válečným útokům nepodléhají jen ti, kteří se chtějí očkovat, ze strany neočkovaných, ale i naopak, tzv. odpůrci očkování bývají též pro svůj názor nálepkování a dehonestování (Janeček 2021a).

V lednu 2022 Janeček ke své argumentaci přidal názor týkající se odporu k povinnému očkování určitých profesních skupin. Dle příspěvku z ledna 2022 lze soudit, že zatímco stát považoval očkování tzv. první linie, tedy především zdravotníků a dalších profesí, které byly nejvíce vystavovány nebezpečí nákazy COVIDem-19, za odměnu nebo alespoň nutnou ochranu, naopak Janeček očkování považoval za trest, jenž si právě tato skupina lidí, která během pandemie nasazovala pro ostatní své životy, nezaslouží. Janeček argumentoval tím, že na, v té době, novou variantu COVIDu-19 očkování nepůsobí.

Někteří aktéři v komentářích považovali očkování za úmyslnou likvidaci, jiní vyzývali, v případě nezrušení povinného očkování pro určité profese, k občanské neposlušnosti, čímž nabádali společnost k radikalismu a podněcovali tak kulturní války. Roman Šefčík se pak pozastavil nad tím, proč o Janečkovu petici, z příspěvku právě proti povinnému očkování, neinformovala veřejnoprávní televize. Neprezentování této informace Šefčík považoval za ubírání svobody a zatajování skutečností (Janeček 2022).

Karel Janeček tedy věří matematickým modelům, jejichž zkoumání se věnuje celý život. Jeho hlavním důvodem k rozšiřování kulturních válek je otázka očkování dětí a celkově povinnosti vs. nepovinnosti očkování pro určité skupiny lidí a téma svobody.

5.5 Porovnání celebrit

Landa se začal postupně radikalizovat s tím, jak se prodlužovalo období pandemie. V jejích začátcích by se dal dokonce považovat za podporovatele opatření, již po několika měsících lockdownu však začal pořádat demonstrace a manifesty a veřejně upozorňovat na ubírání svobody opatřeními a burcovat společnost ke vzbouření se. Proti očkování se též nejprve nevyhraňoval zcela, dokonce upozorňoval na důležitost proočkovanosti nejzranitelnějších skupin, čímž ztratil část svých zradikalizovaných příznivců (Landa 2020c). Na konci epidemie se však vrátil ke svým manipulativním výroky a sdílení manipulativních zpráv a pod záměnkou argumentace svobody nepřímo stavěl lidi do pozice proti očkování (Landa 2022a).

Landovo názory sice nebyly po celou dobu epidemie konstantní, na druhou stranu je nepřetržitě prosazoval i v dobách, kdy opatření nebyla tak přísná, především v letním období (Blanický manifest 2020).

Csáková v začátcích epidemie nevykazovala žádné prvky agresivity či boje vůči opatřením proti šíření COVIDu-19. Na rozdíl od Landy zpěvačka své chování významně radikalizovala až v době začátku očkování a její názor byl na danou problematiku jednoznačný (Csáková 2020b).

Během epidemie Csáková veřejně podporovala nové konspirační teorie. Některé z nich byly již příliš vzdáleny od pravdy, jako například když při výskytu letních bouřkových mraků v červnu 2021 zpěvačka tento jev publikovala jako práškování COVIDem-19, přesto se stále v této době potkávala se souhlasnými ohlasy. Mezi názorovými tábory pod příspěvkem Csákové byla o to větší propast (Csáková 2021b).

Na podzim 2021 Csáková do své argumentace týkající se očkování přidala ještě souvislost s volbami a šířila manipulativní zavádějící zprávy, které ještě více lidí rozbuřovaly a podporovaly její názor (Csáková 2021e).

Obecně se vyjadřování Csákové a Landy na svém facebookovém profilu liší. Landa se obvykle vyhraněně až radikálně vyjadřuje k mainstreamovým tématům, která se aktuálně ve společnosti řeší, tedy i k těm, co nesouvisejí s COVIDem-19 (Landa 2022b), zatímco Csáková je vznětlivá naopak jen vůči okolnostem týkajícím se COVIDu-19. Zpěvačkou sdílené příspěvky, nesouvisející s pandemickou situací, působí v porovnání s těmi, co se týkají COVIDu-19 až kontrastně. Csáková se na svém profilu totiž jinak politice a mainstreamovým tématům v podstatě nevěnuje a sdílí mírumilovné příspěvky obsahující citáty související s vírou a nadějí. V jiných příspěvcích lidem dává tipy na zdravé recepty (Csáková 2022).

Z uvedených poznatků lze tedy vyvodit, že Covidová situace Csákovou rozčílila natolik, že se vyhnula své běžné pozitivně naladěné rétorice a začala kulturnoválečně bojovat.

Ledecký v začátcích epidemie nejprve poklidně na svém profilu nabádal společnost k tomu, aby nosila roušky (Ledecký 2020a), postupně ale začal, stejně jako Landa, argumentovat ubíráním svobody a stejně jako Csáková tvrdil, že čísla jsou záměrně manipulována. Pro Ledeckého bylo největší potíží ale to, že nemohl vykonávat svou práci (Ledecký 2020b).

Ledeckého eskalace proti epidemickým opatřením dosáhla největších rozměrů ještě před začátkem očkování, a to v září 2020, kdy zveřejnil příspěvek, ve kterém zlehčoval onemocnění COVID-19. Tento příspěvek se stal jedním z nejsledovanějších příspěvků měsíce na sociální síti Facebook. Sám Ledecský ho posléze smazal a uvedl, že se ještě v životě nesetkal s tak velkou vlnou nenávisti (Tvrdoň a Nejezchlebová 2020).

Po těchto událostech vydal v prosinci 2020 vyjádření o tom, že se z těchto debat minimálně na čas stahuje, zároveň k příspěvku připojil podporu iniciativě Cesta ze tmy, která se snažila zasadit o to, aby byl možný vstup na koncerty za pomoci testování. Čímž se dle některých názorů komentujících přidal na stranu příznivců očkování, opatření a pobouřil si tak svůj názorový tábor. Obecně se pak od konce roku 2020 vyjádření a názory Ledecského stávají nepřehlednými, protože není zcela jasné, jestli je zastáncem nebo odpůrcem očkování a opatření (Ledecský 2020c).

Na jaře 2022 se pak Ledecský navrátil ke své původní rétorice, když ve svém příspěvku prosazoval Chartu 22, která hovoří mimo jiné o protiprávním jednání vlády během pandemie a připomíná souvislost ubírání svobody i s válkou na Ukrajině, využívá tak pro svou argumentaci další kontroverzní téma. V každém případě tímto vyjádřením Ledecský definitivně zmátl minimálně své publikum na svém facebookovém profilu. Velká část jeho bývalých přívrženců mu již, podle komentářů pod příspěvkem nedůvěřuje a celkově je tento obraz vidět v porovnání počtu reakcí na jeho příspěvek v současné době a době během vrcholu pandemie (Ledecský 2022b).

Karla Janečka naproti tomu nejvíce rozrušovalo během Covidové pandemie očkování dětí (Janeček 2021a) a následně povinné očkování vybraných profesních skupin (Janeček 2022). Na rozdíl od Csákové, která často argumentuje články z pochybných medií šířící hoaxy (Csáková 2021c), Janeček svá tvrzení podkládá vědeckými fakty z prestižních institutů, ale ukazuje jen jednu názorovou stranu (Janeček 2022). Matematickem sdílené informace nejsou objektivní a jsou v nich obsaženy prvky zveličující situaci a manipulace (Austin et al. 2007).

V provnání s ostatními vybranými celebritami začalo být o Janečkovi více slyšet nejpozději, spíše až na konci roku 2021, kdy bylo již ve velké míře diskutováno očkování proti COVID-19 a Janeček chtěl zamezit jeho povinnosti. Také upozorňoval na jeho negativní stránku očkování (Janeček 2021a). Někteří polemizovali nad tím, že Janeček především záměrně využil Covidové problematiky a jedné z názorových stran pro svou kandidaturu na prezidenta republiky (Janeček 2021b).

V komentářích pod Janečkovými příspěvky se též vyskytují vyhraněné názory, jako například ten, že očkování je cílená likvidace obyvatelstva (Janeček 2022).

Narozdíl od Csákové a Janečka, Ledecký nepůsobí jako vyslovený odpůrce očkování. S výjimkou úplného začátku pandemie, v prvních měsících coronavirové krize zpěvák opatření proti COVIDu-19 odsuzoval (Ledecký 2020e) postupně ale s narůstající mírou kulturněválečných útoků vůči jeho osobě, a zřejmě i díky jiným faktorům, svůj názor přehodnotil a vyhodnotil celou situaci tak, že bude lepší se některým opatřením podřídit či na jejich provedení dokonce spolupracovat (Ledecký 2020f). Díky přizpůsobení se pak zpěvák získá zpět, alespoň částečně svobodu, kterou často argumentuje. Především ale bude moci znovu vykonávat svou práci, která je hlavním základem jeho argumentace.

U všech celebrit lze pozorovat to, že upozorňují na manipulaci státu a zároveň svými příspěvky na Facebooku, minimálně v jistých obdobích, společností samy manipulují, když publikují nepravdivé nebo neúplné informace. Napříč vyjadřováními celebrit a jejich argumentací se zdánlivě společně táhne prvek svobody vs. nesvobody, zároveň tyto celebrity mají pro svou radikalizaci a podporování kulturních bojů ve společnosti jiný původní motiv.

U Landy je to obecně využívání témat, která hýbou společností pro své zviditelnění a stavění se na kontroverzní stranu společnosti (Landa 2022b). Zpěvačka Csáková podléhá konspiračním teoriím, především těm týkajícím se očkování jako je čipování Billem Gatesem nebo práškování COVIDem-19 z letadel. Csáková považuje očkování za cílenou manipulaci a likvidaci, a proto je nutné proti tomu zbrojit (Csáková 2021a).. Pro Ledeckého bylo nejdůležitější to, že nemohl vykonávat svou práci a kvůli tomu šířil vztek a paniku. V první fázi pandemie bylo možné interpretovat jeho příspěvky tak, že je pro něj nejdůležitější celková svoboda od opatření. Postupně, ale změnil rétoriku a byl ochoten přistoupit na určitý kompromis. V tomto případě testování lidí na koncertech proto, aby tam mohli vstoupit, čímž se ale částečně přidal na druhou stranu kulturněválečného konfliktu a pobouřil své přívržence (Ledecký 2022a). Pro Janečka se stala nejdůležitější otázkou očkování dětí a povinné očkování pro určité sociální skupiny, není ale jisté, zda celou problematiku jen nevyužil pro svou prezidentskou kampaň.

Závěr

Cílem práce bylo ukázat vnitřní mnohost v názoru: „Neočkujme se“ a názoru, který volá po zrušení epidemiologických opatření na příkladu vybraných celebrit. Tohoto cíle bylo dosaženo.

Rozbor příspěvků vybraných celebrit a komentářů u nich na sociální síti Facebook ukázal vnitřní mnohost v názoru „Neočkujme se“ či „nechceme dodržovat protipandemická opatření“. Z rozboru vyplynulo, že ač zdánlivě mnoho aktérů argumentuje omezováním svobody, důvodem k neočkování se nebo nedodržování opatření a k rozpoutávání kulturních válek ve společnosti, mají celebrity, i jejich přívrženci a lidé obecně, různé motivy.

V příspěvcích Daniela Landy a v komentářích pod nimi bylo argumentováno tím, že koronavirová situace by mohla být někým zneužita v souvislosti s opatřeními pro prosazování svých zájmů za pomoci strachu. V komentářích pod příspěvkem Landy se pak také vyskytují názory jako ten, že COVID-19 neexistuje a očkování je pokusná vakcína, která není dostatečně otestována. Jiní považují COVID-19 za plánovanou genocidu jedné rasy nebo dokonce za cílené vyvražďování jedné skupiny lidí (např. pedagogů) pro obchod s jejich orgány. V komentářích se dále objevuje i rozšířená konspirační teorie o tom, že očkování je čipování Billem Gatesem.

V komentářích pod příspěvkem Csákové též někteří dále rozvíjí již zmíněnou teorii o čipování Billem Gatesem, když tvrdí, že testování je celosvětový odběr DNA a očkování je označení a mapování lidí. Podle některých komentujících je očkování cílená likvidace důchodců pro následné snížení výdajů na starobní důchody. Csáková se také veřejně přiklonila k názoru, že letadla cíleně práškují lidi COVIDem-19, což usoudila na základě kruhů v aplikaci meteoradar, které byly ve skutečnosti jen standardní chybou radaru. Jiným podobným motivem bylo to, že práškováním elity záměrně ničí úrodu, aby byly pak nedostatkové potraviny na příděl jen pro ty, kdo budou očkovaní.

Podle Ledeckého jsou čísla manipulována jednak vládou a jednak médii. Jeho největším motivem je to, že nemůže vykonávat svou práci, čímž jsou mu ubírána základní lidská práva a svobody. Někteří komentující argumentovali tím, že nikde nevidí „hromady“ umírajících lidí na COVID-19, není tedy důvod zpříšňovat opatření a očkovat se.

Hlavním motivem pro Janečka bylo povinné očkování pro děti, které dokládá daty z významných evropských institutů pro zdraví. Janeček také argumentuje tím, že

povinnost očkování pro vybrané profese by mohla způsobit odliv potřebného zdravotnického personálu apod. V komentářích pod příspěvky celebrit se, ale naopak vyskytovaly i útočné názory těch, co opatření a očkování podporují. Z toho lze vyvodit, že tyto vybrané celebrity eskalovali na své sociální síti k útoku jednak zastánce stejného názoru a jednak zastánce opačného názoru.

Pod příspěvkem Landy někteří argumentovali tím, že je prokázáno, že roušky mají pozitivní dopad na šíření viru a Landu za jeho názor veřejně uráželi. Sám Landa také sdílel video Staňka, který je zastáncem očkování a Landu ve videu pro jeho názor vulgárně uráží a přirovnává k hanlivým věcem.

Daniel Landa využíval k rozněcování kulturních válek své nové skladby s příhodným, všerhající textem. Někteří ho na základě toho považovali za hrdinu, který prosazuje jejich názor, jenž není mainstreamový nebo ho přirovnávali ke zpěvákovi zasazujícímu se zejména proti utlačování komunistického režimu v ČR před rokem 1989, Karlu Krylovi.

Landa také publikoval příspěvky o svém Blanickém manifestu, kterým se zpěvák snažil domáhat dodržování základních práv a svobod. Na profilu sdílel jeden ze svých výstupů právě z akce Blanického manifestu. Ve videu využívá silná slova. Občany označil za mentálně, ekonomicky a sociálně zavražděné a veřejně vydírá vládu tím, že pokud vláda nepřistoupí ke konstruktivní debatě, bude v demonstracích a svých agresivních krocích proti ubírání svobody pokračovat s větší razancí, což dle komentářů pod tímto příspěvkem povzbudilo k dalším krokům i další část společnosti. Někteří lidé v komentářích tak pak dále vyzývali k vykročení do ulic.

Další část svých přívrženců Landa pobouřil, když se na svém profilu částečně zastal očkování uvedením, že dle jeho názoru je potřeba chránit nezranitelnější část obyvatelstva. Tím mnoho aktérů, zejména těch, kteří ho považovali za svého vůdce a prosazovatele názoru odmítajícího vše spojeného s opatřeními a očkováním, rozčílil a někteří tak začali útočit i proti samotnému Landovi. Sám zpěvák také na svém profilu využívá nálepkování a vytváření nových slov souvisejících s COVIDem-19 a urážením.

Landa také sdílel na svém profilu články s manipulativními a zavádějícími titulky, dle nichž se dalo například vyvodit zavedení povinného očkování do roku 2030. Ve skutečnosti však článek pojednával o tom, že bude společnosti umožněn přístup k důležitým očkováním, o zavedení povinného očkování v článku nebyla řeč. V každém

případě tímto titulkem zpěvák zbytečně šířil další rozbroje a paniku, protože spousta lidí si přečetla jen hlavní titulek.

Manipulativní titulky sdílí i Csáková. Některé příspěvky Csákové už jsou občas ale příliš vzdálené realitě. U spousty lidí tak zpěvačka svými příspěvky vzbudila spíše nenávist vůči své vlastní osobě a těm, co se nechtějí očkovat. Csáková také sdílela vybraná čísla těch, co měli negativní účinky po očkování. Tato čísla byla ale, v porovnání s celkovým počtem obyvatel, velice nízká. Navíc není jisté, zda bylo skutečným důvodem dané zdravotní komplikace opravdu očkování. V důsledku toho na Csákovou v komentářích útočně reagovali lidé, kteří se pak dohadovali s ostatními navzájem. Jejich argument je ten, že i běžné léky, jako je například Paralen, mají možné nežádoucí účinky. To ale ve většině případů neznamená, že se projeví. Dále byla zpěvačka tážána na to, proč nezmínila pro objektivitu vyjádření i počet těch, co mají postcovidové postižení orgánů či na COVID zemřeli.

Csáková také v jednom z příspěvků označila za hlupáky a ovce ty, co dodržují a schvalují opatření a jsou zastánci očkování, čímž na ně útočila již samotným příspěvkem. Zpěvačka také pro podporu svých názorů argumentovala politickým diktátorským systémem v Bělorusku, čímž pobouřila další část svých sledovatelů. Nad vyjádřeními zpěvačky se rozčilovali i lékaři, kteří jí vybídli k tomu, aby šla společně s jejími přívrženci pomoci do nemocnic. V jednom z příspěvků Csáková také tvrdila, že žádná pandemie není, není tedy potřeba zavádět opatření. Navíc dle zpěvačky politici zneužili pandemie a zaváděných opatření proto, aby oddálili volby.

Ledecký rozpoutával kulturní boje, když cíleně přirovnal proticovidová opatření k době komunismu nebo fašismu, čímž situaci dodal vážnost a razanci. Komentující si na základě Ledeckého vyjádření uvědomovali souvislost zaváděných opatření během pandemie a těch opatření typických pro, zpěvákem zmíněná, historická období. Ledecký také zveličoval situaci, když lidem hrozil zavedením povinného nošení roušek uvnitř domácností. Toto nařízení by pak dle Ledeckého mohlo být kontrolováno kdykoliv během dne či noci.

Dále také Ledecký iniciativou „Cesta ze tmy“, které byl součástí a podporoval za pomoci ní testování proti COVIDu-19 na koncertech, pobouřil mnoho svých přívrženců a dostal je tak do pozice proti sobě samotnému. Dle některých aktérů v komentářích Ledecký těmito kroky přispěl ke státní šikaně. V jiném příspěvku se Ledecký snažil analyzovat dezinformace, v závěru však dezinformačně působil samotný zpěvákův příspěvek.

V březnu 2022 Ledecký na svém profilu zveřejnil Chartu 22, která obsahuje informace o tom, že během posledních dvou let byla lidem ubírána základní lidská práva a svoboda. Pro svou argumentaci zpěvák využil i válku na Ukrajině, která je novým mainstreamovým tématem a působí na city. To je manipulativní krok. V každém případě ale část komentujících Ledeckému nezapomněla propagaci testování a již mu nevěří.

Pod příspěvkem Janečka lze v komentářích sledovat, že neútočí jen odpůrci očkování proti těm, co se opatření a očkování zastávají, ale i naopak jedna z komentujících vysvětlila, že se za svůj názor, shodný s tím Janečkovým, setkala s nálepkováním a dehonestací.

Janeček také sdílel petici, ve které požadoval zrušení povinnosti očkování pro určité skupiny obyvatelstva. V komentářích pod příspěvky Janečka se pak také opakovalo volání po vzpouře, známé již z komentářů pod příspěvky Daniela Landy.

Podle počtu a obsahu reakcí na příspěvky vybraných celebrit lze soudit, že celebrity mají vliv na názory lidí i na další šíření kulturních válek. To, jaký mají celebrity vliv bylo možné, mimo jiné, sledovat na příkladu Ledeckého, jehož příspěvek se stal jedním z nejdílenějších příspěvků měsíce na sociální síti Facebook v ČR. Zpěvák daným videem rozbouřil tak intenzivní kulturní války ve společnosti, že se nakonec sám musel na nějaký čas z diskuzí ve společnosti zcela stáhnout.

Seznam použitých zdrojů

- AL JAZEERA, 2020. China battles coronavirus outbreak: All the latest updates. *aljazeera.com* [online]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2020/1/29/china-battles-coronavirus-outbreak-all-the-latest-updates-6>
- ARCHER, Alfred, Amanda CAWSTON, Benjanim MATHESON a Machteld GEUSKENS, 2019. Celebrity, Democracy, and Epistemic Power. *Cambridge University Press*. 2020(1), 18.
- AUSTIN, Elizabeth J, Daniel FARRELLY, Carolyn BLACK a Helen MOORE, 2007. Emotional intelligence, Machiavellianism and emotional manipulation: Does EI have a dark side? *Personality and individual differences*. 43(1), 179–189.
- BARŠA, Pavel, Zora HESOVÁ a Ondřej SLAČÁLEK, 2021. *Central European Culture Wars: Beyond Post-Communism and Populism* [online]. Praha: Faculty of Arts, Charles University. Humanitas. ISBN 978-80-7671-034-4. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=tU79zgEACAAJ>
- BARTONÍČEK, Radek, 2021. Jak oslovit mladé voliče bez Feriho, řeší koalice Spolu. Web s jeho tváří už zrušila. *Aktualne.cz* [online]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/jak-oslovit-mlade-volice-bez-feriho-resi-koalice-spolu/r~1538e912bf0011eb8e470cc47ab5f122/>
- BÁRTEK, Dalibor, Ondřej GOLIS, Silvie KLEKOVÁ, Ondřej STRATILÍK a David BLANICKÝ MANIFEST, 2020. *Blanický manifest* [online]. Dostupné z: <https://blanickymanifest.cz/>
- BROWN, Luke, 2021. COVID-19 vaccine: Is Bill Gates implanting us with 5G microchips? *France 24* [online]. Dostupné z: <https://www.france24.com/en/tv-shows/fact-or-fake/20210719-COVID-19-vaccine-is-bill-gates-implanting-us-with-5g-microchips>
- BRUBAKER, Rogers, 2017. Between nationalism and civilizationism: the European populist moment in comparative perspective. *Ethnic and Racial Studies* [online]. 40(8), 1191–1226. ISSN 0141-9870. Dostupné z: doi:10.1080/01419870.2017.1294700
- BUSINESSINFO.CZ, 2020. Harmonogram uvolňování omezení podnikatelských a dalších činností, opatření ve školách a školských zařízeních. *BusinessInfo.cz* [online]. Dostupné

z: <https://www.businessinfo.cz/clanky/harmonogram-uvolnovani-omezeni-podnikatelskych-a-dalsich-cinnosti-opatreni-ve-skolach-a-skolskych-zarizenich-duben-kveten-erven-2020/>

CAVE, Damien, 2022. When Tennis Became a Stage for Right and Wrong During a Pandemic. *The New York Times* [online]. Dostupné

z: <https://www.nytimes.com/2022/01/14/world/australia/novak-djokovic-australian-open.html>

CSÁKOVÁ, Ilona, 2020a. A to jsou... *Facebook* [online]. Dostupné

z: <https://www.facebook.com/profile/100044321591921/search/?q=Kudla%20do%20zad>

CSÁKOVÁ, Ilona, 2020b. FB se mě vždy ptá... *Facebook* [online]. Dostupné

z: <https://www.facebook.com/profile/100044321591921/search/?q=fb%20se%20m%C4%9B%20v%C5%BEdy%20pt%C3%A1>

CSÁKOVÁ, Ilona, 2021a. Divné kruhy. *Facebook* [online]. Dostupné

z: <https://www.facebook.com/profile/100044321591921/search?q=divn%C3%A9%20kruhy>

CSÁKOVÁ, Ilona, 2021b. Evropa vstává... *Facebook* [online]. Dostupné

z: <https://www.facebook.com/profile/100044321591921/search/?q=Evropa%20vst%C3%A1v%C3%A1>

CSÁKOVÁ, Ilona, 2021c. Už jste slyšeli... *Facebook* [online]. Dostupné

z: <https://www.facebook.com/profile/100044321591921/search/?q=U%C5%BE%20jste%20sly%C5%A1eli>

CSÁKOVÁ, Ilona, 2021d. Vize očkování... *Facebook* [online]. Dostupné

z: <https://www.facebook.com/profile/100044321591921/search/?q=Vize%20o%C4%8Dkov%C3%A1ni%20vs.%20realita%3F>

CSÁKOVÁ, Ilona, 2021e. ŽÁDNÁ PANDEMIE... *Facebook* [online]. Dostupné

z: <https://www.facebook.com/profile/100044321591921/search?q=%C5%BE%C3%A1dn%C3%A1%20pandemie>

CSÁKOVÁ, Ilona, 2022. *Ilona Csáková - profil* [online]. Dostupné

z: <https://www.facebook.com/ilonacsakovaa>

ČTK, 2022. Karel Janeček ohlásil kandidaturu na prezidenta. Chce jít cestou petičních podpisů. *Hospodářské noviny (HN.cz)* [online]. Dostupné

z: <https://domaci.hn.cz/c1-67023770-zive-predstaveni-kampane-karla-janecka-tohle-jsme-my>

DEMÉRATH, N. J., 2005. The Battle Over a U.S. Culture War: A Note on Inflated Rhetoric Versus Inflamed Politics. *The Forum* [online]. 3(2), 102202154088841090. Dostupné z: doi:doi:10.2202/1540-8884.1083

DOLEŽAL, Jiří X., 2021. Psychologie antivaxerů: Jsme hustý, inteligentní a myslíme nezávisle! *Forum 24* [online]. Dostupné z: <https://www.forum24.cz/psychologie-antivaxeru-jsme-husty-inteligentni-a-myslime-nezavisle>

DRAKE, Philip a Andy MIAH, 2010. The Cultural Politics of Celebrity. *Cultural Politics* [online]. 6(1), 49–64. ISSN 1743-2197. Dostupné z: doi:10.2752/175174310X12549254318746

E15, 2022. *Prezidentský kandidát Karel Janeček. Kdo je a čím se proslavil* [online]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/volby/prezidentske-volby/prezidentsky-kandidat-karel-janecek-kdo-je-a-cim-se-proslavil-1385679>

ECHO24, 2021. *Miliardář Janeček měl během Slavíka proslov o očkování. Nova se od něj distancovala - Echo24.cz* [online]. Dostupné z: [//echo24.cz/a/SFdkk/miliardar-janecek-mel-behem-slavika-proslov-o-ockovani-nova-se-od-nej-distancovala](https://echo24.cz/a/SFdkk/miliardar-janecek-mel-behem-slavika-proslov-o-ockovani-nova-se-od-nej-distancovala)

ECHO24, 2022. Do Česka přijde celkem asi 500 až 600 tisíc Ukrajinců, řekl Rakušan. *Echo24.cz* [online]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SAFcc/do-ceska-prijde-celkem-asi-500-az-600-tisic-ukrajincu-rekl-rakusan>

ELLIOTT, Anthony, 1998. Celebrity and Political Psychology: Remembering Lennon. *Political Psychology*. 19(4), 833–852. ISSN 0162895X, 14679221.

ENDRŠTOVÁ, Michaela, 2022. Novavax budou chtít i odmítači vakcín. Ochrání stejně jako Pfizer, hodnotí vědec. *Aktualne.cz* [online]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/novavax-omikron-cesky-vedec/r~454207b0852a11ecb13cac1f6b220ee8/>

GAO, Xiang, 2021. 'Staying in the Nationalist Bubble': Social Capital, Culture Wars, and the COVID-19 Pandemic. *M/C Journal* [online]. **24**(1) [vid. 2022-06-26]. Dostupné z: [doi:10.5204/mcj.2745](https://doi.org/10.5204/mcj.2745)

GEERTZ, C., V. HUBINGER, H. ČERVINKOVÁ a H. HUMLÍČKOVÁ, 2000. *Interpretace kultur: vybrané eseje* [online]. B.m.: Sociologické nakladatelství. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-85850-89-5. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=16DVswEACAAJ>

GEKON, 2010. *Kališníci* [online]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20101010162131/http://skinhead.name/kultura/kalisnici/>

GOLBECK, Jennifer, 2016. You're Not Really Friends with That Internet Celebrity. *Psychology Today* [online]. Dostupné z: <https://www.psychologytoday.com/us/blog/your-online-secrets/201607/youre-not-really-friends-internet-celebrity>

GOVER, Angela R., Shannon B. HARPER a Lynn LANGTON, 2020. Anti-Asian Hate Crime During the COVID-19 Pandemic: Exploring the Reproduction of Inequality. *American Journal of Criminal Justice* [online]. **45**(4), 647–667. ISSN 1936-1351. Dostupné z: [doi:10.1007/s12103-020-09545-1](https://doi.org/10.1007/s12103-020-09545-1)

HAVRDOVÁ, Monika, 2021. Odpůrci očkování odpověděli: brutální fotky ke kampani předělali. *iDnes.cz* [online]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/koronavirus-kampan-ockovani-babis-vojtech-od-purci.A211111_132649_domaci_ihav

HERMER, Laura D., 2021. COVID-19, Abortion, and Public Health in the Culture Wars. *Mitchell Hamline Law Review*. **47**(1).

HESOVÁ, Zora, 2021. Three Types of Culture Wars and the Populist Strategies in Central Europe. *Politologický časopis - Czech Journal of Political Science* [online]. **28**, 130–150. Dostupné z: [doi:10.5817/PC2021-2-130](https://doi.org/10.5817/PC2021-2-130)

HOFFMAN, Jason, 2020. Trump announces end of US relationship with World Health Organization. *CNN Politics* [online]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2020/05/29/politics/donald-trump-world-health-organization/index.html>

- HORNSEY, Matthew, 2021. The psychology of the anti-vaccine movement. *The Biochemist* [online]. **43**(4), 52–54. ISSN 0954-982X. Dostupné z: [doi:10.1042/bio_2021_162](https://doi.org/10.1042/bio_2021_162)
- HUBÁČEK, Pavel, 2022. COVID-19: Jaká je situace ve světě? *Businessinfo.cz* [online]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/clanky/koronavirus-jaka-je-situace-ve-svete/>
- HŮLA, Josef a Hana STRÍTECKÁ, 2022. Ěčka. *Fér potravina* [online]. Dostupné z: <https://www.ferpotravina.cz/ecka>
- HUNTER, James Davison, 1992. *Culture wars: the struggle to define America*. ISBN 978-0-9753725-0-0.
- HUNTER, J.D., P.J.D. HUNTER, A. WOLFE a D.C.R.A.P.L.A. WOLFE, 2006. *Is There a Culture War?: A Dialogue on Values and American Public Life* [online]. B.m.: Pew Research Center. Pew Forum dialogues on religion and public life. ISBN 978-0-8157-9515-5. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=vXR1AAAAMAAJ>
- CHALOUPKOVÁ, 2022. *BOTOX – vše, na co jste se chtěli zeptat* [online]. Dostupné z: <https://www.estetikachaloupkova.cz/botox-vsechny-otazky-pohromade/>
- CHOI, Chong Ju a Ron BERGER, 2010. Ethics of Celebrities and Their Increasing Influence in 21st Century Society. *Journal of Business Ethics*. **91**(3), 313–318. ISSN 01674544, 15730697.
- IDNES.CZ, 2020. Stavebníky trápí zavřené hranice, nemohou počítat se zahraničními dělníky. *iDnes.cz* [online]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/stavebnictvi-zahranicni-pracovnici-koronavirus-hranice.A200316_163035_ekonomika_mato
- IDNES.CZ, 2021. Vzkaz tenistům před Australian Open: Bez očkování nedostanete víza. *iDnes.cz* [online]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/sport/tenis/australian-open-ockovani-COVID-viza.A211020_105046_tenis_rou
- IDNES.CZ, 2022. Udání Landy za „sabotáž“ hygien neprošlo. Policie ho ani nevyšlechla. *iDnes.cz* [online]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/daniel-landa-COVID-krajske-hygienicke-stanice-iniciativa-zlaty-spendlik.A220202_075733_domaci_idvs

IROZHLAS, 2020. Zavřou se restaurace i školy. Vláda představila nová opatření proti koronaviru. *iRozhlas* [online]. Dostupné

z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/koronavirus-online-opatreni-cesko-v-cesku-cr_2010122138_ako

IROZHLAS, 2021. Australian Open může být jen pro očkované, Djoković možná přijde o svůj oblíbený grandslam. *iRozhlas* [online]. Dostupné

z: https://www.irozhlas.cz/sport/tenis/tenis-djokovic-australian-open-ockovani-vakcina_2110201019_mov

JANDOUREK, Jan, 2021. Ilona Csáková už bojuje i proti vakcíně a dovolává se Boha. *Forum 24* [online]. Dostupné

z: <https://www.forum24.cz/ilona-csakova-uz-bojuje-i-proti-vakcine-a-dovolava-se-boha/>

JANDOVÁ, Lucie, 2011. Daniel Landa: Drtivá většina mých výroků je zkreslená a nafouklá. *Novinky.cz* [online]. Dostupné

z: <https://www.novinky.cz/zena/styl/clanek/daniel-landa-drtiva-vetsina-mych-vyroku-je-zkreslena-a-nafoukla-77031>

JANEČEK, Karel, 2020. Padají rekordy v.. *Facebook* [online]. Dostupné

z: <https://www.facebook.com/profile/100044490217012/search/?q=Padaj%C3%AD%20rekordy%20v%20po%C4%8Dtu%20naka%C5%BEen%C3%BDch>.

JANEČEK, Karel, 2021a. Dnes v naší zemi... *Facebook* [online]. Dostupné

z: <https://www.facebook.com/profile/100044490217012/search/?q=neohro%C5%BEuje%20zdrav%C3%A9%20d%C4%9Bti>.

JANEČEK, Karel, 2021b. *Karel Janeček proslov Český slavík 21* [online]. 2021.

JANEČEK, Karel, 2022. *Povinné očkování profesních...* [online]. Dostupné

z: <https://www.facebook.com/profile/100044490217012/search/?q=Povinn%C3%A9%200o%C4%8Dkov%C3%A1n%C3%AD%20profesn%C3%ADch%20skupin>.

JIRSA, Luboš, 2021. Zpěvačka Csáková chce do sněmovny. Kandidovat bude za blok poslance Volného. *lidovky.cz* [online]. Dostupné

z: https://www.lidovky.cz/domov/csakova-planuje-kandidaturu-do-snemovny-jejim-partakem-bude-i-volny.A210716_122246_ln_domov_liluj

KAHN, Robert, 2020. *Masks, Culture Wars, and Public Health Expertise: Confessions of a Mask „Expert”*. B.m.: University of St. Thomas School of Law (Minnesota).

KARLSSON, Linda C, Anna SOVERI, Stephan LEWANDOWSKY, Linnea KARLSSON, Hasse KARLSSON, Saara NOLVI, Max KARUKIVI, Mikael LINDFELT a Jan ANTFOLK, 2021. Fearing the disease or the vaccine: The case of COVID-19. *Personality and individual differences*. **172**, 110590.

KORITYÁKOVÁ, Denisa, 2021. Stát dává občanům najevo, že jsou nic. Když mu to přijdou říct, zmlátí je, říká Landa. *CNN Prima news* [online]. Dostupné z: <https://cnn.iprima.cz/stat-dava-obcanu-najevo-ze-jsou-nic-kdyz-mu-to-prijdou-riect-z-mlati-je-rika-landa-33143>

KRUPKA, Jaroslav, 2021. Internet se baví antivaxery. Vznikly vtipy o Landovi, Volném i Csákové. *Deník.cz* [online]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/daniel-landa-ilona-csakova-lubomir-volny.html

KURZY.CZ, 2022. *Počet nakažených COVID-19 v Česku* [online]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/koronavirus/pocet-nakazenych/>

LACINNIKOVÁ, Anna, 2021. Vakcíny svět nespasí. Ničíte životy a stáváte se vrahy, vzkázala Csáková. *CNN Prima news* [online]. Dostupné z: <https://cnn.iprima.cz/vakciny-svet-nespasi-nicite-zivoty-a-stavate-se-vrahy-vzkazala-csakova-26581>

LANDA, Daniel, 2015. Landa: Konvička je blbeček, po mně jdou radikální islamisté, v Česku jsem terč číslo jedna [online].

LANDA, Daniel, 2020a. Díky moci... *Facebook* [online]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/profile/100044252298509/search/?q=D%C3%ADky%20moc%20za%20velk%C3%A9%20mno%C5%BEstv%C3%AD%20pozitivn%C3%ADch%20reakc%C3%AD%20na%20nov%C4%9B%20vydanou%20Ukol%C3%A9bavku.%20>

LANDA, Daniel, 2020b. Měl jsem dnes.... *Facebook* [online]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/profile/100044252298509/search/?q=M%C4%9BI%20jsem%20dnes>

LANDA, Daniel, 2020c. Pochopil jsem... *Facebook* [online]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/profile/100044252298509/search/?q=pochopil%20jsem%20>

LANDA, Daniel, 2020d. Vládcí nám kdykoli zacpou hubu a nechají nás ve sklepe, je přesvědčený Daniel Landa [online].

LANDA, Daniel, 2021a. Myslím, že tento očkovací kovidofašista.... *Facebook* [online]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100044252298509/>

LANDA, Daniel, 2021b. Pomozte prosím.... *Facebook* [online]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/profile/100044252298509/search/?q=pomozte%20pros%C3%ADm%20zes%C3%ADlit%20hlas%20profesora%20berana>

LANDA, Daniel, 2022a. Česká republika se.... *Facebook* [online]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/profile/100044252298509/search/?q=%C4%8Cesk%C3%A1%20republika%20se%20zav%C3%A1zala%20o%C4%8Dkovat%20ka%C5%BEd%C3%A9ho%20mu%C5%BEd%2C%20%C5%BEenu%20a%20d%C3%ADt%C4%9B%20do%20roku%202030.%20Odkaz%20n%C3%AD%C5%BEd%20v%20koment%C3%A1%C5%99%C3%ADch>.

LANDA, Daniel, 2022b. Facebook Daniel Landa. *Facebook* [online]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100044252298509/>. Daniel Landa Official

LEDECKÁ, Ester, 2022. *BIO - Ester Ledecká* [online]. Dostupné z: <https://www.ester-ledecka.cz/>

LEDECKÝ, Janek, 2020a. Dávejte na sebe pozor... *Facebook* [online]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/profile/100044612611481/search/?q=d%C3%A1vejte%20na%20sebe%20pozor>.

LEDECKÝ, Janek, 2020b. Doufám, že jste přežili Velikonoce... *Facebook* [online]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/profile/100044612611481/search/?q=Douf%C3%A1m%20%C5%BEd%20jste%20Velikonoce>.

LEDECKÝ, Janek, 2020c. Ledecký: COVID jsem nikdy nezlehčoval. Z Facebooku se stahuju, udělal jsem chybu [online].

LEDECKÝ, Janek, 2020d. *Na seznam.cz v dubnu...* [online]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/profile/100044612611481/search/?q=Na%20seznam.cz%20v%20dubnu>.

LEDECKÝ, Janek, 2020e. *Podle posledních informací...* [online]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/profile/100044612611481/search?q=Podle%20posledn%C3%ADch%20informac%C3%AD>

LEDECKÝ, Janek, 2020f. Tohle je můj asi na dlouhou... *Facebook* [online]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/LedecckyJanek/>

- LEDECKÝ, Janek, 2021a. *Janek Ledecký, co jsem přesně řekl 13. 9. 2020* [online]. [Video]. 2021. LEDECKÝ, Janek.
- LEDECKÝ, Janek, 2021b. *Takže kdo je vlastně* [online]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/profile/100044612611481/search/?q=tak%C5%BEe%20kdo%20je%20vlastn%C4%9B>
- LEDECKÝ, Janek, 2022a. Facebook Janek Ledecký. *Facebook* [online]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/LedecskyJanek/>. Janek Ledecký Official
- LEDECKÝ, Janek, 2022b. *Charta 2022*. *Facebook* [online]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/profile/100044612611481/search?q=charta%202022>
- LINDAMAN, Kara a Donald P. HAIDER-MARKEL, 2002. Issue Evolution, Political Parties, and the Culture Wars. *Political Research Quarterly* [online]. **55**(1), 91–110. ISSN 10659129. Dostupné z: doi:10.2307/3088067
- LIZEC, Jiří, 2021. Vláda z nás dělá idioty, opatření jsou diktatura. Landa přirovnal dnešní dobu k fašismu. *CNN Prima news* [online]. Dostupné z: <https://cnn.iprima.cz/daniel-landa-vlada-z-nas-dela-idioty-opatreni-jsou-zdravotni-diktatura-26542>
- MAJIC, Samantha, Daniel O'NEILL a Michael BERNHARD, 2020. Celebrity and Politics. *Perspectives on Politics* [online]. **18**(1), 1–8. ISSN 1537-5927. Dostupné z: doi:10.1017/S1537592719004602
- MARKÍZA, 2022. *TVNOVINY.sk | Domáce a zahraničné spravodajstvo* [online]. Dostupné z: <https://tvnoviny.sk/>
- MARSHALL, P. David, 1997. *Celebrity and Power* [online]. B.m.: University of Minnesota Press [vid. 2022-06-26]. ISBN 978-0-8166-9562-1. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/10.5749/j.ctt7zw6qj>
- MCKERNAN, Brian, 2011. Politics and Celebrity: A Sociological Understanding. *Sociology Compass* [online]. **5**(3), 190–202. ISSN 1751-9020. Dostupné z: doi:10.1111/j.1751-9020.2011.00359.x
- MEJZROVÁ, Anita, 2021. Nejčastější fámy o COVIDu: Za pandemií COVIDu můžou Soros a Gates. *Deník.cz* [online]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/COVID-lzi-soros-gates-20211209.html
- MINISTERSTVO VNITRA, 2022. Koronavirus: Přehled hlavních dezinformačních trendů a sdělení. *MVČR* [online]. Dostupné

z: <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/koronavirus-prehled-hlavnich-dezinformacnich-trendu-a-sdeleni.aspx>

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ, 2020. MZV nově pomůže firmám s obchodními cestami, které komplikuje pandemie. *MZV ČR* [online]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/tiskove_zpravy/x2020_10_21_mzv_nove_pomuze_firmam_s_obchodnimi.html

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ, 2021. Jak je možné že vakcína byla vyvinuta tak rychle. *COVID Portál* [online]. Dostupné z: <https://COVID.gov.cz/situace/informace-o-vaccine/jak-je-mozne-ze-vakcina-byla-vyvinuta-tak-rychle-docitovat-dolu>

MORIN, David T., James D. IVORY a Meghan TUBBS, 2012. Celebrity and politics: Effects of endorser credibility and sex on voter attitudes, perceptions, and behaviors. *The Social Science Journal* [online]. **49**(4), 413–420. ISSN 0362-3319. Dostupné z: doi:10.1016/j.soscij.2012.09.011

NOVINKY.CZ, 2021. *Jsme lidi, nás nevypnete! Na Václavském náměstí se demonstrovalo* [online]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/na-vaclavskem-namesti-se-demonstruje-za-svobodou-40349511>

NOVINKY.CZ, 2022. *Na pochod Prahou se vydaly tisíce odpůrců COVIDových opatření* [online]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/odpurci-COVIDovych-opatreni-protestuji-na-vaclavskem-namesti-40383389>

OKAMURA, Tomio, 2022. O mně. *Tomio Okamura* [online]. Dostupné z: <https://tomio.cz/o-mne/>

PARK, Sungjin, Jihye LEE, Seungjin RYU a Kyu S. HAHN, 2015. The Network of Celebrity Politics: Political Implications of Celebrity Following on Twitter. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science* [online]. **659**(1), 246–258. ISSN 0002-7162. Dostupné z: doi:10.1177/0002716215569226

PERRY, Samuel L., Andrew L. WHITEHEAD a Joshua B. GRUBBS, 2020. Culture Wars and COVID-19 Conduct: Christian Nationalism, Religiosity, and Americans' Behavior During the Coronavirus Pandemic. *Journal for the Scientific Study of Religion* [online]. **59**(3), 405–416. ISSN 0021-8294. Dostupné z: doi:10.1111/jssr.12677

- PETRUSEK, M., J. LINHART a A. VODÁKOVÁ, 1996. *Velký sociologický slovník* [online]. B.m.: Karolinum. ISBN 978-80-7184-311-5. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=Vd3wAAAAMAAJ>
- PIGULA, Tori, 2019. Život před 30 lety. Víte, co byl devizový příslib? *Prima ZOOM* [online]. Dostupné z: <https://zoom.iprima.cz/historie/zivot-pred-30-lety-vite-co-byl-devizovy-prislib>
- PIKA, Tomáš, 2022. *Odpůrci pandemického zákona postavili u sněmovny šibenice. Napadli policisty, jednoho zranili* [online]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/pandemicky-zakon-protest-sibenice-demonstrace-poslanecka-snemovna_2202011008_ako
- PRIMA, F. T. V., 2021. *Všechny nás zneužil. Klaus i Jandová se pustili do Janečka, ten poprvé od projevu promluvil* [online]. Dostupné z: <https://cnn.iprima.cz/proslovu-nelituji-byl-to-projev-me-zodpovednosti-reagoval-jancek-na-kritiku-ze-slaviku-51754>
- RUPNIK, Jacques, 2017. *Evolving or revolving? Central Europe since 1989* [online]. prosinec 2017. Dostupné z: <https://hal-sciencespo.archives-ouvertes.fr/hal-03392706>
- SKRZECZKOVA, Lenka, 2020. Janek Ledecký: Bylo by dobré se zamyslet nad tím, jak tady v té situaci ještě uchovat nějaké kvality toho života. *Frekvence 1* [online]. Dostupné z: <https://www.frekvence1.cz/clanky/janek-ledecky-bylo-by-dobre-se-zamyslet-nad-tim-jak-tady-v-te-situaci-jeste-uchovat-nejake-kvality-toho-zivota.shtml>
- SLEZÁČEK, Bořek, 2020. Ledecký: Situace dává vládě možnost přehodit výhybku do tuhého socialismu. *iDnes.cz* [online]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/revue/spolecnost/janek-ledecky-zpevak-dcera-ester-karantena-izolace-system-divadlo.A200414_213226_lidicky_sub
- SPINNEY, Laura, 2020. *When will a coronavirus vaccine be ready?* [online]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2020/apr/06/when-will-coronavirus-vaccine-be-ready>
- STANĚK, Luděk, 2021. Daniel Landa opět na scéně: Pryč s COVIDovou diktaturou, náš vzor má být Dánsko! *Mall TV* [online]. Dostupné z: https://www.mall.tv/udalosti-ludka-stanka/daniel-landa-opet-na-scene-pryc-s-COVIDovou-diktaturou-nas-vzor-ma-byt-dansko?utm_source=facebook&utm_medium=video

&utm_campaign=cz_prispevek_video_09_2021_ULS_16_9_proULS&fbclid=IwAR3DUC-gMgA1HwuTRgct4sE6MJUqOqhNpB0zy6UykekKGIHq5jmCNxZ2oBE

STEN-ZIEMONS, Andreas, 2022. Opinion: Deserved defeat for Novak Djokovic.

Deutsche Welle [online]. Dostupné

z: <https://www.dw.com/en/opinion-deserved-defeat-for-novak-djokovic/a-60440732>

STRAKATÝ, Čestmír, 2020. *Janek Ledecký: Debilní opatření nebudu dodržovat, odehrál jsem první ilegální koncert, COVID měl i můj táta* [online]. Dostupné

z: <https://www.reflex.cz/clanek/prostor-x/104265/janek-ledecky-debilni-opatreni-nejbudu-dodrzoovat-odehral-jsem-prvni-ilegalni-koncert-COVID-mel-i-muj-tata.html>

STRAKATÝ, Čestmír, 2021. *Karel Janeček: Za plošné očkování dětí zasloužíme vyhynout, slavíka jsem využil, opatření zabíjí* [online]. Dostupné z:

https://www.youtube.com/watch?v=LoelPKif_nY&ab_channel=reflexcz

STROUHAL, Jan, 2021. Je to celé absurdní, vydělávat na tom nechci, říká Dominik Feri. Na Instagramu dotahuje Leoše Mareše. *Forbes* [online]. Dostupné

z: <https://forbes.cz/je-to-cele-absurdni-vydelavat-na-tom-nechci-rika-dominik-feri-na-instagramu-dotahuje-leose-marese/>

ŠAFAŘÍKOVÁ, Kateřina, 2022. Velký obrat. Střední Evropa se běžencům bránila, nyní uprchlíky z Ukrajiny přijímá. *Zprávy aktuálně* [online]. Dostupné

z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/velky-obrat-stredni-evropa-se-bezencum-branila-nyni-uprchlik/r~09bfd120993611ecb5bd0cc47ab5f122/>

ŠUDRYCHOVÁ, Šarlota a Ondřej STRATILÍK, 2015. *Landa chce řešit uprchlíky z Afghánistánu. Spoléhá na islámského radikála* [online]. Dostupné

z: https://www.lidovky.cz/domov/landa-chce-resit-uprchliky-z-afghanistanu-spoleha-na-islamskeho-radikala.A151003_154017_ln_domov_ele

TELEVIZE NOVA, 2022. *Zprávy a události z domova i ze světa | TN.cz* [online].

Dostupné z: <https://tn.nova.cz/>

THOMPSON, J.B., 1995. *The Media and Modernity: A Social Theory of the Media* [online]. B.m.: Stanford University Press. The Media and Modernity: A Social Theory of the Media. ISBN 978-0-8047-2679-5. Dostupné

z: <https://books.google.cz/books?id=iXHziIwQae4C>

THOMSON, Irene Taviss, 2010. *Culture Wars and Enduring American Dilemmas* [online]. B.m.: University of Michigan Press [vid. 2022-06-26].

ISBN 978-0-472-07088-6. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/j.ctt22p7hg8>

TRUMP, Donald, 2021. Twitter Trump. *Twitter* [online]. Dostupné

z: <https://www.thetrumparchive.com/>

TVRDOŇ, Jan a Lenka Vršítková NEJEZCHLEBOVÁ, 2020. Celebrity zlehčováním COVIDu ovládly český Facebook, překrucují ale fakta. *Deník N* [online]. Dostupné

z: <https://denikn.cz/447276/celebrity-zlehcovanim-COVIDu-ovladly-cesky-facebook-pr-ekrucuji-ale-fakta/>

VÁCLAVÍK, David, 2013. *Kulturní válka: dvě podoby americké společnosti*. 1. Brno: Masarykova Univerzita. ISBN 978-80-210-6596-3.

VAN KRIEKEN, R., 2018. *Celebrity Society: The Struggle for Attention* [online]. B.m.: Routledge. ISBN 978-1-315-10081-4. Dostupné

z: <https://books.google.cz/books?id=XK47zgEACAAJ>

VESELOVSKÝ, Martin, 2020. Ledecký jako bojovník proti epidemii? A o kolik let života nás připravil COVID? *Aktualne.cz* [online]. Dostupné

z: <https://video.aktualne.cz/dvtv/zive-ledecky-jako-bojovnik-proti-epidemii-a-o-kolik-le-t-zivo/r~58cd322a3fce11ebb0f60cc47ab5f122/>

VOŽENÍLKOVÁ, M., 2018. *Personalizace politiky v České republice*. B.m.: Masarykova univerzita. sv. 69. ISBN 978-80-210-8932-7.

WELCH, Anthony, 2022. COVID Crisis, Culture Wars and Australian Higher Education. *Higher Education Policy* [online]. ISSN 1740-3863. Dostupné

z: doi:10.1057/s41307-022-00265-1

WHITEMAN, Hilary, Julia HOLLINGSWORTH, Rhea MOGUL a Brad LENDON, 2022. *January 15 Djokovic Australia visa hearing news* [online]. Dostupné

z: <https://edition.cnn.com/asia/live-news/novak-djokovic-australia-visa-news-01-15-21/index.html>

WOLFSON, Elijah, 2020. Trump Said He Would Terminate the U.S. Relationship With the W.H.O. Here's What That Means. *Time* [online]. Dostupné

z: <https://time.com/5847505/trump-withdrawal-who/>

ZLATÝ ŠPENDLÍK, 2022a. *Česká republika se zavázala očkovat každého muže, ženu a dítě do roku 2030* [online]. Dostupné

z: https://www.zlatyspendlik.cz/1795-2/?fbclid=IwAR0OmxKZD8rNWvHwIa92XJslB VWAfrB_2KCsHFrhIzgcDc_HBXrMwkF59Ug

ZLATÝ ŠPENDLÍK, 2022b. *Zlatý špendlík* [online]. Dostupné

z: <https://www.zlatyspendlik.cz/>

ŽIŽKA, Vojtěch, 2022. Kauza Djokovič hýbe světem: už kolují vtipy a narážky na Federera či Hankse. *Deník.cz* [online]. Dostupné

z: <https://www.denik.cz/tenis/svet-se-zlobi-i-smeje-jak-federer-na-letisti-nepustil-djoko vice-za-rekordem-2.html>

Resumé

The aim of the work was to show the inner diversity in the opinion: „Don't be vaccinated“ and the opinion that calls for the abolition of epidemiological measures on the example of selected celebrities who actively and often appear in the media or on social networks fanning cultural wars in the Czech Republic.

The first chapter outlined cultural wars and their most common causes. People lead them about vaccinations but also about their fundamental human rights (Václavík 2013). In the second chapter, I focused on how the topic of health and the connection with time during the coronavirus pandemic figure in cultural wars (Perry et al. 2020).

The third chapter dealt with the celebrity of politics and how celebrities transform local, regional, national and transnational cultural identities (Elliott 1998). The global internet and mobile technologies significantly influence people's opinions (Choi a Berger 2010).

In application part of the thesis was the issue approached on the examples of four Czech celebrities (Daniel Landa, Ilona Csáková, Janek Ledecký and Jaroslav Dušek). During the coronavirus pandemic, these personalities, through the media, demonstrations and other means, promoted their views, making them more visible and audible, and fueling cultural wars in society. Some of them made their views public on social networks. I tried to select the celebrities that were most heard about during the COVID-19 pandemic and who were against testing, vaccinations or coronavirus-related restrictions in general, and each had a different motive. Thus, the chapter was shown from the analysis of the contributions of celebrities on social networks and the reactions of society to them, how celebrities fan cultural wars in society and how different attitudes to the issue may occur.

I have found many opinions for reason to „Don't be vaccinated” and many conspiracy theories f.a. that Bill Gates Microchip people by vaccination ; Vaccination is the plan for genocide ; Elites planning to destroy the harvest and after give the food just to vaccinated people etc.

In the end I evaluated the work.